

Úloha veřejné správy v sociální pedagogice

Bc. Vladan Krásný

Diplomová práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Vladan Krásný**
Osobní číslo: **H138211**
Studijní program: **N7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Úloha veřejné správy v sociální pedagogice**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v SR UTB ve Zlíně č. 7/2014, včetně příloh, případně podle dalších materiálů. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky budou pravidelně konzultovány s vedoucím diplomové práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím diplomové práce bude práce zaměřena zejména na:

- historii veřejné správy;
- systém veřejné správy;
- systém veřejné správy a tedy samosprávy a státní správy ve statutárním městě Brně, obcích a jejich vliv na život občanů.

Součástí práce bude sociologický výzkum zaměřený na znalost rozdílů mezi státní správou a samosprávou mezi občany.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Bartoš, W. Veřejná správa a sport, prezentace.

Heger, V., Komunikace ve veřejné správě, Nakladatelství: Grada 2012, ISBN: 978-80-247-3779-9.

Kocourek, J., Odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě, Nakladatelství: C. H. Beck 2007, ISBN: 978-80-7179-615-2.

Ochrana, F., Půček, M., Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě, Nakladatelství: Wolters Kluwer, vyd.1, ISBN: 978-80-7357-667-7.

Outrata, E., Růžička, V., Destrukce české státní správy, Nakladatelství Vyšehrad, Praha 2011, ISBN: 978-80-7429-222-4.

Pomahač R. , Teorie veřejné správy, vydavatelství: Aleš Čeněk, Plzeň 2011, ISBN: 978-80-7380-330-8.

Pomahač R., Veřejná správa, Nakladatelství C. H. Beck, ISBN: 978-80-7400-447-6.

Schele, K., Vývoj české veřejné správy, Nakladatelství: Key publishing 2009, ISBN: 978-80-8707-192-2.

Schelle, K., Organizace veřejné správy na Moravě a ve Slezsku v letech 1848 - 1948, Nakladatelství: Key publishing 2014, ISBN: 978-80-7418-195-5.

Schelle, K., Praktikum z dějin organizace veřejné správy 1919 -1938, Nakladatelství: Key publishing 2009, ISBN: 978-80-8707-142-7.

Schelle, K., Svoboda, I., Základy organizace veřejné správy, Nakladatelství: Key publishing 2008, ISBN: 978-80-8707-122-9.

Vedoucí diplomové práce:

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.

Institut mezioborových studií

Datum zadání diplomové práce:

4. listopadu 2014

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2015

V Brně dne 4. listopadu 2014

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně 20. 3. 2015

Bc. Vladan Krásný

.....
Jméno, příjmení a podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce s názvem „Úloha veřejné správy v sociální pedagogice“ se zabývá veřejnou správou, jako sociálním fenoménem, s řadou jejích problémů v samotné veřejné správě, tak i ve vztahu vnímání veřejné správy ze strany občanů. Současně zkoumá znalost občanů a jejich orientaci v systému veřejné správy, zvláště pak v té místní správě, která má na jejich život bezprostřední vliv (vztah jedince a prostředí a jeho socializace v něm). V teoretické části je popsán základní historický vývoj veřejné správy ve světě a vliv tohoto vývoje na veřejnou správu v České republice. Dále je v diplomové práci obsažena charakteristika a systém veřejné správy v současné době, včetně její strukturalizace a zaměření na té nejnižší její úrovni – obci, nebo městské části. Praktická část je věnována výzkumu základních problémů a neznalostí, s kterými se občané běžně potýkají. Pomocí kvantitativního výzkumného šetření, s pomocí techniky dotazníku a jeho statistického vyhodnocení, zjišťuje znalosti občanů o veřejné správě, vliv neznalosti na jejich vnímání veřejné správy a navrhuje řešení problému, z výsledku výzkumu vyplývajících.

Klíčová slova: veřejná správa, státní správa, samospráva, stát, obec, městská část, město.

ABSTRACT

The diploma thesis called “The role of public administration in the social pedagogy” deals with public administration as a social phenomenon together with some of its problems in the public administration itself as well as in the perception of public administration by citizens. At the same time it investigates the knowledge of citizens and their orientation in the system of public administration, especially in the local one which affects their lives directly (the relation between the individual and the surrounding and their socialization in it.) In the theoretical part the basic historical development of public administration in the world is described as well as the influence of this development on public administration in the Czech Republic. Further the diploma thesis includes the characteristics and the current system of the public administration together with its structuring and focus on its lowest level – a township or a borough. The practical part is devoted to the survey on the basic problems and unknowingness which the citizens usually face. Using the quantitative research

investigation with the help of a questionnaire technique and its statistical evaluation, it investigates citizens' knowledge about public administration, the influence of unknowingness on their perception of public administration and it suggests a solution of the problem resulting from the survey's outcome.

Keywords: public administration, administration, self-government, state, township, borough, town.

Děkuji panu doc. PhDr. Miloslav Jůzlovi, Ph.D., za neocenitelnou trpělivost, odborné rady a připomínky, které mi poskytnul při zpracování mé diplomové práce. Dále mu pak děkuji za jeho velkou ochotu a množství času, které mi věnoval.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	12
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ VEŘEJNÉ SPRÁVY	13
1.1.1 Právěk a starověk	13
1.1.2 Středověk.....	18
1.1.3 Novověk	22
1.2 VÝVOJ VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKOSLOVENSKU PO ROCE 1918	26
1.3 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKOSLOVENSKU PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE.....	28
1.3.1 Vývoj veřejné správy v letech 1948 až 1968	30
1.3.2 Vývoj veřejné správy po roce 1968.....	32
1.3.3 Veřejná správa od roku 1990	33
2 AKTUÁLNÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICCE	36
2.1 OBEC.....	37
2.2 STATUTÁRNÍ MĚSTO	44
2.3 MĚSTSKÁ ČÁST BRNO – STARÝ LÍSKOVEC	48
2.3.1 Struktura samosprávy.....	48
2.3.2 Struktura úřadu MČ Brno Starý Lískovec, řídicí se Statutem města Brna	51
II PRAKTICKÁ ČÁST	76
3 VÝZKUM	77
3.1 CÍLE A STANOVENÍ VÝZKUMNÝCH PROBLÉMŮ.....	77
3.2 VÝBĚR RESPONDENTŮ	78
3.3 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	78
3.4 SHRNUÍ.....	107
ZÁVĚR	110
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	112
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	122
SEZNAM OBRÁZKŮ	123
SEZNAM TABULEK	124
SEZNAM GRAFŮ	125
SEZNAM PŘÍLOH	126

ÚVOD

Vzhledem k tomu, že již od volebního období 2006-2010 vykonávám funkci starosty městské části Brno – Starý Lískovec, rozhodl jsem se vybrat jako téma své diplomové práce „úlohu veřejné správy v sociální pedagogice“. Z logiky svého funkčního postavení ve veřejné správě jsem přesvědčen, že jsem nabyl mnoho zkušenosti v této oblasti. Jsem si plně vědom toho, jak veřejná správa ovlivňuje chod státu a i běžný život občanů. Je však pravidlem, že se ve své funkci velmi často setkávám s občany, kteří netuší, jak veřejná správa funguje a jak je ovlivňuje. Stejně tak neví, jaký je rozdíl mezi státní správou a samosprávou. Občané se sice zúčastňují voleb do různých samosprávných celků, ale ve své podstatě řada z nich netuší, jaký vliv na jejich život jednotlivé samosprávné celky mají. Neumí oddělovat státní správu od samosprávy, často mají pocit, že volená osoba (člen samosprávy) má možnost ovlivnit vše.

Zvláště se to projevuje u základních samosprávných celků, tedy u obcí. Je pravdou, že část občanů volí ve své obci osobnosti, do kterých vkládají naději, že dokáží mnohé změnit. Ve své podstatě však neví, že starosta obce má velmi omezené pravomoci dané zákony a předpisy a do řady věcí nemůže zasahovat vůbec, jelikož jsou to vyhrazené záležitosti státní správy. Jedná se například o stavební úřad, přestupkové řízení, OSPOD - Orgán sociálně-právní ochrany dětí a mnoho dalších. Mnozí občané se pak u starosty dožadují vyřešení svých záležitostí a těžko berou na vědomí, že starosta nemůže a ani nesmí do věci zasahovat. Pokud by například jakkoliv zasáhl do stavebního řízení, nebo do řízení právní ochrany dětí, nejen, že by porušil zákon, ale vystavuje se tak i trestnímu stíhání. Je smutné, že tato neznalost nepanuje jen mezi občany, ale bohužel je značně rozšířena i v mediální sféře. Stává se tak zcela běžně, že novinář konfrontuje starostu s rozhodnutím stavebního úřadu, či OSPODu a nechce si nechat vysvětlit, že starosta nemá ani právo do daného spisu nahlédnout, natož v dané věci cokoli učinit. Proto se v této diplomové práci zabývám i tímto fenoménem a návrhem řešení.

Po roce 1989 došlo vlivem demokratizačních procesů k transformaci české společnosti ve všech jejích oblastech, ve státní i veřejné správě. Zatímco samosprávě je trvale věnována permanentní pozornost v mnoha problémech – personálních, systémových, legislativních, vzdělávacích apod., v návalu různých politických a dalších kauz se jaksí na státní správu trochu pozapomnělo. A přitom se jedná o otázky spjaté s každodenním životem občana, žijícího ve svém mikro i mezzo prostředí, jež ho neustále ovlivňuje. Nikomu nemůže být

jedno, jak toto prostředí vypadá a jak usnadňuje či ztrpčuje jeho život, jaká je jeho infrastruktura, jak jsou v něm vyřizovány a uspokojovány jeho požadavky a potřeby občana. Z uvedených důvodů je proto nutné a zcela na místě zabývat se úlohou a problematikou veřejné správy komplexně. Je třeba vzít při tom v úvahu zejména profesní přípravu pracovníků ve veřejné správě, do níž je třeba zahrnout odbornost, etiku, kreativitu apod. To znamená vytvořit vzdělávací vysokoškolské programy pro pracovníky veřejné správy a to jak samosprávy, tak i státní správy, jež by zahrnovaly základy práva, sociologie, psychologie, pedagogiky a dalších společenských věd a jež by vypsifikovaly zejména profil takového pracovníka.

Ve své diplomové práci vycházím hlavně z následující literatury: Obecné dějiny státu a práva, Vývoj české veřejné správy a dalších knih profesora Karla Schelleho. Dále pak z knihy Veřejná správa autorů Richarda Pomahače a Olgy Vidlákové a také z knihy Vývoj systémů veřejné správy Karla Laciny a Vladimíra Čecháka. Publikace všech těchto autorů pro mne byly hlavním zdrojem informací, jelikož se jedná o respektované a odborné autory a všechny jejich publikace jsou na vysoké kvalitativní a odborné výši.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

„Státoprávní postavení českých zemí patří k problémům, které dodnes nejsou spolehlivě vyřešeny, v jejich rámci existuje mnoho neujasněných skutečností, které se – ať již vlivem nedostatku věrohodných pramenů z oné doby, nebo prostě vlivem nevhodného přístupu historiků – nepodařilo se spolehlivě vyřešit.

Celá tato problematika je především reprezentována otázkou vztahů českých zemí k tzv. Svaté říši římské, příp. k její předchůdkyni – říši francké. Jak česká, tak německá historiografie se snažila v minulosti nalézt odpověď na základní problém: Existovaly mezi českými zeměmi a římsko-německou říší lenní vztahy, nebo se český stát vyvíjel zcela nezávisle na říši, bez jakékoliv determinace? K této otázce se snažil zaujmout stanovisko už Fr. Palacký ve svých Dějinách. I když jeho pohled byl v mnohém ještě zastřený a jeho názory ne vždy dosti přesvědčivé, přece jen začal dlouhodobou diskuzi, která trvá prakticky do dnes.“ (Schelle, 1976, str. 1)

Profesor Karel Schelle naznačuje, že na vývoj veřejné správy v českých zemích není jednotný názor. I jiní autoři, kteří se dlouhodobě oboru veřejné správy věnují, vidí vývoj veřejné správy podobně.

Richard Pomahač a Olga Vidláková ve své předmluvě v knize Veřejná správa konstatují: „Veřejná správa představuje **sociální problém**. Lidé se dlouhodobě domnívají, že jde o problém, který vyžaduje řešení, a není proto divné, že se doširoka rozvinula teorie veřejné správy v mnoha podobách. A tak vznikly další problémy. Například to, že ne vše, co se o veřejné správě píše a učí, odpovídá skutečnosti. Anebo to, že teorie veřejné správy není prakticky známá všem těm, kdož vystupují jako experti v otázkách veřejné správy.“ (Pomahač, R., Vidláková, O., 2002, předmluva, s. V)

Můžeme tedy konstatovat, že veřejná správa je velmi blízká sociální pedagogice a je vhodná pro zpracování jako téma diplomové práce.

V dnešní době se pod pojmem „**veřejná správa**“ (**byrokracie**) rozumí správní činnosti a úřady, působící ve veřejném zájmu a uskutečňující veřejnou politiku. Vše tak činí na místní, regionální a ústřední úrovni. Tím je i dáno rozdělení mezi veřejnou správou

a soukromou správou. Ve veřejné správě jde o hájení veřejného zájmu, soukromá správa zajišťuje cíle a zájmy soukromé. (Čmejrek, Kopřiva, 2007)

„**Postavení veřejné správy** se významně odlišuje od postavení občana. Zatímco občan podle Ústavy ČR „*může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá*“ (článek 2, odstavec 4), veřejná správa smí vykonávat pouze to, co jí je výslovně ukládáno zákonem. Ústava je v tomto ohledu striktní (článek 2, odst. 3): ***Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.***“ (Čmejrek, Kopřiva, 2007, str. 6)

1.1 Historický vývoj veřejné správy

1.1.1 Pravěk a starověk

Již od počátku lidstva existovala jistá hierarchie při rozhodování. Na počátku bylo vždy „právo silnějšího“. Nejsilnější jedinec měl právo vést „tlupu“, určité společenství lidí. Postupem času se pomalu toto pravidlo začalo měnit a k vedení skupiny bylo zapotřebí nejen síly, ale i zkušenosti a rozumu. V té době se začalo vytvářet i jisté skupinové vedení. Vedoucí lidské skupiny se obklopoval tzv. rádci. Což byli například významní bojovníci, nebo stařešinové. Zásadně se ale vždy jednalo o muže. Ženy neměly většinou do vedení lidských skupin přístup a dokonce nemohly ani rozhodovat, kdo se vedoucím lidské „skupiny“ stane. A v mnoha státech neměly ženy volební právo ještě v první polovině 20. století. Výjimkou měl být v pravěku tzv. matriarchát, tedy společnost, které vládne žena – matka. Tato hypotéza, kterou prosazoval německý historik, se však nikdy neprokázala.

Vznik prvků státní správy se pochopitelně rozvíjel v celém světě. Všechny říše tehdejšího starověku si tvořily svůj ucelený soubor předpisů a opatření. Ať to byla Čína, Indie, Egypt, Mezopotámie, Chetitská říše nebo Izrael. (Schelle a kolektiv, 1996)

Jelikož však tyto země neměly výrazného vlivu na vývoj v českých zemích, zmíním se o nich jen okrajově.

Čína

Dějiny Číny jsou protkány velmi složitým a zajímavým vývojem. Čína měla období velkého růstu i úpadku. Prvním zmapovaným obdobím je vznik státu Šang a stejnojmenné královské

dynastie. Následuje období válek, kdy větší a silnější státy pohlcují menší. V roce 256 př. n. l. vzniká centralizovaný stát, je vyřazena šlechta ze samosprávy a nahrazena jmenovanými úředníky. Dochází k řadě dalších reforem, včetně sjednocení písma, váhy a podobně. Následující období Chan se charakterizuje jako první sjednocená Čínská říše. Pro vznik státní veřejné správy stojí za zmínku tzv. škola právníků, která hlásala „obecnou závaznost přísného zákona“. Zaobírala se společensko-politickými změnami a státní správou.

„Představitelé této školy se orientovali na oblast zájmů starého despotického státu a na oblast státní správy. Zaujali stanovisko, že moc se musí zakládat nejen na mravnosti vládců a lidí, ale i na podřízenosti zákonům.“ (Schelle a kolektiv, 1996, str. 11)

Nejvyšším tvůrcem práva v Číně byl panovník. Byl však vždy omezen vnímáním světa svých obyvatel, mytologií a náboženstvím. (Schelle a kolektiv, 1996)

Indie

Původní indická společnost se dá charakterizovat jako patriciální, s řízením kmenových náčelníků. Jejich moc však nebyla neomezená, jelikož rozhodnutí náčelníka musela být schvalována kmenovým shromážděním. Některé kmeny byly spravovány pouze kmenovou radou. Postupem času došlo k zásadnímu sociálnímu rozdělení společnosti na tzv. varny nebo kasty. To v určité podobě trvá až do dnešní doby. Tato sociální soustava sjednocovala blízké sociální skupiny. Byla důsledkem rozkladu kmenového uspořádání a nástupem rodové aristokracie.

Z Indie se stal stát despotický. Král měl neomezenou moc, k jejímuž prosazení využíval náboženství. Jako ztělesnění samotného boha byl nedotknutelný. Ke správě státu byli využíváni členové dvou nejvyšších kast. Z nejvyšší kasty si král jmenoval ministry. (Schelle a kolektiv, 1996)

Egypt

Egypt, podobně jako Indie, patří k typickým příkladům absolutní otrokářské monarchie a samovlády. Vznik sjednoceného státu je přibližně odhadován na 3000 let př. n. l.. Jedná se o společnost vysoce kulturně vyspělou. To se projevuje jak v písemnictví, tak v kultuře, malířství a stavitelství. Král – faraon má neomezenou moc, která se opírá o náboženství. Velkou moc má pochopitelně i kněžstvo. Faraon je ztělesněním Boha a Bůh skrze něj vše řídí.

Základem místní zprávy země bylo staré rozdělení na kraje, dřívější soběstačné obcí. Naopak nejmenšími správními jednotkami byly obce – kóme. Správu kraje řídil náčelník kraje, nebo královští úředníci s titulem správců krajů.

V Egyptě byla místní správa dokonale vypracována a hierarchicky členěna. Výkonnou moc držela vojensky organizovaná policie. (Schelle a kolektiv, 1996)

Izrael

Palestina a Izrael jsou země bohaté a rozporuplné historie. Je to historie mnoha válek, dobývání území, rozkvětu, poroby i úplného zániku. Největšího rozkvětu dosáhlo izraelsko-judské království za vlády krále Šalamouna. Tento prozíravý panovník zajistil mír s okolními státy a dokonale fungující hospodářství. Jeruzalém bylo město nádherné architektury, paláců a chrámů. Za krále Šalamouna také došlo k velmi zásadní organizaci správy státu. Z původního kmenového systému byl Izrael rozdělen na dvanáct územních okruhů. Každý samostatný okruh řídil zvláštní úředník jmenovaný králem. V Izraeli nalezneme i první historické zmínky o místní samosprávě v jednotlivých městech, která měla rozsáhlé pravomoci. (Schelle a kolektiv, 1996)

Starověké Řecko

První náznaky „veřejné správy“ se začínají objevovat ve starověkém Řecku. A to po rozpadu patriarchální společnosti a počátku vytváření a rozvoje otrokářských městských států. Městské státy si začaly vytvářet vlastní mocenskou správu. Tento posun měl zásadní vliv na vývoj a pohled na právo. Došlo k vytváření právního státu.

V Athénách vzniká jeden z prvních pokusů o demokratické zřízení, tedy možnost občanů hovořit do správy věcí veřejných. Dnes můžeme říct, že to byl pokus o první „přímou demokracii“ v dějinách. Ve své podstatě byl ale značně omezen. Hlasovací právo neměli ženy, otroci a cizinci. Na chodu státu se tedy podíleli pouze muži, a to podle věku. V Athénách od 18 let, ve Spartě až od 30 let. Ve své podstatě se tedy v Řecku dává základ prvnímu modelu veřejné správy. **Městské státy „polis“** a jejich správu lze považovat za základ budoucího evropského vývoje veřejné správy. (Schelle a kolektiv, 1996)

Aristoteles ve své třetí knize Politika zcela zásadně uvažuje o veřejné moci. Snaží se vysvětlit, že je chybou tuto moc spojovat s konkrétními osobami, ale je nutné ji spojovat se základní součástí státu. V první řadě připomíná, že je nutné dbát na kvalitu celého systému veřejné moci, a ne se dívat pouze na kvalitu jednotlivých úředníků, či soudců.

„Následuje slavná a poměrně obtížně interpretovatelná věta: Rozhodující jsou správné zákony, neboť monokratické i kolegiální úřady mají rozhodovat jen o tom, co zákony nemohou opravit.“ (Pomahač, Vidláková, 2002, s. 6) Tuto větu Aristoteles doplňuje názorem, že nepravosti v zákonech nemohou napravovat úředníci, ale mohou být napraveny pouze správnými ústavami. Zde Aristoteles poprvé používá větu, která je známá až dodnes. A to, že lid si zaslouží takovou vládu, jakou si zaslouží svými zákony. Dále varuje před tím, aby lid důvěřoval více úředníkům, než svým zákonům. (Pomahač, Vidláková, 2002)

Starověký Řím

Starověký Řím měl pro vývoj veřejné správy zásadní význam. Dal světu mnoho podnětů. Jedním z nejdůležitějších byl vznik „Římského práva“, které je dodnes jedním ze základních kamenů práva. Italská oblast vstupuje do dějinného vývoje později než dříve jmenované říše. Počátkem rozvoje italského poloostrova byla řecká kolonizace, která přispěla k zásadnímu civilizačnímu rozmachu duchovních, filosofických i kulturních hodnot. Základem římské civilizace bylo město Řím. Postupem času byly s Římem jako centrem sloučeny okolní obce. Na počátku stál patriarchát, který se postupně vyvinul ve vojenskou demokracii, kde si byli všichni rovni. Následně logicky začalo docházet k diferenciaci, kdy úspěšnější jedinci začali získávat majetek i politickou moc, čímž došlo k tomu, že vojenská demokracie postupně zanikla. Vznikají dvě základní sociální skupiny, patricijové a plebejové. V té době klasické otroctví ještě není plně rozvinuto. Řím byl takzvaným městským státem, což historicky navazovalo na podobné městské státy v Řecku – polis. Po zrušení vojenské demokracie nastává doba královská. Král vládl jako monarcha, nicméně jako svůj poradní sbor měl vytvořen senát, který se skládal ze stařešinů rodů. (Schelle a kolektiv, 1996)

Posléze došlo i k likvidaci rodového principu a byla zavedena majetková a územní hlediska. Z původních patricijů a plebejů se společnost nově rozdělila do pěti tříd, a to dle ohodnocení majetku. Jednotlivé třídy byly též rozděleny na takzvané centurie. Centurie byla jednotkou vojenskou, politickou a daňovou a současně byla brána jako hlasovací orgán na nově vzniklém lidovém shromáždění centurijním. Kromě tohoto shromáždění vzniklo i další lidové shromáždění, tributní, organizované ne podle výše majetku, ale podle území. Byly vytvořeny obvody nazývané tribus. Předposlední římský král **Servius Tullius** se dá považovat za zakladatele první vývojové etapy státu. Podle této reformy bylo státní zřízení nazváno **res publica, neboli věc veřejná**. Stát se podle této reformy prohlásil za republiku a začal expandovat. (Schelle a kolektiv, 1996)

Přes neustálý vzestup a rozmach, prodělával Řím velké vnitřní krize. Hlavním důvodem byl neustálý souboj mezi plebeji a patricií. Plebejové měli sice svá práva, ale nemohli zastávat funkce ve vysokých úřadech, a to přesto, že počet zámožných plebejů soustavně vzrůstal. Vůdčí role patricií byla překážkou klasického přirozeného vývoje. K prvnímu úspěchu plebejů došlo vznikem plebejského tribunátu. Hlavním úkolem tohoto tribunátu byla ochrana plebejů. Plebejové si také vymohli oprávnění zásahu do všech státních rolí mimo diktátora. Toto shromáždění mělo právo přijímat usnesení, která původně byla určena pouze plebejům. Po dlouhém vyjednávání byla tato usnesení postavena na stejnou úroveň jako zákony a stala se tak závaznými i pro patricie. Jednalo se o velmi významný krok ke zrovnoprávnění obou vrstev. Postupně patricijové ustupovali z dalších svých výhod a umožnili revizi obyčejového práva. Tento krok se nazývá **lexes duodecim tabularum – zákon dvanácti desek**. Však ani tyto ústupky nezachránily Řím před dalšími politickými krizemi, v jejichž důsledku se rozpadla republika. (Schelle a kolektiv, 1996)

Následovala občanská válka a ustanovení diktatury. Diktátorem se ustanovil **Lucius Cornelius Sulla** a stal se neomezeným diktátorem. Mohl vydávat zákony a provádět reorganizaci státní správy. Omezil pravomoc všech lidových shromáždění, posílil pravomoc senátu a de facto zlikvidoval římskou republiku. Po ukončení této diktatury nastává opět občanská válka, z které vychází vítězně úspěšný vojevůdce **Gaius Iulius Caesar**. Tento velice pracovitý, nadaný a energický muž získává post doživotního diktátora a je prohlášen za nedotknutelného. Uzurpuje si veškerou moc, omezuje pravomoci senátu, případně jeho usnesení nedbá. Výsledkem odporu vůči jeho diktatuře je jeho zavraždění v roce 44 před naším letopočtem. (Schelle a kolektiv, 1996)

„Základními instituty římské republikánské ústavy byla **comitia, senát a magistráti cum imperio**. Každý z těchto institutů reprezentuje jednu složku římského ústavního života: comitia - živel demokratický, senát - živel aristokratický, magistráti s impériem - živel monarchistický. Všechny tyto tři živly se uplatňují svým způsobem a ve vzájemné rovnováze. Zakladatel římské teorie o státu, představitel tzv. střední státní **Polybios** se domníval, že Římané dokázali v průběhu půl století zbudovat tak velké impérium právě díky smíšené formě vlády.“ (Schelle a kolektiv, 1996, s. 122)

Je zjevné, že tyto tři instituty udržovaly celý vládní systém ve vzájemné rovnováze.

„Jakmile se některá z těchto složek začne rozpínat, žárlí a domáhá se nepřiměřené moci, nemůže žádná složka přebujet a být nadmíru namyšlená, protože žádná není soběstačná, a protože snaha každé z nich může být zmařena mocí ostatních, dokáže si tedy najít protiklad sama v sobě.“ (Schelle a kolektiv, 1996, s. 122)

Zde nalézáme určitou paralelu mezi tehdejšími způsobem smíšené vlády a dnešní demokracií, která je postavena též na třech pilířích, které se navzájem kontrolují tak, aby nevznikla převaha jednoho pilíře.

1.1.2 Středověk

„Ani ve středověku neupadly zcela v zapomnění antické myšlenky o dobré vládě a správě věcí veřejných. Někdy se s tímto dědictvím setkáváme i v zemích stojících mimo hlavní proud vývoje. Tak například se na konci 12. století **Abú-l-valíd Muhamad Ibn Rušd** přiklání k **Platónovu** názoru, že státnickou profesi mají vykonávat ti, kdož jsou volbou vybráni z nejnadanějších občanů a že vládce se má ve své činnosti opírat o dobře fungující zákony. Ostatně i Bůh sám prý respektuje zákony a zvyky.“ (Pomahač a kolektiv, 2013, s. 9)

Ibn Rušd byl vysoký státní úředník, který upadl v nemilost klerikálů, jelikož odsuzoval velký vliv duchovních a prohlašoval veřejně, že tam, kde kněží vládou, dochází k úpadku státu. I pro středověkou Evropu a vývoj státní správy je náboženství velmi podstatné. V Evropě dochází k postupnému pokřesťanštění a velký význam odkazu antiky nese to, že křesťanská církev se řídí římským právem. Proto se všichni křesťané mají řídit schválenými pravidly římského původu. Dochází k rozdělení mezi církevní a světské právo, které se však týká jak duchovních, tak i občanů. Přesto dochází k nesvárům, jelikož duchovní rozmnožují majetek a vlastní své ozbrojené složky. (Pomahač a kolektiv, 2013)

„Ve kterém kánonu – ptal se již Karel Veliký – je určeno, že cesta ke světské moci vede přes příslušnost k duchovnímu stavu a že i z nezvaných, odbojných a špatných osob, se má učinit církevní společenství.“ (Pomahač a kolektiv, 2013, s. 9)

Je tedy vidět, že třenice mezi světskou a duchovní mocí probíhaly v celém období středověku. Církev se snažila zasahovat do světské moci, což někteří vládcí nechtěli připustit. Na druhé straně byli panovníci, kteří byli s tímto srozuměni, s církví velmi úzce

spolupracovali a naopak ji využívali pro prosazení svých mocenských zájmů. Mnoho církevních hodnostářů se ovšem ve svých dílech zabývalo správou věcí veřejných. V mnohých dílech se objevuje myšlenka, že světská moc bez vlivu církve přináší mnoho nástrah, jelikož v ní nejsou obsaženy pravidla a zásady duchovního života a není z nich patrné boží přikázání. Proto navrhovali, aby světská moc byla podřízena církvi. Naopak Tomáš Akvinský odmítá odpovědnost Boha za špatnou vládu a zlého vládce. (Pomahač a kolektiv, 2013)

„Vzdálí-li se vláda od principu přirozeného práva, vzdálí-li se i od práva božského a špatní vládcové se přesvědčí o pošetilosti svého počínání. Toto víceméně stoické schéma vyúsťuje do učení o právu povstat proti nehodnému vládci a svrhnout jeho vládu. A znovu se jako korektiv objevuje církev. Vztah panovníka k církvi indikuje správnost či nesprávnost správy věcí veřejných.“ (Pomahač a kolektiv, 2013, s. 10)

V období vrcholného středověku se opět projevuje příklon k aristotelskému rozlišování složek veřejné moci. Též se připomíná jeho učení o mravním základu státu zastupovaného morálními a ctnostnými občany. Významným autorem publikací o veřejné správě je **Marsilius z Padovy**, který považuje za základ státu lid v návaznosti na svobodné městské státy. Odděluje exekutivu od moci zákonodárné a od judikatury. Dalším významným dílem je traktát o finanční správě, jenž sepsal **Richard z Ely**. Ten byl úředníkem anglického krále **Jindřicha II.** a ve svém díle definuje hierarchické uspořádání a etiku státní služby včetně toho, že jasně vymezuje, že nikdo nesmí z moci úřední porušovat zákonem daná pravidla. K zásadnímu přelomu dějinného vytváření veřejné správy dochází v období pozdního feudalismu, kdy se feudalismus začíná jevit jako zastaralý a ukazuje se nutnost postupných reforem, které by sloužily absolutistickým formám vlády. Jedná se tedy o období **osvíceného absolutismu**. Pro české země mají zásadní vliv panovníci **Marie Terezie a Josef II.** V tomto období dochází k velké řadě reforem, od celkového mechanismu, až po nejnižší správní jednotky. Vzniká konstituující byrokracie na úkor stavů. Státní správa je výrazně zprofesionalizována, od úředníků je vyžadováno právní vzdělání, morální hodnoty a všeobecný intelekt.

„Instrukce pro úřednictvo z 13. prosince 1783, označovaná jako **pastýřský list Josefa II.**, očekávala, že všichni úředníci se budou bez výjimky snažit, aby vnikli do ducha panovníkova nařízení, nebudou úřadovat jen mechanicky, nýbrž všichni se budou pokládat

za císařovy spolupracovníky, a brojila proti úřednímu šimlu a zbytečnému psaní.“ (Schelle, 2008, s. 7)

Němčina byla prohlášena úředním jazykem a úředníci bez její znalosti byli záhy propuštěni. Univerzity v rakouských zemích začaly vyučovat politické vědy. Všechny tyto reformy byly vedeny snahou o centralizaci státní moci a odstranění stavovského vlivu. Současně dochází i ke specializaci jednotlivých úseků státní správy.

Že středověká veřejná správa je ovlivněna antikou a římským právem jsme si již objasnili. Středověk tedy, kromě děl několika jednotlivců, nepřináší do dějinného vývoje státní správy žádné převratné systémy. Základním systémem zůstává tzv. **bannus a panské společenství**. (Pomahač a kolektiv, 2013)

„Panské právo (bannus, seigneurie banale, či prostě jen ban) je nejenom souhrn veřejných pravomocí, ale vlastně všeobecná rozkazovací pravomoc, opírající se o moc hospodářskou, vojenskou i soudní. Ban charakterizoval ovšem nejenom královskou, tedy centrální vládu, či moc lenních pánů, ale například i panství měst nad předměstími, či poddanými vesnicemi. Je nutné si uvědomit, že v panském společenství byl téměř každý pán zároveň člověkem v pravomoci jiného pána (homo de potestate), což představovalo nejen osobní oddanost, ale i značné výdaje spojené s výkonem služeb souvisejících se správou panství.“ (Pomahač a Vidláková, 2002, s. 8)

Z výše uvedeného tedy plyne, že v takovém systému a propletení vztahů byl vývoj veřejné správy značně komplikovaný. Menší pokrok byl tam, kde na větším území byl menší počet městských obcí. Naopak tam, kde se na menší rozloze nalézalo více větších obcí a měst, docházelo k rychlejšímu pokroku.

Jednou velmi významnou osobností, zabývající se způsobem vládnutí, byl italský politik, spisovatel, filozof, diplomat, **Niccolò Machiavelli** (1469-1527). Pocházel z právnické rodiny a nebyl původně nijak zámožný. Jeho první politickou funkcí bylo místo kancléře florentské republiky. Jeho kariéra postupně stoupala, stal se velvyslancem. Po návratu původních vládců Florencie - rodu Medicejů - k moci, byl zatčen z podezření ze špionáže a následně, jelikož mu nebylo nic prokázáno, byl vyhoštěn za brány města. Nesměl však opustit Florencii. V této, pro něj nepříjemné době, napsal svá nejpodstatnější díla. Svým chováním a díky určitému obdivu k jeho knihám ze strany Medicejských byl za čas

omilostněn a dokonce byl jmenován do funkce oficiálního dějepisce florentských dějin. Po opětovném pádu Medicejů byl z funkce okamžitě odvolán. Tuto situaci nesl psychicky velmi těžce, záhy silně onemocněl a zemřel.

Machiavelli byl ve svých dílech velmi kritický k dosavadním způsobům vládnutí. Jeho cílem bylo nalézt cestu, jak vládnout s úspěchem. Zcela odděluje politiku od etiky a vychází z toho, že občana je potřeba buď převychovat, nebo donutit. Nepřijímá myšlenku o postupném zdokonalování se člověka.

Zcela mění vnímání pojmu etika a ctnost. Je přesvědčen, že není důležité, jestli rozhodnutí vladaře je darebné, neetické, či naopak. Podle něj je podstatné, zdali vede k žádanému výsledku, k rozvoji státu a země a ke slávě. Neboli „účel světí prostředky“. Machiavelli má velmi zásadně negativní postoj k náboženství a je přesvědčen, že náboženství je jedna z příčin morálního rozpadu Itálie. (Machiavelli, 2012)

K nejvýznamnějším dílům Machiavelliho patří knihy **Vladař** a **Rozpravy nad prvními deseti knihami Tita Livie**. V obou dílech se nezabývá pouze způsobem „správného“ vládnutí vladaře, ale dotýká se i systému vlád, porovnání vlád jiných zemí s vládou v Itálii, navrhuje řešení pro rozdělení státu, dotýká se i státní správy. Pokud tedy pomineme jeho přesvědčení, že „účel světí prostředky“, jistě Machiavelli přináší jistý pohled na budoucí vývoj veřejné správy.

Určitý význam pro vývoj veřejné správy ve středověku má dění ve Francii. V 16. století se Francie stává prototypem administrativního státu. Probíhají významné diskuze mezi právní obcí a kulturní obcí k budoucnosti evropské právní teorie. Francie zavádí prvky merkantilistických nástrojů do politiky centrálního státu. Silný byrokratický aparát měl na starost hospodářskou politiku a výběr daní. Velmi silné byly dále tři složky státní správy – spravedlnost, finance a policie. Dohlížely na vše. Od soudu, až po vedení měst a obcí a hospodářské výsledky.

K dalším změnám ve vývoji veřejné správy v celé Evropě docházelo v 16. století. Jednalo se o snahu zvýšení moci panovníka a bylo v úzké souvislosti s vývojem habsburské dynastie. Střední Evropa začala k centralizaci přistupovat v roce 1527, poté co rod Habsburků, kromě vlastního Rakouska, převzal moc nad českými a uherskými zeměmi. **Ferdinand I.** vytvořil společné vládní orgány pro celou říši, čímž logicky došlo k oslabení pravomocí státních úřadů v Česku i Uhersku. **Dvorská komora**, kterou Ferdinand I. založil, byla všem orgánům jednotlivých zemí nadřizena. Kromě Dvorské komory vzniká i takzvaná **Tajná rada**, což byl poradní orgán samotného císaře, týkající se zahraniční politiky. Třetím centrálním

úřadem se stala takzvaná **Dvorská válečná rada**, která rozhodovala záležitostmi vojenské. Mimo jiné vzniká nejvyšší odvolací orgán pro celou monarchii, takzvaná **Dvorská kancelář**. Ve stejné době probíhala centralizace na krajské úrovni. V čele krajské správy byl ustanoven hejtman s velmi výraznými kompetencemi. Nejprve byl post krajského hejtmana volen na krajském sněmu stavy, následně vlivem centralizace do této volby už otevřeně zasahoval panovník a vídeňští úředníci. Nejzásadněji se centralizace dotkla královských měst. Ferdinand I. umožnil shromáždění občanů pouze se svým souhlasem. Zároveň dochází k omezování hospodářských a politických práv měst. Stavové reagovali povstáním, které však bylo habsburskou monarchií tvrdě potlačeno. Na základě toho došlo k dalšímu okleštění práv měst, městům byl zabaven majetek a císař definitivně zakázal svolání občanů. (Lacina a Čechák, 2001)

Centralizace vlády v habsburské monarchii ovlivňovala okolní země v Evropě. Mimo Anglii, která šla svou vlastní cestou. K dalšímu zesílení centralizace a absolutistického státu vedly důsledky třicetileté války. Ty měly výrazný vliv na ekonomiku. Zemědělství bylo zcela zničené, obchod a řemesla v rozkladu. Na rozdíl od Anglie, kde role církve ve veřejné správě oslabovala, v Evropě byla její role stále silnější. Tato doba zcela začala naplňovat Machiavelliho myšlenky, které sepsal o století dříve.

Úplného ideálu centrálního a absolutistického státu dochází ve Francii. Zasloužili se o to dva královští ministři, **kardinál Armand Jean du Plessis Richelieu** (1585-1642) a **Jules Mazarine** (1602-1661). Zásadním symbolem tohoto druhu vlády se stal **Ludvík XIV.**, který zcela vystihnul pojetí tohoto centralismu větou: „**Stát jsem já.**“ Tím byla dokončena centralistická reforma státní správy do formy absolutistické monarchie. Tento způsob absolutistické monarchie byl ukončen až Velkou francouzskou revolucí a vznikem republiky. Přestože ve Francii ještě dvakrát došlo k návratu monarchie, už nikdy nebyla vláda krále natolik samojediná, jako za Ludvíka XIV. (Lacina a Čechák, 2001)

1.1.3 Novověk

Centralismus veřejné správy byl podstatný pro Evropu do přelomu 18. a 19. století. Zvláště v habsburské monarchii byl posílen z doby Marie Terezie a Josefa II. Nicméně se zde začíná už projevovat počáteční krize způsobu této vlády. Odpor proti centralismu vychází z Francie. Francouzští filosofové a politologové, které spojuje odpor vůči centralismu, si berou vzor z aténské demokracie a začínají hlásat takzvanou ideu **nomodespotex**, což znamená vláda zákona, jenž má původ ve starodávném Řecku. Současně studují i parlamentní způsoby

vlády a liberalismus, který se už v té době rozvíjí v Anglii. Je požadována dělba moci a odpovědnosti mezi občana a panovníka. Do povědomí se dostává opět slovo „lid“ a nemožnost pokračování ve formě vlády, kdy vše určuje panovník a lid nemá žádná práva. Ve Francii se hlavním mluvčím tohoto hnutí stává **Jean Jacques Rousseau**, hlásající, že: „Každý jednotlivec dává svou osobu a veškerou moc pod nejvyšší řízení všeobecné vůle.“ (Lacina a Čechák, 2001, s. 31)

Rousseau je přesvědčen, že v optimálním státu vládne demokracie, která znamená, že jednotlivec se dobrovolně vzdává určité části své osobní svobody a za to od státu dostává plnou ochranu jeho života a majetku. Rousseau se bije za přirozená práva občana a za jeho svrchovanou svobodu a uznává právo na odpor vůči panovníkovi či zřízení, které neplní povinnosti vyplývající z jeho pojetí demokracie. Ještě radikálněji než Rousseau vystupuje Thomas Hobbes. Významně ovlivňuje evropské právní myšlení svým „**ius resistendi**“.

„Koncem 18. století někteří demokraté na kontinentální Evropě studovali zásady anglické koncepce „rule of law“. Ztotožnili se s principem, že nikdo nesmí být potrestán bez řádného soudu (habeas corpus act), se zásadou rovnosti všech občanů před zákonem a s principem, že v demokratickém státu má existovat vláda zákona, nikoliv vláda jedinců.“ (Lacina a Čechák, 2001, s. 32)

Vraťme se zpět k událostem majícím vliv na vývoj veřejné správy v českých zemích. Počátek moderní veřejné správy se dá datovat rokem 1848. Až do tohoto roku byla habsburská monarchie země s absolutistickým zřízením. Čechy a Morava byly spravovány na základě Obnoveného zemského zřízení. Evropou v té době zmítaly velké revoluční události. Z obavy podobného vývoje vydal 25. dubna 1848 Ferdinand I. první ústavu, tzv. **Pillersdorfova**, též nazývanou **Dubnová ústava**. Tato ústava ovšem nikdy nevešla v platnost. Následně, v březnu 1849, byla vyhlášena Březnová oktrojovaná ústava, zvaná též **Stadionova**. Byla vydána císařem Františkem Josefem I. v Olomouci rok po rozpuštění Kroměřížského sněmu, který připravoval vlastní variantu ústavy. Stadionova ústava byla sepsána tehdejšími ministerským předsedou **Felixem Schwarzenbergem** a ministrem vnitra **Franzem Seraphem von Stadion**, podle něhož byla i pojmenována.

V souvislosti s vydáním této ústavy došlo k zásadnímu uskutečňování přeměn, týkajících se územní správy. Hlavním principem bylo pochopení svobodné obce jako základu svobodného státu. Obce dostaly nový statut a začaly se členit na místní, okresní a krajské. Staly se tak základními jednotkami územně správního členění státu. Úplně poprvé se zde objevil i pojem

statutární město. V této ústavě byla přijata zásada, že každá osoba musela patřit do daného svazku některé obce. Ústava rozlišovala dvojí působnost obcí. Působnost přirozenou a přenesenou. Paralelou je dnešní působnost samostatná a přenesená. Státní správa byla vytvořena na úrovni zemí, krajů a okresů. Na úrovni zemí zastupoval panovníka místodržitel. Ze začátku zastával pozici mezi ministerstvem vnitra a krajskými vládami. (Schelle, 2008) Stadionova ústava však také nikdy nenabyla plné platnosti. Byla zcela zrušena Silvestrovskými patenty a nastala doba neoabsolutismu. Silvestrovské patenty sice obnovovaly absolutismus, nicméně však ponechávaly rovnost občanů před zákonem a také zrušení poddanství.

Habsburský neoabsolutismus byl úzce spojen s **Alexanderem von Bachem**. Proto se toto období též nazývá jako **Bachův absolutismus**. Bach přinesl nové prvky do vývoje státní správy. Přesto, že zastával absolutistický způsob vládnutí, sám byl tvůrcem mnoha reforem. Jeho prioritou bylo vytvořit ze zemí jeden z hlavních článků správy na úkor významu krajů. V první polovině 50. let těžiště státní správy spočívalo na krajích. Reformou v roce 1855 bylo ovšem postavení krajských úřadů oslabeno jak vůči okresním úřadům, tak i ve vztahu k zemským místodržitelstvím. Jím provedené reformy vedly k tomu, že kraje a krajské orgány postupně neustále oslabovaly, až byly v roce 1868 zcela zrušeny.

Dalším významným přelomem bylo vydání **Říjnového diplomu** 20. října 1860. Touto listinou František Josef I. rezignoval na neomezenou vládu a prohlásil, že moc bude vykonávána ve spolupráci s vůlí instituce. Vzniká konstituční monarchie. V únoru 1861 byla vydána Únorová nebo též **Schmerlingova ústava**, jejíž působnost se vztahovala na celou monarchii. Součástí ústavy byla také zemská zřízení (ústavy jednotlivých zemí), pomocí nichž došlo k vytvoření zemských sněmů a zemských výborů.

„Působnost zemských sněmu byla stanovena taxativně: zemědělství vůbec, veřejné stavby, které se prováděly se zemských prostředků, dobročinné ústavy ze zemských prostředků a konečně projednávání zemského rozpočtu a vyřizování zemských výročních účtů spolu s rozhodováním o tom, jakým způsobem je třeba uhradit zemské potřeby.“ (Schelle, 2008, str. 46)

Zřízen byl říšský zákonodárný sbor složený z Poslanecké sněmovny (volena zemskými sněmy) a Panské sněmovny (jmenované císařem). Výkonnou moc měl císař.

V roce 1862 byl vydán rámcový říšský obecní zákon, na který v příštích letech navázala obecní zřízení - české, moravské a slezské. Byla jím rozdělena působnost obcí na

samostatnou a přenesenou. Obec byla i nadále chápána jako jeden z nutných a přirozených základů státu.

V roce 1867 následuje **Prosincová ústava**. Skládala se celkem ze sedmi zákonů, které vymezovaly zákonodárnou pravomoc Říšské rady, byl zřízen říšský soud, přijat katalog základních práv občana, byla stanovena nezávislost všech soudů. Ústava také přesně vymezovala postavení císaře a jeho pravomoci. Tato Prosincová ústava s jednou novelou v roce 1873 platila až do roku 1918, tedy do faktického zániku Rakousko-uherské monarchie.

„V průběhu 19. a v první polovině 20. století byly v evropské veřejné správě postupně naplňovány ideje formulované v závěru předcházejícího století. V ostrém sporu se stoupenci centralizace, jejichž pozice byly ještě silné, zvláště v první polovině minulého věku, byly demokraty řešeny především následující klíčové otázky:

- 1) Jaká je podstata demokratického státu a demokracie vůbec?
- 2) Jak zabezpečit suverenitu lidu v demokratickém státu?
- 3) Jak definovat vztah mezi občanem na jedné a zákonodárnou, výkonnou a soudní mocí na druhé straně?
- 4) Jaké systémy vlády a správy jsou nejvhodnější pro demokratický stát?“ (Lacina a Čechák, 2001, s. 33)

19. století je plné neustálých konfliktů mezi stoupenci demokratického způsobu vlády a absolutistického způsobu vlády. Tento konflikt opět vychází z Francie a rozšiřuje se do ostatních zemí. Dochází k pokusům o vytváření územní samosprávy, tedy části veřejné správy, která ještě nikdy nikde nebyla praktikována. V pruském království první ministr baron von Stein navrhuje historicky první zákon o obcích a daří se mu ho prosadit. Konečně může docházet k volbám členů městských rad. Von Stein je přesvědčen, že nejlepším způsobem uspokojování potřeb občanů je územní samospráva a vpuštění občanů do ovlivňování věcí veřejných. Vznik územní samosprávy v Evropě byla jedna z částí z postupného demokratizačního vývoje. Opět se do popředí dostávají Rousseauovy myšlenky o právu lidu rozhodovat, a jak bude stát organizován a politicky řízen. Hlavní jeho myšlenkou je takzvaná nutnost „vlády rozumu“, ústící do nároku lidu volit parlament a další orgány. Dochází ke shodě mezi všemi evropskými demokraty v tom smyslu, že jakákoliv moc může být vykonávána pouze na základě volby lidem. Současně se poprvé objevuje myšlenka, že ve správném demokratickém státě může občan svobodně činit vše, co zákon

nezakazuje, a naopak orgány státu mohou vykonávat svoji moc pouze v rovině, kterou jim zákony umožňují.

Díky všem těmto požadavkům a okolnostem začaly být ve státech Evropy vytvářeny ústavy, které naplňovaly touhu po základních občanských právech, suverenitě lidu, rovnosti a svobody a demokratickém vládnutí. Začalo docházet k prvním pokusům o politickou pluralitu a volnou soutěž myšlenek a názorů. (Lacina a Čechák, 2001)

1.2 Vývoj veřejné správy v Československu po roce 1918

„Vytvoření Československa bylo logickým vyústěním revolučně národně osvobozenického boje našeho lidu a aktivizace zahraničního odboje. Bylo zákonitým splněním dlouhodobých oprávněných tužeb lidu po národní svobodě a samostatnosti, po svržení habsburské nadvlády.“ (Schelle, 2008, str. 57)

Samostatná veřejná správa v Československu se začala tvořit po zániku Rakouska-Uherska a vyhlášení Československé republiky 28. října 1918. Zakládajícím zákonem byla takzvaná **recepční norma** (zákon č. II/1918 Sb.). Touto normou nově vzniklý stát převzal říšské a zemské zákony a nařízení a současně převzal i vedení všech správních úřadů na území Československa. Prvním mocenským orgánem byl **Národní výbor v Praze**. Ten původně sloužil od roku 1916 v oblasti obhajoby českých národních zájmů. V roce 1918 byl reorganizován. Vydal zákon č. 2/1918 Sb., kterým zřídil původně 12 ministerstev. Současně zřídil i nejvyšší správní soud.

V dalším období začalo zakládání národních výborů v ostatních částech republiky. V té době již začaly být aktivní politické strany a národní výbory vznikaly na základě jejich dohod. Další dva významné vznikly v Brně a Ostravě. Tím však byl narušen správní systém, proto následně došlo ke zrušení národních výborů a byl zachován pouze původní Národní výbor v Praze. Prozatímní ústava byla tímto národním výborem přijata zákonem č. 37/1918 Sb. Následně došlo k reorganizaci národního výboru na Prozatímní Národní shromáždění. Ústava prohlásila za nejvyšší orgány republiky vládu, prezidenta a národní shromáždění. Vzniklá ministerstva se stala ústředními orgány státní správy. Během tohoto období docházelo i k zásadním změnám v oblasti samosprávy, týkajících se zemských sněmů. Všechny tyto základní postuláty byly však použitelné pouze v tomto „převratovém období“. Proto již koncem roku 1918 začalo Ministerstvo vnitra připravovat reformu české veřejné správy. Výsledkem byla větší integrace správních celků, zvýšení efektivnosti a zajištění

demokratizace činnosti. Jako zásadní se ukázalo určení pravomocí mezi státní správou a samosprávou. Na základě všech jednání byla přijata nová Ústava Československé republiky a zároveň dochází k přijetí zákona č. 126/1920 Sb., o zřízení župních a okresních úřadů. Systém veřejné správy je vymezen v této ústavě, v její třetí hlavě. Zde se hovoří o tom, že státní správu může vykonávat prezident, vláda a ministerstva. Vláda dostává pověření k takzvané dekoncentraci, což znamená vytváření nižších složek v regionech (například pozemkové a báňské úřady a jiné). Prezident má velmi okleštěné pravomoci. Zůstává vrchním velitelem ozbrojených sil a má právo jmenovat vybrané státní úředníky a profesory. Státní správa vytváří složky nižší státní správy, kterými se stávají župní státní úřady a pod nimi vznikají okresní úřady. Župní zastupitelstva jsou volena ve svobodných tajných volbách, následně si ze svého středu volí župana, župní výbor a župní komise. Působnost župních úřadů, kromě správních, hospodářských a finančních oblastí, je i ve správním soudnictví. Župní úřady byly kontrolovány Ministerstvem vnitra, které mělo právo z důvodu nečinnosti župní úřad rozpustit. Okresní úřady neměly svá zastupitelstva, jelikož se jednalo o nevolený státní orgán. Okresní úřad vedl okresní náčelník. Orgány okresu už byly voleny – jednalo se o okresní výbor, který byl volen na čtyřleté období. I zde provádělo dozor Ministerstvo vnitra s právem rozpustit okresní výbor, případně vypsát nové volby. V republice však docházelo k problémům právě v důsledku realizace župního zákona. Podle toho zákona postupovali pouze na Slovensku. Proto muselo dojít k další správní reformě. Výsledkem této reformy byl zákon o organizaci politické správy č. 125/1927 Sb., který zaváděl zcela nový systém veřejné správy. Československá republika již nebyla rozdělena na župy, ale na země a okresy. Vznikla země Česká, Moravskoslezská, Slovenská a Podkarpatskoruská. V každé zemi vykonávaly veřejnou správu zemské úřady. Ty byly vedeny takzvanými zemskými prezidenty, které jmenoval prezident republiky. Nižší složkou byly okresní úřady, které vedl okresní hejtman. Okresní hejtmani byli jmenováni Ministrem vnitra. Na obou úrovních, tedy jak zemské, tak i okresní, byla zachována samospráva. Zemský úřad měl své zemské zastupitelstvo s hospodářskou a správní zastupitelností. Zemské zastupitelstvo bylo voleno tak, že dvě třetiny zastupitelů byly voleny přímo na šestileté volební období a jedna třetina byla jmenována vládou z řad odborníků. Podobně tak na okresním úřadu fungovalo okresní zastupitelstvo, které bylo voleno stejným způsobem jako zemské zastupitelstvo. (Lacina a Čechák, 2001)

Zajímavým vývojem proběhla změna role starosty v 30. letech. Starosta se stával spíše součástí státního aparátu a vystupoval jako orgán státní správy a ne jako volený orgán

samosprávy. Dokonce nebyl závislý na rozhodování obecního zastupitelstva. (Charburský, 2003)

Nicméně lze však konstatovat, že vývoj po roce 1918 směřoval k demokratizaci státního zřízení, a to jak na vládní, tak i na všech nižších složkách veřejné správy. Toto období můžeme směle nazývat jako první demokratické zřízení v českých zemích. Konec celého období nastal v roce 1938 po podepsání **Mnichovské dohody**. Slovensko získalo autonomii a přeměnilo se v takzvanou Slovenskou krajinu a Podkarpatská Rus získala autonomii. Tím došlo k přeměně ve federaci. Ještě téhož roku byl přijat další ústavní zákon, takzvaný **zmocňovací**, který umožňoval prezidentovi republiky vydávání dekretů, kterými mohl měnit ústavu. I vláda získala podobné oprávnění, které jí umožňovalo vydávat rozhodnutí, pro která neměla oporu v zákonech.

To vše fungovalo jen do 14. března 1939, kdy Slovensko vyhlásilo odtržení a samostatnost a Německo vpadlo do Čech a na Moravu. Následně byl vyhlášen **Výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava**, který platil až do ukončení 2. světové války v květnu 1945. Tímto výnosem byla česká a moravská území přiřazena k Německé říši. Okupace znamenala naprostý konec dosavadní demokratické veřejné správy. Vše bylo podřízeno říšským úřadům a veliteli říšské armády. Nejvyšším úřadem se stal Úřad zastupujícího říšského protektora. Přestože byl zachován post státního prezidenta (Emil Hácha), byla stejně všechna jeho rozhodnutí a rozhodnutí ostatních českých orgánů podřízena fašistickému Německu. Starostové obcí byli ve velké většině měst odvoláni a nahrazeni německými vládními komisaři. Jistou ránu protektorátním úřadům přinesl atentát na Reinharda Heydricha. Zemská správa sice zůstala, ale do funkcí byli všude jmenováni nacisté. (Lacina a Čechák, 2001)

1.3 Veřejná správa v Československu po 2. světové válce

Po ukončení války byla veřejná správa v Československu zcela v troskách. Po dobu války sice existovalo takzvané **prozatímní státní zřízení ČSR**, které tvořil prezident republiky, exilová vláda a státní rada. Všichni působili v Londýně v emigraci. První vláda na území Československa byla vytvořena v Košicích na již osvobozeném území 4. dubna 1945. Byla to takzvaná **Košická vláda**.

Pro organizaci veřejné správy měl zásadní význam **Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18 z roku 1944 „O národních výborech a prozatímním národním shromáždění“**. Článek jedna tohoto dekretu uvádí: „Na území Československé republiky, které bude osvobozeno od nepřítele, buď též na základě voleb ustanoveny národní výbory, a to místní, okresní a zemské, jakožto prozatímní orgány veřejné správy ve všech jeho oborech. Jakožto orgány státní správy budou národní výbory podřízeny vládě.“ (Lacina a Čechák, 2001, s. 84)

V Praze se v posledních dnech války utvořila Česká národní rada, která se stala řídicím orgánem českého národního odboje. Košická vláda Českou národní radu chápala jako pomocný orgán při převzetí moci po osvobození. Činnost České národní rady však trvala pouze do 11. května, kdy všechny své funkce předala vládě. Můžeme tedy říct, že po skončení války v Československu vládla vláda v Košicích. Teprve od 10. května se sídlem vlády stává Praha. Vzniká Prozatímní Národní shromáždění. Výkon státní moci, na základě dekretu prezidenta republiky, na úrovních jednotlivých zemí, okresů, měst i obcí vykonávají národní výbory, které jsou volenými orgány. Prozatímní Národní shromáždění potvrdilo vládu, která se jen velmi málo lišila od takzvané Košické vlády. Tato vláda sloužila až do května 1946, kdy proběhly první svobodné volby. Prezident republiky vydal dekret, kterým zřídil i **Hospodářskou radu**. Rada se soustředila na ekonomickou oblast a koordinovala rozhodnutí všech ekonomických ministerstev. Prozatímní Národní shromáždění přijalo ústavní zákon **O Ústavodárném Národním shromáždění**. To tvořila jedna sněmovna se třemi sty členy.

Volby 26. května 1946 byly poslední svobodné volby až do roku 1990. V těchto volbách kandidovaly jednotlivé politické strany. Na základě výsledků voleb, ve kterých Komunistická strana Čech a Komunistická strana Slovenska získaly 38% hlasů, byla ustanovena nová vláda. Předsedou této vlády se stal Klement Gottwald. Po volbách byly zachovány zemské národní výbory, okresní národní výbory i místní národní výbory. Tyto národní výbory plnily funkci státní správy i samosprávy. Nicméně postupně začalo docházet k potlačování samosprávy na národních výborech a došlo k podřízenosti výborů nižších stupňů výborům vyšších stupňů. Byla to předzvěst komunistického vnímání veřejné správy po únoru 1948. (Lacina a Čechák, 2001)

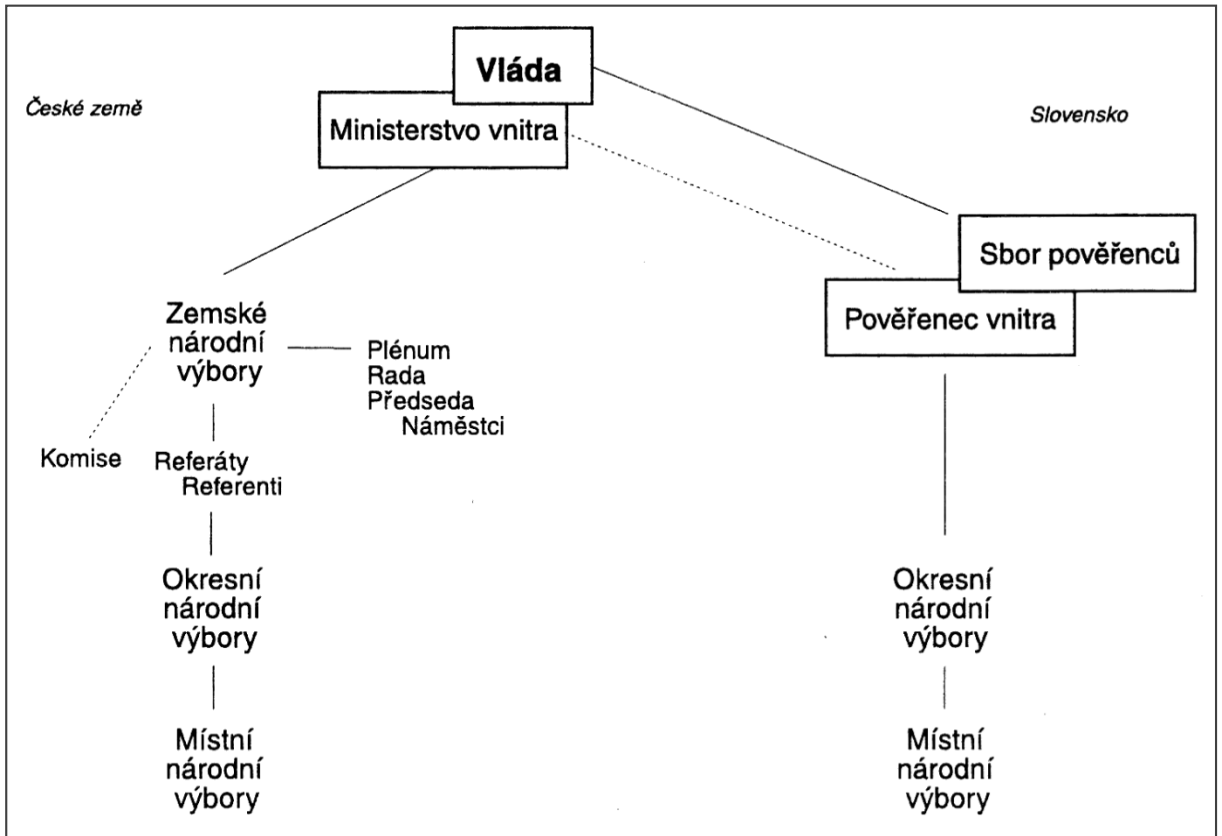
1.3.1 Vývoj veřejné správy v letech 1948 až 1968

Komunistický únorový převrat se všemi svými politickými důsledky zcela zásadně změnil československou veřejnou správu. 25. února 1948, kdy Edvard Beneš přijal demisi nekomunistických ministrů, byla jmenována nová vláda s novou většinou komunistických ministrů v čele s Klementem Gottwaldem. Vzniká takzvaná **Národní fronta** z politických stran, které jsou ochotny kolaborovat s komunistickým vedením státu. Nastává doba výrazné centralizace státní správy. Každý národní výbor byl rozšířen o takzvaný „akční výbor“. Tyto akční výbory měly za úkol provádět personální čistky na národních výborech, které vzešly z voleb roku 1946. Důsledkem činnosti akčních výborů došlo k výrazné komunistické nacionalizaci národních výborů. V roce 1954 byl přijat ústavní zákon č. 12/1954 Sb. o národních výborech. Základem byly následující dva body:

„1) Národní výbory jsou místními orgány státní moci pracujícího lidu Československa. Jako nejširší organizace pracujících opírají se ve své činnosti v krajích, okresech a obcích, o svazy dělníků, rolníků a pracující inteligence.

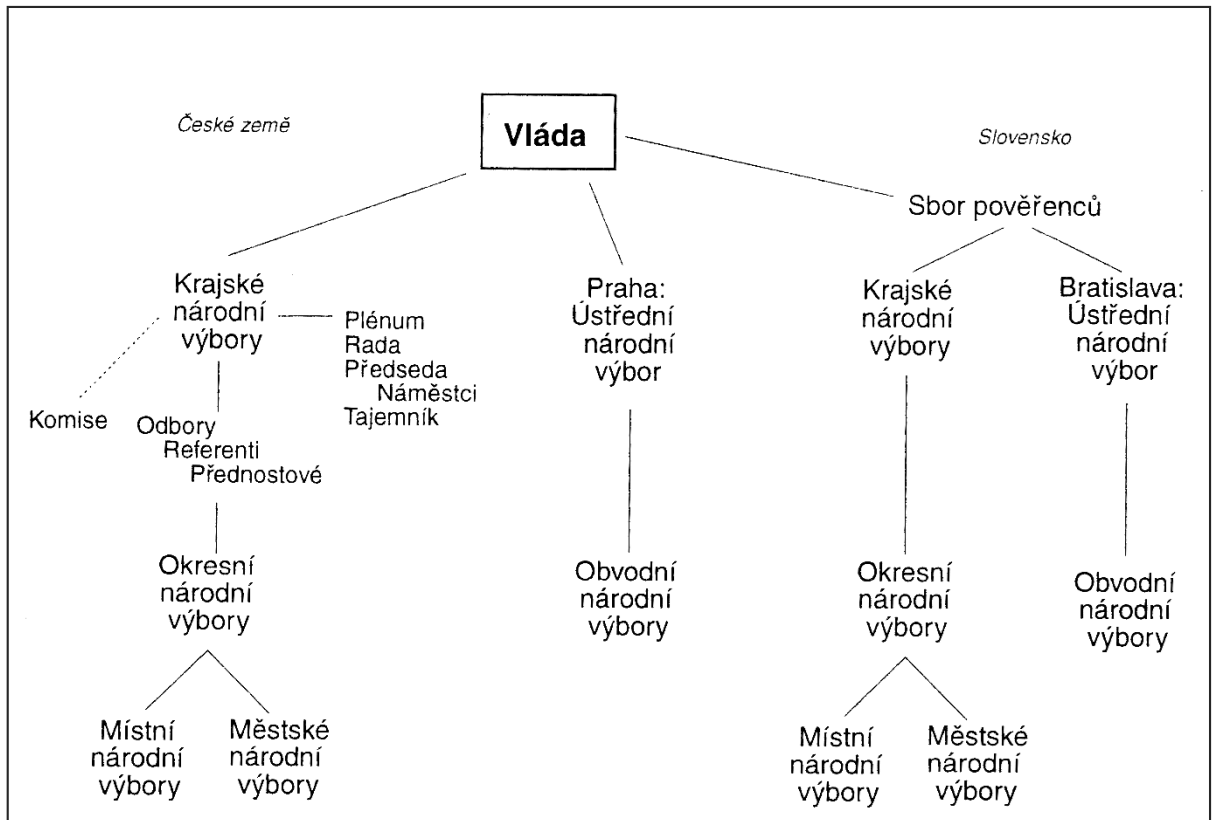
2) Národní výbor řídí ve svých obvodech hospodářskou a kulturní výstavbu socialismu podle směrnic vlády a zákonů republiky. Soustavně se starají, aby byly stále lépe a plněji uspokojovány rostoucí hmotné a kulturní potřeby pracujících. Veškerou svou činností pečují o člověka a jeho blaho a upevňují důvěru pracujících k orgánům lidově demokratického státu.“ (Grónský, 1999, s. 360)

První volby do národních výborů proběhly v roce 1954, a i zde už byla použita jednotná kandidátka kandidátů Národní fronty. Na přechodnou dobu byl přijat ústavní zákon č. 74/1948 Sb., kterým se upravovala činnost Ústavodárného Národního shromáždění. Současně byl přijat i zákon č. 75/1948 Sb. o volbách do Národního shromáždění. Na základě tohoto zákona nové volby 30. května 1948 již byly zcela v režii komunistické vlády, jelikož v těchto volbách již nekandidovaly jednotlivé politické strany a byla dána pouze jednotná kandidátka kandidátů „Národní fronty“. Byla přijata ústava nazvaná „**Ústavou 9. května**“. Ta ustanovila 300 členné Národní shromáždění volené na 6 let. V čele státu zůstává prezident, který je volený na dobu 7 let Národním shromážděním. Nejvyšším orgánem moci vládní i výkonné je stanovena vláda. Na úrovni národních výborů a veřejné správy dochází k výraznému potlačení samosprávné funkce. Zákonem č. 280/1948 Sb. byly zřízeny Krajské Národní výbory. V Československu vzniklo 19 krajů, 13 v českých zemích a 6 na Slovensku.

Obr. č. 1 Územní orgány veřejné správy do roku 1949

Zdroj: Karel Lacina & Vladimír Čechák *Vývoj systémů veřejné správy*, s. 92

Obr. č. 2 Územní orgány veřejné správy po roku 1949

Zdroj: Karel Lacina & Vladimír Čechák *Vývoj systémů veřejné správy*, s. 93

Ustanovení Krajského zřízení bylo nejdůležitější svým významem ve struktuře veřejné správy. Toto Krajské zřízení vydrželo od roku 1949 s malými změnami až do roku 1990. V 50. a 60. letech docházelo k celkem časté různé reorganizaci veřejné správy, vedené snahou o větší centralizaci a specializaci jednotlivých prvků veřejné správy.

V roce 1960 došlo ke schválení dvou právních norem. Stát byl nově rozdělen na 10 krajů a hlavní město Prahu. Tím došlo ke sloučení menších krajů s většími územními celky. Současně došlo k novelizaci ústavy, kde bylo konstatováno, že výstavba socialismu byla uskutečněna a od této chvíle se v Československu začíná budovat komunismus. Byly zvýšeny pravomoci národních výborů, které se tak staly základními orgány pracujících. Tím však došlo k zásadním problémům, jelikož personálně vyprázdněné národní výbory trpěly zásadním nedostatkem odborníků, kteří by byli schopni se novými kompetencemi zabývat, případně je řídit. (Lacina a Čechák, 2001)

1.3.2 Vývoj veřejné správy po roce 1968

Zásadním aktem pro vývoj veřejné správy po roce 1968 byl ústavní zákon č. 143/1968 Sb. o Československé federaci. Zákon přináší zásadní změny do organizace veřejné správy, uspořádání státu a správních orgánů. Československá republika je nově rozčleněna na území České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky. Je zrušeno Národní shromáždění a nahrazeno **Federálním shromážděním**. Je to poprvé od roku 1945, kdy u nás vzniká dvoukomorový parlament. Skládá se ze dvou komor, Sněmovny lidu a Sněmovny národů. Ve Sněmovně lidu zasedá 200 zastupitelů a poslanců, ve Sněmovně národů 150 poslanců. Každá z obou republik má svůj nejvyšší orgán moci – Českou národní radu a Slovenskou národní radu.

Dalším zákonem bylo zřízeno 8 federálních ministerstev. Současně bylo zřízeno 8 federálních výborů. V roce 1970 byla zřízena „**Státní plánovací komise**“ jako nástroj pro národohospodářské plánování. Současně byl zřízen i „**Výbor lidové kontroly Československé socialistické republiky**“. Toto rozvrstvení veřejné správy se s drobnými úpravami zachovalo až do roku 1990. Je nutné při této příležitosti zmínit, že sice veřejná správa byla stanovována zákony, národní, okresní a krajské výbory měly své jasně dané pravomoci, přesto při svém rozhodování byly značně omezeny. Vzhledem k tomu, že v Ústavě byla zanesena vedoucí úloha Komunistické strany Československa, existovala takzvaná druhá zóna komunistické veřejné moci, která kopírovala oficiální veřejnou správu.

Městský, okresní, krajský výbor KSČ a podobně. Bez souhlasu těchto komunistických výborů nemohla samostatně veřejná správa nic učinit.

1.3.3 Veřejná správa od roku 1990

Po svržení centralistického komunistického režimu v listopadu 1989 se začaly vytvářet první podmínky pro demokratickou reformu veřejné správy.

Centrální vládní úroveň byla složena ze dvou úrovní – vláda federální a vlády obou republik. Hlavním rysem reformy veřejné správy byla její decentralizace se zrušením národních výborů a vznikem samosprávních obcí.

Období federálního státu.

Územní samospráva fungovala na obecním a základním stupni. Na stupni okresním byly zřízeny okresní úřady, které pracovaly jako orgány státní správy se všeobecnou působností. Na politické scéně se začaly ozývat názory o obnovu zemského zřízení. V únoru 1992 byly projednány a přijaty návrhy pěti základních zákonů, které měly realizovat zemskou variantu územněsprávního uspořádání.

Těmi byly:

- návrh novely zákona o obcích,
- návrh zákona o zemské samosprávě,
- návrh novely zákona o okresních úřadech,
- návrh zákona o statutárních městech a městech se zvláštním postavením,
- návrh novely zákona o hlavním městě Praze.

V roce 1992 po volbách do České národní rady vzešla první koaliční vláda ČR s předsedou vlády Václavem Klausem. Tato vláda se ve svém programovém prohlášení zavázala pokračovat ve správní reformě. Správní reforma měla přenést rozhodovací pravomoci a odpovědnost co nejbližší občanovi. Současně tomu mělo odpovídat i územní rozdělení státu se samosprávnými obcemi a regiony. Dále měl být připraven zákon o právním postavení pracovníků státní správy. (Pomahač a Vidláková, 2002)

V té době začalo docházet k velmi silnému volání, zvláště ze strany Slovenska, po rozdělení republiky. Toto volání bylo čím dál silnější. Slovensko přistoupilo i k několika právním krokům, z kterých jasně vyplývalo, že se připravuje na samostatnost. Proto došlo k jednání

mezi tehdejšími premiéry, Václavem Klausem a Vladimírem Mečiarem, v brněnské vile Tugendhat, kde byl dohodnutý postup pokojného rozdělení republiky. Názory na toto rozdělení se dodnes u mnohých lidí liší. Jest však pravdou, že k rozdělení došlo naprosto pokojně, bez zásadních problémů a v klidu. Vzniká tedy samostatná Česká republika a Slovenská republika. Prezident Československé federativní republiky Václav Havel na protest proti tomuto rozdělení odstupuje ze své funkce, nicméně ihned po rozdělení obou států se stává prezidentem České republiky.

Období po vzniku České republiky.

K rozdělení Československé republiky došlo k 1. lednu 1993. Vláda se zavázala předložit České národní radě návrh Ústavy České republiky, k čemuž došlo 16. prosince 1992.

Po změnách provedených ve vládě bylo navrženo 17 vyšších územních samosprávných celků. Vzhledem k nedokončenému mandátu koaliční vlády, která podala demisi 30. listopadu 1997, se reforma veřejné správy vyvíjela zcela odlišně od předpokladů politických dokumentů, t. j. zřízení regionální samosprávy.

30. června 1997 předložila Tošovského vláda koncepci veřejné správy, následně pak (v roce 1998) vláda usnesením rozhodla, že výkon státní správy na úrovni kraje bude svěřen do rukou vyšších územních samosprávných celků. 3. prosince 1997 byl přijat ústavní zákon a bylo zřízeno čtrnáct vyšších územních samosprávných celků. V listopadu 1999, po náročných jednáních v Poslanecké sněmovně a Senátu ČR, byly přijaty zákony: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech atd.

Krajská zastupitelstva začala vykonávat svoji činnost od 1. ledna 2001. Byl zvolen jednotný model veřejné správy, což znamená, že krajský úřad působí v rámci krajské samosprávy a obdobně jako je tomu na úrovni obcí, vykonává úkoly samosprávy a současně i přenesenou působnost v oblasti státní správy.

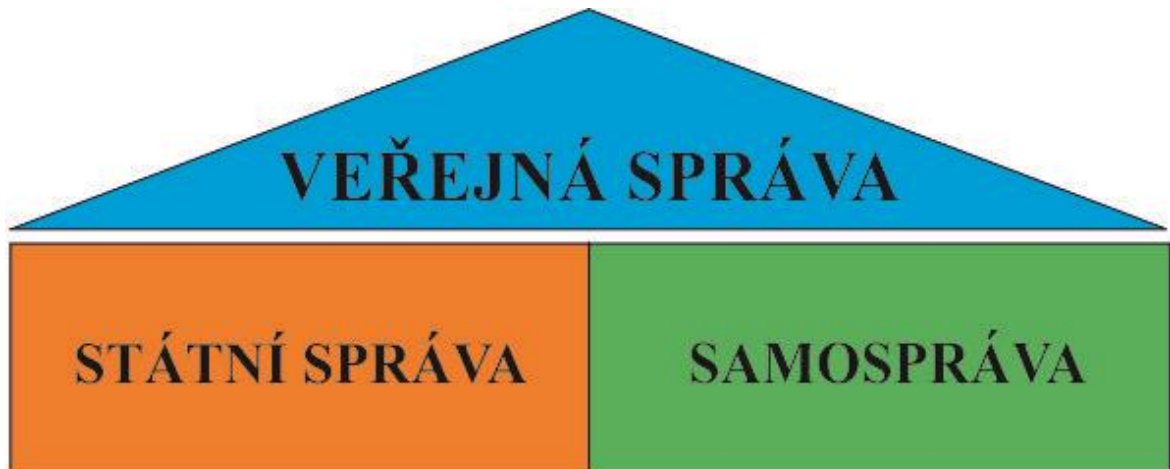
Podle vládní koncepce byla na konci roku 2002 ukončena činnost okresních úřadů a tím dokončena druhá fáze reformy územní veřejné správy. Ukončení jejich činnosti tak představuje zásadní změnu územní veřejné správy, kterou lze považovat za jeden z nejvýznamnějších kroků v průběhu reformy celé veřejné správy.

Od 1. ledna 2003 existuje více druhů obcí, které se odlišují co do rozsahu přeneseného výkonu státní správy. Nově zřizované obce s rozšířenou působností (obce III. stupně) vykonávají přenesenou státní správu pro obyvatele rozsáhlejšího území (mikroregionu). Jsou

to povětšinou města, automaticky všechna města s počtem obyvatel nad 15 000, ale i menší obce v případech, kdy v dostupné vzdálenosti, za kterou se považuje maximálně 20 km, není město požadované velikosti. (Pomahač a Vidláková, 2002)

Změny v oblasti veřejné správy nejsou ukončeny. Zejména oblast státní správy – speciálně na centrální úrovni - její modernizace, profesionalizace, racionalizace a kodifikace její koncepční a legislativní činnosti není dosud ukončena. (Schelle, 2008)

2 AKTUÁLNÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE

Obr. 3. Rozdělení veřejné správy (Bartoš, 2010)

Veřejná správa je poskytování správních činností, souvisejících s poskytováním veřejných služeb, řízením veřejných záležitostí na místní i centrální úrovni a zajišťováním záležitostí ve veřejném zájmu. Veřejnou správou bývají označovány též úřady. V centralistickém pojetí státu byl nositelem veřejné správy pouze stát.

Státní správa

Ve státní správě se jedná o činnost státu prováděné buď přímo státními orgány, nebo dalšími orgány, na které byl výkon státní správy státem v přesně daném rozsahu přenesen.

Státní správa je vykonávána těmito orgány:

- ústřední orgány státní správy,
- územní orgány státní správy,
- další orgány státní správy,
- další subjekty k tomu oprávněné.

Základními orgány státní správy jsou ministerstva, s celostátní působností. Naopak územní orgány státní správy se pohybují pouze v působnosti místní, tedy v tom územním celku, pro který jsou zřízeny.

Státní správa se dále dělí na všeobecnou a specializovanou. Státní správa v přenesené působnosti je vykonávána územními samosprávnými celky a to skrze své úřady.

Specializovaný výkon státní správy je ten, který současně není spojen se samosprávou a je podřízen ministerstvům. Například Finanční úřady, Památkové úřady, Úřady práce a podobně.

Státní správa je řízena hierarchické způsobem, existuje tu jasná nadřízenost a podřízenost.

Samospráva

Samospráva je část veřejné správy, kterou nevykonává přímo stát. V určitém způsobu vnímání lze říct, že je nezávislá na státu a je svým způsobem samostatná. Vzhledem k tomu, že podmínky a právní mantinely samosprávy určuje stát, je její samostatnost relativní.

Samospráva vznikla jako způsob decentralizace státu. Pro stát není samonosná, jelikož stát může bez samosprávy fungovat. Samospráva bez státu však fungovat nemůže. Samospráva funguje na základě zákona a tím samosprávu omezuje. Stát však dále do samosprávných procesů nevstupuje, mimo případy, kdy při výkonu samosprávy dojde k porušení zákona a to prostřednictvím ministerstva vnitra.

Pro porozumění samosprávy je podstatné pochopení, že jde o územně vymezený funkční celek. Naprostým základem takového celku je obec a kraj, jako vyšší územní celek. Tyto celky mají právo o svých záležitostech rozhodovat samostatně. Právo na samosprávu těchto celků stanovuje Ústava (hlava první: čl. 8, hlava sedmá: čl. 99–105), zákon 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. Samospráva vzniká volením (komunální volby, volby do krajských zastupitelstev). Pomocí těchto zastupitelstev je pak uskutečňován výkon samosprávy. Územní samospráva má právo vydávat vyhlášky, tedy tzv. podzákoné právní předpisy.

Kromě územní samosprávy existuje i tzv. samospráva zájmová. Jde o subjekty, které spojuje určitý zájem. Jsou to např. Česká komora architektů, Česká advokátní komora, Česká lékařská komora, Hospodářská komora a mnoho dalších. Existují i samosprávy na těch nejnižších celcích. Akademické senáty na vysokých školách, případně školní samospráva na základních školách. (Svoboda a Schelle, 2006)

2.1 Obec

Organizace místní správy představuje místní úroveň organizace veřejné správy, která v sobě spojuje jak státně mocenské, tak i místně samosprávné působení, realizované k tomu příslušnými subjekty způsobem a rozsahem stanoveným platným právním řádem. Význam

místní správy spočívá v tom, že těžiště bezprostředního výkonu veřejné správy, leží v návaznosti na činnost ústředních orgánů státní správy právě na úrovni organizace takzvané místní správy.

„Organizace místní správy je od ukončení činnosti soustavy národních výborů v roce 1990 představována především obcemi jako samosprávnými korporacemi územní samosprávy a jejich orgány a dále orgány státní správy se všeobecnou působností.“ (Svoboda a Schelle, 2006, s. 30)

Jak tedy z výše uvedeného vyplývá, dá se obec pojmout jako základní územní jednotka. Je tedy základní jednotkou systému místní správy a vystupuje jako samosprávný subjekt. Toto postavení obcí ve veřejné správě stanovuje zejména zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Ten charakterizuje postavení státní správy i samosprávy obce. Tento zákon představuje výchozí právní předpisy pro chod obcí. Obce jsou však povinny se řídit i všemi ostatními zákonnými úpravami, které ke své činnosti vyžadují, například stavební zákon, místní poplatky a další. Obec je vnímána jako samosprávné společenství spoluobčanů, je charakterizována příslušným územím, postavením právnické osoby a majetkem. Občané obce jsou charakterizováni jako subjekty, jejichž právem je přímo či nepřímo rozhodovat o samosprávných věcech obce. Zvláštní postavení v místní samosprávě mají takzvaná statutární města, jichž je současně 12 v České republice. Statutární města člení svá území na městské části nebo obvody a těmto svěřují působnost v oblasti státní správy a samosprávy na vytyčeném území. Zákon o obcích výslovně počítá s tím, že v obecně závazné vyhlášce budou upraveny všechny organizační otázky týkající se územního členění, majetku, přenesené působnosti a pravomocí městských částí. Tuto vyhlášku přijímá svým usnesením zastupitelstvo statutárního města.

Obec jako základní jednotka místní správy plní úkoly, které jsou určeny takzvanou **působností obce**. Působnost obce znamená přesně právně vymezený rozsah činnosti, okruh společenských vztahů a předmět, kde obec může realizovat svoji pravomoc. Oprávnění, s nimiž obec nakládá a povinnosti, jež plní pro potřeby obce, je charakterizována jako pravomoc obce. V obci existuje působnost obce dvojího druhu:

- a) působnost samostatná – působnost samostatná je klasická obecní samospráva, kterou obec má právo spravovat zcela samostatně. Při této samosprávné činnosti přihlíží pouze k zákonům a obecně závazným právním předpisům. Z toho plyne, že se nejedná

o státní správu, nýbrž správu, která přísluší obcím, jelikož se bezprostředně týká jejich území a míst,

- b) působnost přenesená – jedná se o výkon státní správy, který stát na dané území obce realizuje nepřímo, tedy prostřednictvím obcí. Při této přenesené působnosti je obec povinna se řídit zákony a všemi právními předpisy, které se dané přenesené působnosti týkají. Přenesená působnost je tedy státní správa, kterou by za normální situace vykonával přímo stát, pro urychlení a lepší dostupnosti ji však provádí pomocí obcí.

Činnost obce je tedy dvojitá a zde dochází mezi občany z neznalosti věci k určitým dezinformacím a požadavkům vůči samosprávě, na které však samospráva nemá vliv.

Samospráva obce

Dle zákona o obcích je vrcholným představitelem samosprávy obce zastupitelstvo. Zastupitelstvo je voleno v komunálních volbách vždy na 4 roky. Zastupitelstvo obce si ze svého středu volí **Radu obce, starostu, případně místostarostu či místostarosty** (ve statutárních městech primátora a náměstký). Počet zastupitelů v obcích je stanoven zákonem, který stanovuje rozpětí počtu zastupitelů, které lze v obci volit v závislosti na počtu obyvatel v dané obci. Jak bylo výše uvedeno, zastupitelstvo ze svého středu volí Radu obce. Výjimkou při volbě Rady obce jsou obce, kde podle počtu obyvatel, vzniká pouze sedmičlenné zastupitelstvo. Zde rada obce nevzniká a nahrazují ji přímo zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce má zákonem o obcích jasně dané pravomoci. Určitou část těchto pravomocí může svým usnesením svěřit k rozhodování Radě obce, některá rozhodnutí jsou pouze v jeho pravomoci (například majetková).

Statutárním orgánem obce je starosta. Starosta je zpravidla volen zastupitelstvem obce na **Ustavujícím zastupitelstvu obce**, které se koná do 15ti dnů od vyhlášení oficiálních výsledků voleb Českým statistickým úřadem. Výjimku tvoří situace, kdy jsou volby napadeny u Krajského správního soudu pro neplatnost. V případě napadení voleb ke Krajskému správnímu soudu je tento soud povinen do 10ti dnů vydat rozhodnutí o platnosti či neplatnosti voleb. V případě vydání rozhodnutí o platnosti voleb, začíná běžet lhůta 15ti dnů na svolání Ustavujícího zastupitelstva. Toto Ustavující zastupitelstvo svolává dosavadní starosta. Pokud Krajský správní soud vydá rozhodnutí o neplatnosti voleb, Ministerstvo vnitra vyhlásí nový termín voleb. Do doby konání nových voleb vede obec rada obce s původním starostou a s omezenými pravomocemi.

Postavení starosty v obci přesně stanovuje **Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích**:

„§103 (1) Starosta zastupuje obec navenek.

§103 (2) Starostu a místostarostu (místostarosty) volí do funkcí zastupitelstvo obce z řad svých členů. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce odpovídají zastupitelstvu obce.

§103 (3) Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem a stanoví jeho plat podle zvláštních předpisů; bez souhlasu ředitele krajského úřadu je jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu neplatné.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1754)

Ve statutárním městě starosta jmenuje a odvolává tajemníka se souhlasem tajemníka statutárního města Brna.

„§103 (4) Starosta

a) odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok (§ 42).“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1754)

Platí pouze u samostatných obcí. Ve statutárním městě město deleguje auditorskou firmu, která provádí audity jednotlivých městských částí a pak je zahrnuje do auditu celého statutárního města.

„b) plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1754)

Tato situace nastává pouze ve velmi malých obcích, kde není zřízena funkce tajemníka. V převážné většině obcí funkce tajemníka zřízena je. Z toho plyne, že tam, kde je funkce tajemníka zřízena, nemá starosta na personální obsazení úřadu vliv. Což není úplně ideální stav.

„c) může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,

d) může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1755)

To sice starosta opravdu může, ale záleží jen na Policii České republiky, zdali jeho přání vyhoví. V případě obecní, či městské policie, kterou zřizuje obec, je starosta velitelem této obecní policie. To však opět neplatí ve statutárním městě. Tam Městská policie podléhá pouze primátorovi a ne starostům městských částí. Což bohužel také přináší řadu problému, kdy občané se stran veřejného pořádku obrací na starostu městské části a ten nemá nástroje k řešení těchto problémů.

- „e) odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- f) zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- g) rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- h) plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- i) plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.

§103 (5) Starosta svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1755)

Starosta je povinen svolávat zastupitelstvo obce v nejzazším termínu 3 měsíců. V případě potřeby častěji. Pokud zastupitelstvo není svoláno v nejzazším termínu, dopouští se starosta porušení zákona. Zákon však pro tyto případy nezná sankce. Pokud starosta odmítá svolat zastupitelstvo, může jej svolat ministerstvo vnitra.

„§103 (6) Je-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1). Neurčilo-li zastupitelstvo obce místostarostu k zastupování starosty nebo byl-li tento místostarosta z funkce odvolán nebo se funkce vzdal současně se starostou, pověří zastupitelstvo obce výkonem pravomoci starosty některého z členů zastupitelstva obce.

§104 (1) Starostu zastupuje místostarosta. Zastupitelstvo obce může zvolit více místostarostů a svěřit jim některé úkoly. Místostarosta, kterého určí zastupitelstvo obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci (§ 73 odst. 3 a § 79 odst. 1).“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1755)

Počet místostarostů určuje svým usnesením zastupitelstvo obce. Jejich počet není omezen. Zpravidla je volen vždy 1. místostarosta, který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti a další místostarostové dle úvahy zastupitelstva. Velkou roli při určování počtu místostarostu logicky hrají koaliční dohody. V koaličních dohodách se určuje, které politické strany ji tvoří a jakým způsobem nastaví personální obsazení. Může se stát, že každá z politických stran, která tvoří koalici, může požadovat svého místostarostu. Dochází tak často ke zbytečnému vytváření těchto míst a logicky i k plýtvání finančních prostředků z rozpočtu obce na platy těchto funkcionářů.

„§104 (2) Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.

§105 Starosta pozastaví výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné. Věc pak předloží k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce (§ 84 odst. 5).

§106 (1) V případech stanovených zvláštními zákony zřizuje starosta pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce, jmenuje a odvolává jejich členy. V případech stanovených zvláštními zákony vykonává zvláštní orgán obce s rozšířenou působností státní správu pro správní obvod obce s rozšířenou působností.

§106 (2) V čele zvláštního orgánu obce může být jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti přenesené působnosti, pro jejíž výkon byl zvláštní orgán zřízen. Pro prokázání zvláštní odborné způsobilosti osoby stojící v čele zvláštního orgánu obce platí obdobně ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků.

§106 (3) Ustanovení odstavce 2 se nevztahuje na případy, kdy v čele zvláštního orgánu obce stojí na základě ustanovení zvláštního zákona starosta.

§107 Dosavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta. Vykonával-li ke dni voleb pravomoci starosty člen zastupitelstva obce podle § 103 odst. 6, použijí se věty první a druhá obdobně.

§108 (1) Starosta má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak. Závěsný odznak má uprostřed velký státní znak a po obvodu odznaku je uveden název Česká republika.

§108 (2) Rada obce může stanovit, v kterých případech může tento odznak užívat jiný člen zastupitelstva obce nebo tajemník obecního úřadu.

§108 (3) Primátor statutárního města má právo při významných příležitostech a občanských obřadech používat primátorské insignie.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1755)

Jak je zřejmé ze znění zákona, starostovy pravomoci jsou značně okleštěné. Přesto, že zastupuje obec navenek, je jediným statutárním zástupcem, ve své podstatě nemůže o ničem rozhodovat. Jakákoli rozhodnutí jsou svěřeny radě obce a zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo a rada pověřuje starostu k podpisu smluv a k dalšímu konání. A na tomto místě vzniká řada chybných interpretací občanů vůči pravomocem starosty. Velká většina občanů neví, či nezná znění zákona a nijak se neorientuje v systému veřejné správy, navíc vůbec nerozeznává samosprávu a státní správu. Bere starostu obce jako jakéhosi „samovládc“, který by měl zařídit vše. Když pak starosta sdělí, že různé požadavky není schopen zařídit, nebo že dokonce nemůže jakkoliv do nich zasahovat, mezi občany dochází k rozčarování. Mnozí si ani nechtějí nechat vysvětlit pravomoci starosty, natož pak rozdíl mezi samosprávou a státní správou. Je tak běžné, že občané se na starostu obrací ve věcech, které starosta nemůže nijak ovlivnit. Typickým příkladem je třeba stavební řízení. Občan, znechucen značnou byrokracií u stavebního řízení se obrací na starostu, s žádostí, aby věci urychlil, či zjednal pořádek. Velmi těžce pak občan přijímá skutečnost, že stavební řízení je přenesená působnost státní správy a že starosta nemůže, ba dokonce nesmí do stavebního řízení jakkoliv vstupovat. Podobné je to například i v další klasické přenesené působnosti - v oblasti sociální. V Sociálně právní ochraně dětí nebo třeba Péči o seniory.

Neznalost pravomocí v této problematice není záležející pouze u občanů, ale i u médií. Konkrétně u Sociálně právní ochrany dětí. Nejen, že starosta, ani celá samospráva nemá jakékoliv pravomoci, ale starosta nesmí ani nahlížet do spisu. A bohužel se stává běžně, že občané, či novináři o tom nic neví a požadují po starostovi informace, nebo zásah do řízení. Takových příkladů lze nalézt dost, kdy např. dojde k „odebrání dětí“, tato kauza se stane mediální záležitostí a novináři běžně volají starostovi, jak k tomu došlo, požadují sdělit důvody odebrání a další informace. Přitom, pokud by si starosta vynutil nahlédnutí do spisu, případně následně sdělil jakoukoliv informaci, mohl by sám čelit trestnímu stíhání. Úplně stejná je situace u stavebního řízení. V případě prokázání toho, že starosta zneužil své postavení a jakkoliv vstoupil do stavebního řízení, vystavuje se opět možnosti trestního

stíhání. A takových příkladů bychom našli při výkonu funkce starosty v obci hodně. Za svého působení ve funkci starosty jsem se s tím setkal nesčetněkrát. Představa občanu, že cokoliv starosta chce, tak si „bouchnutím do stolu“ prosadí, je velmi častá, přitom však zásadně mylná. A navíc ještě nastává rozdíl při vedení samostatné obce a při vedení městské části, která je součástí statutárního města. Zde jsou pravomoci starosty a místní samosprávy okleštěné ještě daleko víc. (Více o tom v kapitole městské části statutárních měst)

2.2 Statutární město

V dalším pojednání této diplomové práce se soustředíme na veřejnou správu v konkrétní obci (městské části) a uvedeme rozdělení veřejné správy na příkladu statutárního města Brna a jeho městských částí. Statutární město je město skládající se z dalších celků, v tomto případě městských částí. Město je spravováno na základě městské vyhlášky - Statutu města. Uvedme konkrétní příklad statutárního města Brna:

„Statut města Brna upravuje vnitřní poměry ve věci správy města. Je schválen Zastupitelstvem města Brna.

Území statutárního města Brna (dále jen „města“) je členěno na 29 městských částí, které jsou organizačními jednotkami města. Nejvyšším orgánem městské části v oblasti samostatné působnosti je zastupitelstvo městské části.

Statut je členěn do tří tematických částí.

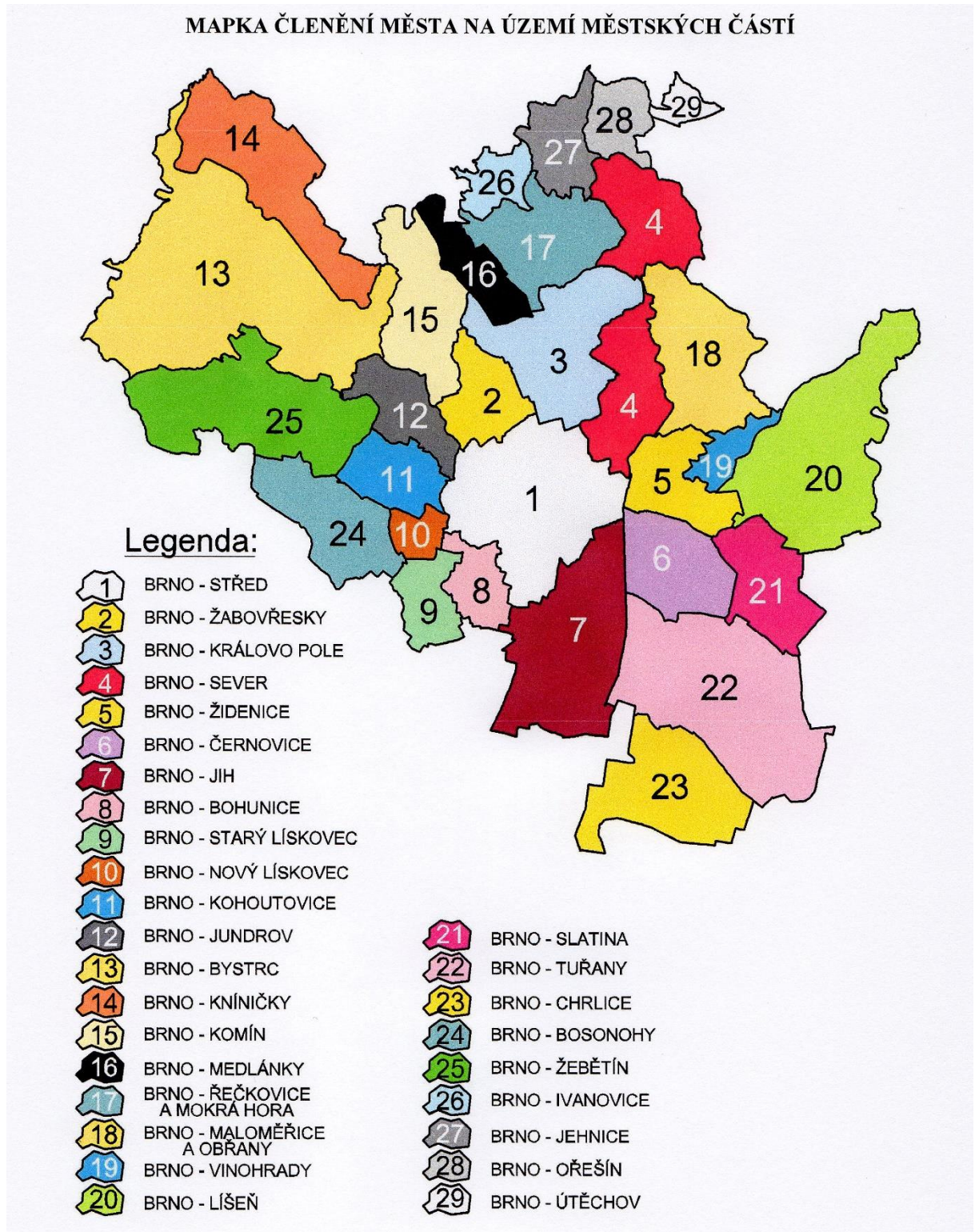
Všeobecná část definuje území města a městských částí, občany města, orgány města a městských částí, vymezuje oprávnění zastupovat a jednat jménem města a vzájemnou spolupráci v rámci města. Zvláštní část vymezuje kompetence města a městských částí v jednotlivých oblastech činnosti, a to státní správy a samosprávy.

V přílohách je uvedeno:

- vymezení území městských částí,
- přehled činností v přenesené působnosti, které vykonávají některé městské části pro jiné městské části,
- označování písemností vyhotovených orgány města a orgány městských částí,
- majetek města svěřený městským částem,
- pravidla pro svěřování majetku města městským částem,
- Kontrolní řád města Brna,

- zajišťování krizového řízení při krizových situacích,
- stavby a území celoměstského zájmu,
- přehled příspěvkových organizací a obchodních společností se 100% účastí, zřízených či založených městem Brnem a městem Brnem-městskými částmi.“ (Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 10/2013, Statut města Brna. 2013, str. 5)

Město Brno je rozděleno na 29 městských částí. Všechny tyto městské části vykonávají veřejnou správu, a to jak státní správu, tak samosprávu. Jelikož v městě Brně jsou početně různě velké městské části, liší se i rozdělení státní správy, to znamená, že ne všechny městské části vykonávají přenesenou působnost státní správy a jsou určeny městské části, které pro tyto menší městské části tuto přenesenou působnost státní správy vykonávají. To však nemá žádný vliv na výkon samosprávy ve všech 29 městských částech. Každá městská část má svoji samosprávu tvořenou zastupitelstvem městské části a v čele každé městské části stojí starosta. Samospráva má působnost ve všem, co jí umožňuje Statut města Brna. Statut města Brna však skýtá mnoho nástrah a nejasností. Na rozdíl od běžné samostatné obce, mají městské části samosprávné pravomoci pouze tam, kde to Statut umožňuje. Proto je zcela běžné, že na katastrálním území se nalézá několik vlivů zájmů. Například o pozemky a majetek, které byly svěřeny městské části se stará městská část, další pozemky a majetek patří pod přímou správu statutárního města Brna a další část spravují městské organizace (Brněnské komunikace a.s., Dopravní podnik města Brna, Technické sítě a.s. a další). Je logické, že v této struktuře má občan doslova „chaos“ a vůbec neví, komu co patří a kdo se má o daný předmět starat. Můžeme uvést konkrétní příklad – správa zeleně. O část zeleně se stará městská část. Část zeleně v Základním komunikačním systému (Zákos) - zeleň kolem určených silnic, spravují Brněnské komunikace a.s. Pásky zeleně kolem dráhy tramvají zase spravuje Dopravní podnik města Brna. Je logické, že občan se v tomto majetkovém systému ztratí. Následně dochází k tomu, že „peskuje“ městskou část za neuklizenou, či zanedbanou zeleň, která jí však vůbec nepatří.

Obr. 4: Rozdělení městských částí statutárního města Brna

Podobnou situaci nalezneme u oprav komunikací, osvětlení, letní a zimní údržbě komunikací a dalších záležitostí. Občan celkem logicky neřeší, jestli neodhrabaný sníh je na zastávce Městské hromadné dopravy a povinnost jej uklidit má Dopravní podnik města Brna.

Automaticky předpokládá, že je to věcí městské části, na jejichž území se zastávka nalézá. Úřad městské části se tak stává „hromosvodem“ pro všechny stížnosti, jež se v mnoha případech ukážou jako neoprávněné.

Dalším rozdílem mezi samostatnými obcemi a městskými částmi ve statutárním městě Brně je tvorba jejich rozpočtů. Zatím co samostatná obec dostává rozpočtové finance přesně dle zákona o Rozpočtovém určení daní. Rozpočet obce se skládá z mnoha prvků příjmů, včetně daně z nemovitosti, části daní fyzických a právnických osob a dalších kritérií. V statutárním městě Brně je za obec považováno samotné město Brno, které je přidělen rozpočet také dle těchto kritérií. Město Brno už však městským částem nepřiděluje rozpočet podle totožných kritérií, ale na základě svého rozhodnutí. Určí velikost financí, které přeпоше městským částem a ty pak podělí počtem obyvatel, velikostí městské části, velikostí zeleně. Značnou část financí si nechává město pro svůj vlastní provoz. Například „daň z nemovitosti“, která v samostatné obci tvoří celkem podstatnou část příjmu do rozpočtu, se v městě Brně do rozpočtu městských částí vůbec nepřiděluje. Z toho plyne, že městské části jsou daleko více finančně závislé na statutárním městě Brně. Což vede k určitým nespravedlnostem vůči jednotlivým městským částem.

Každá městská část se potýká s nedostatkem financí na různé projekty (opravy škol, budování dětských hřišť, parků a podobně), na které však z přiděleného rozpočtu nemá finance. Proto na většinu těchto projektů musí žádat o dotace město Brno. A je pouze pak politickým rozhodnutím vedení města Brna, které městské části na projekty peníze přidělí a které ne. Díky tomu nastávají situace, že politik – starosta, se nepohybuje ve standardním politickém rámci, ale spíš v politikaření. Jeho úspěch v městské části záleží totiž i na tom, kolik dotací na projekty v městské části se mu podaří získat. Naopak z hlediska politického vedení města, může a častokrát dochází k určité diskriminaci při rozdělování dotačních titulů, například podle politické příslušnosti či podle toho, jak „kamarádské vztahy“ má vedení města s jednotlivými starosty městských částí. Je logické, že i toto je určitý styl „politiky“, nicméně určitě není správné, aby některá městská část byla diskriminována jen proto, že v jejím čele stojí starosta z jiné politické strany, než ze které se skládá koalice na městě Brně. V této souvislosti je zajímavé, že všechny politické strany kandidující na město Brno ve svých programech slibují městským částem větší samostatnost a více finančních prostředků. Ve chvíli, kdy se do vedení města Brna opravdu dostanou, na tento příslib rychle zapomínají. Je to logicky dáno tím, že najednou mají možnost o financích rozhodovat sami a řešit priority buď svých politických spolustraníků či svých oblíbenců. Tento způsob jistě

naplňuje všechny příznaky vhodné ke kritice. Zatím však ke změně tohoto systému přidělování financí nikdo nepřistoupil a je otázkou, zdali v budoucnu se tak někdy stane.

2.3 Městská část Brno – Starý Lískovec

Městská část Brno – Starý Lískovec je jednou z 29 městských částí ve statutárním městě Brně. Jedná se o městskou část na západním okraji města Brna s počtem obyvatel 13 200, což je úroveň menšího okresního města.

2.3.1 Struktura samosprávy

a) Zastupitelstvo

Městská část Brno – Starý Lískovec má 21 určených zastupitelů. Zastupitelé obce jsou voleni v komunálních volbách konaných jednou za 4 roky.

b) Rada městské části, starosta a místostarosta

„§99 (1) Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.

§99 (2) V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li tento zákon jinak (§ 102 odst. 4).

§99 (3) Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.

§99 (4) Je-li starosta nebo místostarosta odvolán z funkce nebo se této funkce vzdal, přestává být i členem rady obce.“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1753)

Radu městské části Starý Lískovec tvoří 5 neuvolněných členů a uvolněný starosta a uvolněný místostarosta – celkový počet členů rady je tedy 7.

Přesto, že koalici v minulém i současném volebním období tvoří 4 politické strany, podařilo se dohodnout, že bude zřízena pouze uvolněná pozice starosty a místostarosty (každý z jiné politické strany, s tím, že ostatní politické strany si nebudou nárokovat uvolněnou funkci. Díky tomu, že městská část má o jednoho místostarostu méně např. na rozdíl od volebních

období 2002-2006 a 2006-2010, dochází k výrazné úspoře finančních prostředků určené pro platy uvolněných funkcionářů. Jedná se o cca 700 tisíc korun ročně. Stejně tak jsou značně omezeny odměny zastupitelům, členům komisí a výborů. Nařízení vlády č. 37/2003 Sb. totiž stanovuje, jakou maximální odměnu mohou zastupitelé obce dostat za svou práci. Je však na zvážení samotné obce a zastupitelstva obce, jakou částku určí. V naší městské části, v rámci co největšího šetření veřejných prostředků jsme sáhli po co nejvyšším omezení těch to odměn tak, aby v rozpočtu MČ zbyly finanční prostředky pro jiné priority obce.

c) Výbory

Podle zákona o obcích má obec povinnost zřídit tzv. výbory zastupitelstva obce. Jedná se o finanční výbor a kontrolní výbor. Předsedou daného výboru je vždy člen zastupitelstva, ostatní členové mohou, ale nemusí být členem zastupitelstva. Může se jednat i o odborníky na danou problematiku. Například finanční výbor může být doplněn erudovaným ekonomem a podobně.

„§117 (1) Zastupitelstvo obce může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Svá stanoviska a návrhy předkládají výbory zastupitelstvu obce.

§117 (2) Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní výbor.

§117 (3) Obec, v jejímž územním obvodu žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české, zřizuje výbor pro národnostní menšiny. Členy tohoto výboru jsou i zástupci národnostních menšin, pokud je deleguje svaz utvořený podle zvláštního zákona;[36] vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru.

§117 (4) Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce; to neplatí, jde-li o předsedu osadního výboru (§ 120).“ (zákon č. 128/2000 Sb., 2000, str. 1757).

Finanční a kontrolní výbor musí být nejméně tříčlenný, mít lichý počet. Úkoly je pověřuje zastupitelstvo obce a jemu se současně ze své činnosti zodpovídají.

d) Komise rady MČ

„§122 (1) Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Svá stanoviska a náměty předkládají komise radě obce.

§122 (2) Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c).

§122 (3) Předsedou komise podle odstavce 2 může být jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Na prokázání zvláštní odborné způsobilosti předsedy komise se obdobně vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků.

§122 (4) Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů.

§122 (5) Komise je ze své činnosti odpovědna radě obce; ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku odpovídá starostovi.“ (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, 2000, str. 1758)

Komise rady jsou dobrovolným orgánem a není povinnost je zřizovat. Jsou vhodné zejména tam, kde problematika komise je složitá a je potřeba daným problémům věnovat větší pozornost a podrobně se jednotlivostmi zabývat. V městské části Starý Lískovec je zřízeno 5 komisí:

- bytová komise,
- komise životního prostředí,
- komise školská, sociální a volnočasových aktivit,
- redakční rada.

Po mnohaletých zkušenostech je zřejmé, že více komisí není potřebné. I zde pro toto rozhodnutí hraje roli šetření finančních prostředků. Jsou městské části, či obce, kde je zřízeno velké množství různých komisí. Podle mého názoru naprosto zbytečně, slouží spíše k jakému si „odměňování“ zastupitelů, jelikož členství v těchto komisích je placené. A tak třeba v městě Brně jsou městské části, které mají 10, 12 různých komisí, včetně třeba komise pro národnostní menšiny. A to přesto, že v dané městské části není splněn požadavek pro zřízení takové komise, jelikož jeden občan - zastupitel, hlásící se k moravské národnosti určitě tento požadavek nespĺňuje. Nejde tedy podle mého názoru o nic jiného, než o koaliční „úlitbu“ tomuto zastupiteli, jenž se stal předsedou této komise, ve své podstatě naprosto zbytečné. V naší městské části bych se proti takovému jednání a zřizování zbytečných komisí vždy zásadně ohradil, jelikož nejde o nic jiného, než o zbytečné „vyhazování“ peněz z rozpočtu městské části.

2.3.2 Struktura úřadu MČ Brno Starý Lískovec, řídicí se Statutem města Brna

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 10/2013, Statut města Brna. 2013 uvádí:

ODBOR VÝSTAVBY A ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Samostatná působnost:

úsek: Územní rozvoj a výstavba

- a) zpracovávají program rozvoje městské části v souladu s územním plánem města,
- b) vyjadřují se ke strategickým dokumentům rozvoje města,
- c) vyjadřují se k projednávaným územně plánovacím dokumentacím a územně plánovacím podkladům pořizovaným městem.

úsek: Vodní hospodářství

- a) plní povinnosti a oprávnění správce drobných vodních toků, pokud jsou za správce určeny,
- b) řeší nouzové zásobování vodou při lokálním nedostatku pitné vody,
- c) řídí, dozírají a koordinují ochranu před povodněmi na svém územním obvodu,
- d) zpracovávají povodňový plán městské části.

úsek: Vnitřní věci

- a) připravují návrhy na provádění územních změn (změna hranic městských částí, sloučení či rozdělení ulic), evidují je a vedou přehled území městské části,
- b) podávají návrhy na pojmenování ulic a jiných veřejných prostranství,
- c) zabezpečují agendu evidenčních čísel příslušných staveb na svém území,
- d) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (Zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Územní rozvoj a výstavba

- a) vydávají územně plánovací informace o podmínkách vydání územního rozhodnutí, o podmínkách vydání územního souhlasu a o podmínkách provedení jednoduchých staveb bez předchozího územního rozhodnutí nebo územního souhlasu,
- b) provádějí řízení, rozhodují a vykonávají pravomoc jako obecné stavební úřady I. stupně na území městské části u staveb realizovaných v územním obvodu příslušné městské části nebo pokud jsou k tomu pověřeny městem,
- c) vykonávají působnost speciálního stavebního úřadu I. stupně na místních a veřejně přístupných účelových komunikacích (mimo ZKS) dle pasportního informačního systému vedeného městem.

úsek: Vodní hospodářství

- a) vykonávají působnost vodoprávního úřadu, která podle zákona o vodách přísluší obecním úřadům, upravují, omezují, popřípadě zakazují obecné nakládání s povrchovými vodami,
- b) povolují pro potřeby jednotlivých občanů (domácností) odběr a jiné nakládání s povrchovými a podzemními vodami, s výjimkou vypouštění odpadních vod do vod povrchových nebo podzemních, a zřizování, změny a odstraňování vodních děl, která s tímto odběrem nebo nakládáním souvisejí, rozhodují v případech, kdy jim přísluší povolovat vodní díla, též o ostatních vodohospodářských záležitostech týkajících se tohoto vodního díla, vydávají souhlas ke stavbám jednotlivých obytných budov a k terénním úpravám v záplavových územích neovlivňujícím odtokové poměry, vyjadřují se v případech, v nichž jsou příslušné k udělení povolení nebo souhlasu,
- c) vykonávají působnost speciálního stavebního úřadu I. stupně u vodních děl.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR VŠEOBECNÝ**Samostatná působnost:**

úsek: Investice

- a) vyjadřují se k investičním akcím financovaným z rozpočtu města na území městské části,
- b) vykonávají funkci investora (objednatele):
 - u investičních akcí hrazených z rozpočtů městských částí, jejichž význam a vztahy nepřekračují hranice městských částí,
 - u investičních akcí z pověření města;
- c) zodpovídají za účelné a efektivní vynakládání investičních prostředků; zajišťují věcnou a technickou koordinaci akcí investičního charakteru a zodpovídají za to, že u těchto akcí nevzniknou nároky na investiční prostředky z rozpočtu města.
- d) spolupracují při tvorbě podmínek pro přípravu komplexní nabídky investorských příležitostí pro průmyslový rozvoj a podporu podnikání na území města i regionu, spolupracují při tvorbě projektů na zainvestování území zejména s využitím pobídek vlády ČR, apod.,
- e) spolupracují na přípravě, realizaci a monitoringu projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU, Fondu soudržnosti, komunitárních iniciativ či projektů v rámci jiných podpůrných programů EU.

úsek: Tvorba a ochrana životního prostředí

- a) vytvářejí a realizují koncepci péče o životní prostředí příslušné městské části v návaznosti na koncepci životního prostředí města, ke které se vyjadřují, a v souvislosti s tím zabezpečují racionální využívání přírodních zdrojů; zabezpečují provoz sběrných středisek odpadů,
- b) vyjadřují se ke koncepci odpadového hospodářství města, vyjadřují se k místům k odkládání nebezpečných složek komunálních odpadů, vyjadřují se k systému sběru, třídění, využívání a zneškodňování komunálního a stavebního odpadu v souladu se zvláštními předpisy,
- c) koordinují činnost všech subjektů při řešení ekologických problémů v městské části,
- d) vydávají závazná stanoviska k investičním a ostatním záměrům místního významu,
- e) zajišťují správu ploch zeleně veřejné a omezeně přístupné na území městské části
- f) zajišťují údržbu volných neudržovaných ploch na území městské části,
- g) vydávají souhlas k asanaci dřevin a zabezpečují jejich asanaci na plochách

- uvedených v písm. e), f) tohoto odstavce,
- h) zajišťují dohled nad prováděním údržby ploch zeleně všech vlastníků pozemků na území městské části, a to ve spolupráci s městskou policií,
 - i) přejímají nově vybudované plochy zeleně v majetku města a za vlastníka uplatňují práva a povinnosti s tím spojené (např. reklamace apod.),
 - j) vedou a aktualizují evidenci ploch veřejné a omezeně přístupné zeleně na území městské části a poskytují tyto údaje pro celoměstskou evidenci vedenou městem,
 - k) zřizují výběhy pro psy,
 - l) vyjadřují se k posuzování vlivů na životní prostředí podle zvláštních předpisů a zajišťují místo pro veřejné projednávání posudku na území příslušné městské části (Zákon č. 100/2001 Sb.; Zákon č. 76/2002 Sb.; vyhláška MŽP č. 457/2001 Sb.)
 - m) spolupracují s krajskou hygienickou stanicí a městem při organizaci a provádění deratizace přesahující hranice jedné městské části; zajišťují deratizaci ve svém územním obvodu u prostorů nemovitostí v majetku města a na veřejných prostranstvích,
 - n) zajišťují plnění povinností původce odpadů vznikajících z vlastní činnosti městské části (Zákon č. 185/2001 Sb.).

úsek: Majetek

- a) zajišťují správu svěřeného majetku a disponují jím v rozsahu daném tímto Statutem včetně pohledávek a závazků z těchto dispozic vyplývajících, uzavírají jménem města smlouvy a činí další úkony v rozsahu daném tímto Statutem a zvláštními předpisy,
- b) navrhují městu svěření majetku městským částem,
- c) zabezpečují zveřejňování záměrů podle zvláštních předpisů (zákon č. 128/2000 Sb.) a článku 75 tohoto Statutu,
- d) vyhledávají, provádějí a vyhodnocují u svěřeného majetku nabídková řízení a stanovují ekonomické podmínky pro tato řízení,
- e) zajišťují ekonomické využití svěřeného majetku,
- f) vyřizují podání týkající se správy a údržby svěřeného majetku,
- g) uzavírají s vlastníky jednotek v domech jim svěřených, s výjimkou MČ Brno-Židenice, smlouvy o převodu vlastnictví podílu na pozemku zastavěném domem a na pozemku souvisejícím dle zvláštních předpisů (Pravidla prodeje domů, bytů a nebytových prostor; zákon č. 72/1994 Sb.).

úsek: Bydlení

- a) v souladu s pravidly města Brna (Pravidla pro budování bytových a nebytových jednotek v půdních prostorách v domech v majetku města Brna) zabezpečují realizaci půdních vestaveb a nástaveb v domech svěřených městským částem.

úsek: Doprava a silniční hospodářství

- a) vyjadřují se k záměrům na rozvoj pozemních komunikací, parkovišť a odstavných ploch na území městských částí (zákon č. 13/1997 Sb.)
- b) vyjadřují se k ročnímu plánu oprav a údržby místních komunikací; podílejí se na realizaci oprav a údržby místních komunikací v dohodnutém rozsahu,
- c) zabezpečují čištění všech vozovek komunikací mimo dálnic a dálničních ramp na území městských částí; zabezpečují zimní údržbu vozovek místních komunikací mimo základní komunikační systém,
- d) zabezpečují čištění a zimní údržbu na chodnicích a ostatních dopravních plochách (např. schody, cyklistické stezky, cesty apod.) včetně ploch, které nejsou zařazeny do sítě místních komunikací, pokud není čištění a zimní údržba povinností jiného vlastníka (správce) nemovitosti (Zákon č. 13/1997 Sb.),
- e) vyjadřují se k organizaci individuální dopravy a pravidelné hromadné osobní dopravy na území městské části a k navrhovaným změnám v dopravě,
- f) udělují souhlas za vlastníka místní komunikace k žádosti o povolení zvláštního užívání místní komunikace v případě souběhu dvou a více žádostí,
- g) povolují na základě žádosti dočasnou nebo trvalou individuální výjimku pro vozidla ke vjezdu do nízkoemisní zóny (Zákon č. 201/2012 Sb.), pokud byla tato zóna stanovena obecně závaznou vyhláškou města Brna.

úsek: Technické sítě

- a) vyjadřují se ke koncepci technických sítí v městě, jejich obnově a výstavbě,
- b) podílejí se na koordinaci oprav komunikací místního významu s opravami a výstavbou technických sítí na území městských částí,
- c) spolupracují při provádění hodnocení stavu technických sítí a zodpovídají za jejich řádný technický stav a funkci, pokud jsou v majetku města a jsou svěřeny městským částem,
- d) vyjadřují se k návrhu rozvojových koncepcí energetických systémů týkajících se jimi spravovaného území.

úsek: Lesní hospodářství, myslivost a rybářství

- a) navrhují využití lesů v majetku města na území městské části.

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Vnitřní věci

- a) připravují návrhy na provádění územních změn (změna hranic městských částí, sloučení či rozdělení ulic), evidují je a vedou přehled území městské části,
- b) zajišťují místní referenda ve spolupráci s městem.

úsek: Pozemkové úpravy

- a) jsou účastníky řízení o pozemkových úpravách prováděných na území městské části a vyjadřují se k jejich obsahu (zákon č. 139/2002 Sb.),
- b) v řízení o pozemkových úpravách zastupují účastníka řízení, který není znám nebo jehož pobyt není znám, formou ustanoveného opatrovníka rozhodnutím pozemkového úřadu,
- c) účastní se zjišťování průběhu hranic pro účely pozemkových úprav.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; Vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Odpadové hospodářství (Zákon č. 185/2001 Sb.):

- kontrolují využívání zavedeného systému pro nakládání s komunálním odpadem a kontrolují, zda se fyzická osoba zbavuje odpadu v souladu se zákonem (zákon č. 185/2001 Sb.),
- ukládají pokuty právnickým a fyzickým osobám oprávněným k podnikání,

- ukládají pokuty fyzickým osobám v případě, že se zbaví autovraku v rozporu se zákonem, nebo odloží elektrozařízení mimo místa k tomu určená nebo místa jejich zpětného odběru,
- kontrolují, zda právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadů v souladu se zákonem,
- ukládají pokuty za porušení obecně závazných vyhlášek (Zákon č. 200/1990 Sb.),
- kontrolují u provozovatele skládky placení poplatků a ukládání odpadů na skládky.

úsek: Ochrana ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb.):

- projednávají přestupky a správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob za pálení na otevřeném ohništi jiného materiálu než suchého rostlinného materiálu neznečištěného chemickými látkami,
- ukládají pokuty za porušení obecně závazných vyhlášek města Brna,
- zpřístupňují informace o úrovni znečištění ovzduší města.

úsek: Ochrana přírody a krajiny (Zákon č. 114/1992 Sb.):

- vydávají povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin, ukládají náhradní výsadbu, vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě a ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin,
- vykonávají dozor v ochraně památných stromů a jejich ochranných pásem před škodlivými vlivy z okolí a dozor v registrovaných významných krajinných prvcích,
- vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách ve svém správním obvodu,
- navrhují zřizování či rušení účelových komunikací, stezek a pěšin ve svém správním obvodu,
- projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky a jiné správní delikty na úseku poškození a nepovoleného kácení stromů rostoucích mimo les dle zvláštních předpisů,
- ukládají pokuty v 1. stupni za neprovedení uložené náhradní výsadby dřevin.

úsek: Ochrana zvířat (zákon č. 246/1992 Sb.):

- projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku ochrany zvířat proti týrání, jiné správní delikty chovatelů zvířat včetně ukládání zákazu chovu zvířat, propadnutí týraného zvířete, nebo zabránění týraného zvířete,
- zajišťují odborné vyjádření orgánů veterinární správy, vedou a uchovávají evidenci

osob, které se dopustily přestupku,

- provádějí „zvláštní opatření“ na návrh krajské veterinární správy,
- projednávají všechny podněty podané krajskou veterinární správou.
- a) vyjadřují se ve stavebním řízení u drobných staveb z hlediska ochrany životního prostředí,
- b) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku ochrany životního prostředí (zákon č. 200/1990 Sb.).

úsek: Doprava a silniční hospodářství:

- a) vykonávají působnost silničního správního úřadu I. stupně na místních a veřejně přístupných účelových komunikacích (mimo ZKS) dle pasportního informačního systému vedeného městem,
- b) vykonávají státní dozor nad místními a veřejně přístupnými účelovými komunikacemi v městské části (mimo ZKS) dle pasportního informačního systému vedeného městem,
- c) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky a jiné správní delikty na úseku dopravy a silničního hospodářství u místních a veřejně přístupných účelových komunikací dle pasportního informačního systému vedeného městem.

úsek: Zemědělství, ochrana zemědělského půdního fondu, veterinární a rostlinolékařská péče

- a) v 1. stupni vykonávají státní správu na úseku veterinární a rostlinolékařské péče, která dle zákonů přísluší obecním úřadům a pověřeným obecním úřadům,
- b) provádějí zaevidování zemědělského podnikatele, vedou jejich evidenci a vydávají osvědčení o zápisu do evidence zemědělského podnikatele a rozhodují o vyřazení z evidence
- c) projednávají v 1. stupni správního řízení veškeré přestupky na úseku zemědělství a rostlinolékařské péče a související jiné správní delikty.

úsek: Lesní hospodářství, myslivost a rybářství

- a) projednávají v 1. stupni správního řízení veškeré přestupky na úseku obecného užívání lesů.

úsek: Vnitřní věci

- a) zajišťují organizačně-technické zabezpečení voleb ve spolupráci s městem,
- b) plní úkoly na úseku sčítání lidu, domů a bytů ve spolupráci s městem.
- c)

úsek: Živnostenského podnikání

- a) navrhuje lokality pro zpracování tržního řádu (Nařízení statutárního města Brna č. 1/2002) včetně jejich změn.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR FINANČNÍ

Samostatná působnost:

úsek: Finance a rozpočet

- a) sestavují a schvalují rozpočtový výhled na období nejméně 5 let; rozpočtový výhled každoročně aktualizují,
- b) sestavují a schvalují rozpočet městské části v souladu s rozpočtem města,
- c) zpracovávají a schvalují závěrečný účet městské části včetně vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, rozpočtu města, rozpočtům obcí, státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob,
- d) vedou účetní evidenci a předávají účetní výkazy pro účely zpracování účetnictví města; předkládají Magistrátu města Brna doklady a vysvětlení potřebná pro přezkoumání hospodaření podle zvláštních předpisů (zákon č. 420/2004 Sb.; zákon č. 421/2004 Sb.),
- e) zřizují fondy a zabezpečují hospodaření s nimi v rámci stanovených pravidel,
- f) metodicky řídí účetnictví právnických osob zřízených městem - příslušnou městskou částí - a provádějí kontroly jejich finančního hospodaření,
- g) kontrolují dotace poskytnuté z rozpočtu městské části, rozhodují o uložení odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 250/2000 Sb.),
- h) vydávají stanoviska k žádostem o povolení provozování loterií a jiných podobných her povolovaných Ministerstvem financí ČR (zákon č. 202/1990 Sb.),
- i) vedou evidenci a účetnictví o majetku města svěřeného městským částem, zajišťují jeho inventarizaci a spolupracují s městem při doplňování údajů k evidenci majetku města, předávají městu aktualizované informace o majetkové účasti v obchodních společnostech, organizačních složkách a příspěvkových organizacích zřízených

a založených městem - příslušnou městskou částí.

úsek: Zemědělství, ochrana zemědělského půdního fondu, veterinární a rostlinolékařská péče,

a) vedou evidenci psů.

úsek: Městská policie

a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) kontrolují ve stanoveném rozsahu právnické osoby založené nebo zřízené městem - městskými částmi,
- c) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- d) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- e) zabezpečují zavedení, udržování a ověřování vnitřního kontrolního systému podle zvláštních předpisů (Zákon č. 320/2001 Sb.; Vyhláška č. 416/2004 Sb.); městské části, které mají méně než 15 000 obyvatel, mohou nahradit funkci útvaru interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření (zákon č. 320/2001 Sb.),
- f) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.),
- g) v termínu do 15. ledna kalendářního roku předkládají Odboru interního auditu a kontroly MMB zprávy o výsledcích finančních kontrol za uplynulý kalendářní rok v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem (vyhláška č. 416/2004 Sb.); městské části s počtem obyvatel menším než 15 000, které nahradily funkci útvaru interního auditu přijetím jiných dostatečných opatření (zákon č. 320/2001 Sb.), předkládají Odboru interního auditu a kontroly MMB roční zprávy o výsledcích finančních kontrol ve zkráceném rozsahu za uplynulý kalendářní rok v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem (vyhláška č. 416/2004 Sb.). Příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je město Brno - městská část, předkládají zprávy o výsledcích finančních kontrol za uplynulý kalendářní rok

prostřednictvím svého zřizovatele, který také stanoví rozsah této zprávy podle zvláštního právního předpisu (vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Finance a rozpočet

- a) rozhodují o povolení, stanovení bližších podmínek povolení, zrušení povolení, dočasném zastavení u vydaných povolení o jejich doplnění nebo změně:
 - tombol s herní jistinou do 50 000,- Kč,
 - loterií s herní jistinou do 200 000,- Kč,
 - provozu výherních hracích přístrojů;v těchto případech vykonávají státní dozor nad dodržováním zvláštních předpisů (zákon č. 202/1990 Sb.) a ukládají pokuty za jejich nedodržení.
- b) spravují místní poplatky a vymáhají nedoplatky na uložených pokutách (Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna o místních poplatcích; Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru...),
- c) provádějí cenovou kontrolu vyjma cenové kontroly v taxislužbě (zákon č. 526/1990 Sb.; Zákon č. 265/1991 Sb.).

úsek: Zemědělství, ochrana zemědělského půdního fondu, veterinární a rostlinolékařská péče

- a) projednávají v 1. stupni správního řízení veškeré přestupky na úseku rybářství,
- b) vydávají a odebírají rybářské lístky a vedou jejich evidenci.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR VNITŘNÍCH VĚCÍ

Samostatná působnost:

úsek: Finance a rozpočet

- a) vymáhají pohledávky města vzniklé v souvislosti s činností městské části.
- b) zastupují město v majetkoprávních záležitostech týkajících se majetku města jim svěřeného před soudy, státním zastupitelstvím a jinými orgány.

úsek: Majetek

- a) uzavírají za statutární město Brno dohody o vydání věci z majetku bývalého ObNV I-V podle zákona o mimosoudních rehabilitacích a zastupují případně soudní spory v rámci restitucí.

úsek: Bydlení

- a) vyhledávají, provádějí a vyhodnocují u svěřeného majetku nabídková řízení a stanovují ekonomické podmínky pro tato řízení,
- b) vypovídají smlouvy o nájmu bytů a nebytových prostor a zastupují město v řízeních před soudy týkajícími se nájmu bytů a nebytových prostor, vzniku, změny a zániku nájemního vztahu k bytům a nebytovým prostorům, jejich vyklizení a úhrady nájemného za užívání bytů a nebytových prostor a úhrady za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nebytových prostor v domech v majetku města svěřených městským částem,
- c) v souladu s Pravidly pronájmu bytů v domech v majetku statutárního města Brna a podmínkami zajišťování bytové náhrady (dále jen „pravidly pronájmu bytů“) zabezpečují pronajímání bytů v domech svěřených městským částem a vykonávají v nich práva a povinnosti pronajímatele,
- d) zabezpečují pronájem nebytových prostor v domech svěřených městským částem,
- e) uzavírají smlouvy o výstavbě o budování jednotek v půdních prostorách či v nástavbách v domech svěřených městským částem,
- f) vykonávají za město práva a povinnosti vlastníků jednotek ve společenství vlastníků jednotek ve smyslu zvláštních předpisů v domech svěřených městským částem,
- g) uzavírají smlouvy o převodu vlastnictví jednotek v domech jim svěřených, včetně podílů na společných částech domu a na pozemku zastavěném domem a na pozemku souvisejícím, dle zvláštních předpisů (Pravidla prodeje domů, bytů...).

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,

- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Vnitřní věci

- a) zajišťují zapečetění a otvírání pokladniček při konání veřejných sbírek pokladničkami dle zvláštního právního předpisu (zákon č. 117/2001 Sb.).

úsek: Bydlení

- a) rozhodují spory o výši nájemného mezi dosavadním nájemcem bytu a nebytového prostoru a vlastníkem navrácené nemovitosti v případech stanovených zvláštním předpisem (zákon č. 87/1991 Sb.; zákon č. 403/1990 Sb.; zákon č. 298/1990 Sb.).

úsek: Zemědělství, ochrana zemědělského půdního fondu, veterinární a rostlinolékařská péče

- a) projednávají v 1. stupni správního řízení veškeré přestupky na úseku obecného užívání lesů, myslivosti a rybářství.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR SPRÁVY BUDOV A BYTŮ

Samostatná působnost:

úsek: Majetek

- a) zajišťují správu svěřeného majetku a disponují jím v rozsahu daném tímto Statutem včetně pohledávek a závazků z těchto dispozic vyplývajících, uzavírají jménem města smlouvy a činí další úkony v rozsahu daném tímto Statutem a zvláštními předpisy,
- b) navrhují městu svěření majetku městským částem,
- c) zabezpečují zveřejňování záměrů podle zvláštních předpisů (zákon č. 128/2000 Sb.) a článku 75 tohoto Statutu,

- d) vyhlášují, provádějí a vyhodnocují u svěřeného majetku nabídková řízení a stanovují ekonomické podmínky pro tato řízení,
- e) zajišťují ekonomické využití svěřeného majetku.

úsek: Bydlení

- a) poskytují městu potřebné informace a podklady za účelem zpracování koncepce bydlení ve městě, rozborů potřeb bydlení a stavu bytového fondu v majetku města svěřeného městským částem,
- b) v souladu s Pravidly pronájmu bytů v domech v majetku statutárního města Brna a podmínkami zajišťování bytové náhrady (dále jen „pravidly pronájmu bytů“) zabezpečují pronajímání bytů v domech svěřených městským částem a vykonávají v nich práva a povinnosti pronajímatele,
- c) vyřizují podání týkající se správy a údržby svěřeného majetku,
- d) vedou v souladu s pravidly pronájmu bytů evidenci obytných domů svěřených městským částem, bytů a jejich nájemců a evidenci žadatelů o pronájem bytu,
- e) zpracovávají rozborů potřeb bydlení a stavu bytového fondu svěřeného majetku,
- f) vypovídají smlouvy o nájmu bytů a nebytových prostor a zastupují město v řízeních před soudy týkajícími se nájmu bytů a nebytových prostor, vzniku, změny a zániku nájemního vztahu k bytům a nebytovým prostorám, jejich vyklizení a úhrady nájemného za užívání bytů a nebytových prostor a úhrady za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nebytových prostor v domech v majetku města svěřených městským částem,
- g) zabezpečují pronájem nebytových prostor v domech svěřených městským částem,
- h) v souladu s pravidly města Brna (Pravidla pro budování bytových a nebytových jednotek...) zabezpečují realizaci půdních vestaveb a nástaveb v domech svěřených městským částem,
- i) vydávají za město prohlášení vlastníka o vymezení jednotek v domech v majetku města Brna svěřených městským částem,
- j) uzavírají smlouvy o výstavbě o budování jednotek v půdních prostorách či v nástavbách v domech svěřených městským částem,
- k) zabezpečují podklady pro město Brno pro prodej domů, bytů a nebytových prostor,
- l) vykonávají za město práva a povinnosti vlastníků jednotek ve společenství vlastníků jednotek ve smyslu zvláštních předpisů v domech svěřených městským částem,
- m) zajišťují podklady a návrh zpracování žádostí o státní dotace na podporu bydlení,

- n) provádějí výstavbu bytů s pomocí státní dotace za podmínek stanovených ústředními orgány a městem,
- o) uzavírají smlouvy o převodu vlastnictví jednotek v domech jim svěřených, včetně podílů na společných částech domu a na pozemku zastavěném domem a na pozemku souvisejícím, dle zvláštních předpisů.

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- c) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

SEKRETARIÁT STAROSTY

Samostatná působnost:

úsek: Informatika

- a) odpovídají za informační systém městské části, zabezpečují jeho provoz v souladu s platnou legislativou a dalšími rozhodnutími města,
- b) řídí se zásadami antivirové ochrany a bezpečnosti dat, datových úložišť a dalších podsystémů ISMB stanovenými městem,
- c) zabezpečují tvorbu a správu svých WWW prezentací, včetně WWW rozhraní k ISMB, a dodržování jejich parametrů a vlastností stanovených městem,

- d) využívají jednotnou údajovou základnu ISMB v míře odpovídající technologickým vlastnostem příslušného ISMČ, potřebám zajištění své působnosti a požadavkům města,
- e) dodržují datové formáty stanovené městem při přenosu dat mezi podsystémy ISMB a komunikaci s okolím ISMB,
- f) poskytují údaje do jednotné datové základny ISMB, které u nich vznikají, a to způsoby a v rozsahu stanovenými městem,
- g) pořizují software a hardware s parametry a vlastnostmi stanovenými městem,
- h) konzultují s městem nákupy softwaru a hardwaru.

úsek: Vnitřní věci

- a) plní úkoly související s technicko - hospodářským zabezpečením orgánů městské části.

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR VNITŘNÍCH VĚCÍ**Samostatná působnost:**

úsek: Vnitřní věci

- a) vedou úřední desku úřadu městské části,
- b) zajišťují místní referenda ve spolupráci s městem,
- c) zabezpečují úkony související s užívání znaku a vlajky městské části,
- d) provádějí ověřování opisů listin a pravosti podpisů,
- e) zajišťují organizačně-technické zabezpečení voleb ve spolupráci s městem,
- f) plní úkoly na úseku sčítání lidu, domů a bytů ve spolupráci s městem,
- g) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky ve věcech označování budov, ulic a veřejného prostranství, ve věcech narušení vzhledu obce, proti pořádku ve státní správě (vyskytující se na více úsecích státní správy), přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy, proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a majetku, jakož i ostatní přestupky ve státní správě a územní samosprávě, přestupky ve věcech místního referenda (provádí-li se referendum v městské části) a přestupky a správní delikty ve věcech státních symbolů České republiky a související jiné správní delikty,
- h) přijímají oznámení o shromážděních nepřesahujících rámec městské části; rozhodují o jeho zákazu a projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na tomto úseku (zákon č. 84/1990 Sb.).
- i) dozírají na dodržování předpisů o státních symbolech.

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,
- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001

Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Vnitřní věci

- a) vedou agendu související se soudním vystěhováním z bytů (zákon č. 99/1963 Sb.)
- b) ukládají v odůvodněných případech předběžná opatření,
- c) rozhodují v 1. stupni správního řízení ve věci vyplacení jednorázové náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem ve smyslu zvláštního předpisu (Nařízení vlády č. 165/1997 Sb.),
- d) vykonávají funkci opatrovníka osob, jejichž pobyt není znám, případně z jiného vážného důvodu, je-li to třeba k ochraně zájmů těchto osob nebo veřejného zájmu (zákon č. 40/1964 Sb.; zákon č. 99/1963 Sb.; zákon č. 500/2004 Sb.),
- e) úřady městských částí uvedené ve zvláštním právním předpise (vyhláška č. 364/2009 Sb.) vydávají ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy (zákon č. 365/2000 Sb.) a provádějí autorizovanou konverzi dokumentů (zákon č. 300/2008 Sb.),
- f) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky proti předpisům, kterými se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí, vyjma těch přestupků, jichž se dopustili zaměstnanci statutárního města Brna zařazení do Magistrátu města Brna.

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právnických osob v rozsahu daném nařízeními města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

ODBOR SOCIÁLNÍ, ŠKOLSTVÍ A KULTURY

Samostatná působnost:

úsek: Kultura

- a) koordinují a vytvářejí podmínky pro kulturní činnost na svém území,
- b) zakládají a vedou kroniku,
- c) zřizují a spravují kulturní zařízení místního významu.

úsek: Památková péče

- a) zajišťují péči o kulturní památky ve vlastnictví města svěřené jim statutem,

- b) vyjadřují se k návrhu na prohlášení věci ve vlastnictví města, nacházející se na území městské části, za kulturní památku,
- c) dávají podněty městu k nutným opatřením a k ochraně bezprostředně ohrožených kulturních památek.

úsek: Zdravotnictví

- a) ve spolupráci s městem vytvářejí podmínky pro podporu zdraví obyvatel a pro zajištění zdravotní péče o občany,
- b) vyjadřují se k síti zdravotnických služeb a jejím změnám,
- c) v rámci působnosti městské části plní úkoly k zajištění zdravotnické činnosti za mimořádných situací,
- d) zajišťují pohřby osob ve smyslu zvláštních předpisů (zákon č. 256/2001 Sb.).

úsek: Ochrana veřejného zdraví

- a) spolupracují s městem při zabezpečování a usměrňování péče o vytváření zdravých životních podmínek.

úsek: Sociální péče

- a) v oblasti péče o rodinu a děti:
 - vytvářejí ve spolupráci s městem předpoklady pro kulturní, sportovní či jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí,
- b) v oblasti péče o seniory a osoby zdravotně postižené:
 - napomáhají ve spolupráci s městem zapojení těchto občanů do kulturního a společenského života,
 - podílejí se ve spolupráci s městem na řešení otázek bydlení těchto občanů,
- c) spravují zařízení sociálních služeb místního významu,
- d) poskytují samy, nebo na základě dohody vzájemně, sociální služby (zákon č. 108/2006 Sb.).

úsek: Školství

- a) zřizují se souhlasem města školy a školská zařízení místního významu (zákon č. 561/2004 Sb.),
- b) mohou zřídit se souhlasem města a se souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR školu nebo školská zařízení, které dle zvláštních předpisů (zákon č. 561/2004 Sb.) zřizuje jiný zřizovatel, prokáže-li podmínky pro zajištění výchovně-vzdělávací činnosti,

- c) udělují souhlas městu ke jmenování a odvolání ředitelů škol a školských zařízení, které zřizují, vysílají zástupce do konkurzních řízení na funkci ředitelů těchto škol a školských zařízení,
- d) zabezpečují provoz škol a školských zařízení, které zřizují,
- e) zřizují školské rady u škol, které zřizují,
- f) navrhuje městu spádové obvody pro základní školy nacházející se na území městské části,
- g) rozhodují o přijetí opatření na základě výsledků České školní inspekce ve školách nebo školských zařízeních, které zřizují, a to v součinnosti s městem (zákon č. 561/2004 Sb.).

úsek: Mládež, tělovýchova, sport a rekreace

- a) podporují rozvoj sportu a konání sportovních akcí místního významu,
- b) podporují zájmovou činnost dětí a mládeže v oblasti volného času v působnosti městské části; vytváří podmínky pro optimální využití svěřeného školského majetku občany městské části v době mimo vyučování,
- c) zajišťují správu a provoz sportovních a sportovně-rekreačních zařízení svěřených městským částem,
- d) předkládají projekty pro získání finančních prostředků na činnost dětí, mládeže a pro oblast tělovýchovy a sportu.

úsek: Požární ochrana

- a) zřizují jednotku sboru dobrovolných hasičů městské části a udržují její akceschopnost, zabezpečují její materiální a finanční potřeby,
- b) zajišťují péči o členy jednotky sboru dobrovolných hasičů městské části, členy jiných jednotek požární ochrany, včetně osob vyzvaných k poskytnutí osobní pomoci, zasahují-li za ztížených podmínek nebo při déletrvajícím zásahu na území městské části,
- c) poskytují náhradu ušlého výdělku členům jednotky sboru dobrovolných hasičů (zákon č.133/1985 Sb.),
- d) zabezpečují a hradí pro členy jednotky sboru dobrovolných hasičů preventivní zdravotní prohlídky,
- e) zabezpečují odbornou přípravu členů jednotek sboru dobrovolných hasičů,
- f) zabezpečují výstavbu a údržbu objektů požární ochrany a požárně-bezpečnostních zařízení, zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost,

- g) zpracovávají dokumentaci požární ochrany stanovenou pro obce,
- h) umožňují dislokaci jednotek Hasičského záchranného sboru na území městské části podle nařízení kraje a přispívají na provoz a jejich vybavení,
- i) spolupracují s jinými městskými částmi k zabezpečení požární ochrany,
- j) organizují preventivně-výchovnou činnost,
- k) zřizují ohlašovnu požárů a další místa, odkud lze hlásit požár,
- l) zpracovávají podklady pro vydání obecně závazných vyhlášek města Brna na úseku požární ochrany,
- m) plní obdobně povinnosti uložené zákonem o požární ochraně právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.

úsek: Ochrana a bezpečnost

- a) v oblasti Integrovaného záchranného systému:
 - zajišťují připravenost na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva (zákon č. 239/2000 Sb.),
 - jsou oprávněny zřizovat zařízení civilní ochrany (zákon č. 239/2000 Sb.),
 - zajišťují provoz úložišť materiálu civilní ochrany (zákon č. 239/2000 Sb.).
- b) v oblasti krizového řízení:
 - orgány městských částí se v rámci svých kompetencí podílí na připravenosti správního obvodu městských částí na řešení krizových situací dle požadavků starostů městských částí.

úsek: Městská policie

- a) spolupracují s Městskou policií Brno při řešení bezpečnostní situace městské části; rozsah spolupráce vymezuje obecně závazná vyhláška města Brna (Vyhláška města Brna č. 1/1992).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontrolu v jednotlivých oblastech činnosti městské části,
- b) provádějí kontrolu fyzických a právnických osob v rozsahu daném vyhláškami města Brna a přijímají podněty k sankčnímu řízení,
- c) vedou ústřední evidenci stížností a petic doručených městským částem a zabezpečují jejich vyřízení; poskytují městu potřebnou součinnost při prošetřování stížností,

- d) vykonávají veřejnosprávní kontrolu podle zvláštních předpisů (zákon č. 320/2001 Sb.; vyhláška č. 416/2004 Sb.).

Přenesená působnost:

úsek: Kultura

- a) registrují divadelní představení, společenské zábavy, hudební a estrádní produkce, pořádání výstav v městské části (zákon č. 565/1990 Sb.),
- b) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku kultury podle zákona o přestupcích a související jiné správní delikty (zákon č. 200/1990 Sb.; zákon č. 273/1993 Sb.; zákon č. 121/2000 Sb.).

úsek: Zdravotnictví

- a) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku zdravotnictví, na úseku vyhledávání, ochrany, využívání a dalšího rozvoje přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod a lázeňských míst a související jiné správní delikty.

úsek: Sociální péče

- a) poskytují sociální poradenství (zákon č. 108/2006 Sb.).

oblast: péče o rodinu a děti:

- a) vykonávají sociálně-právní ochranu dětí s výjimkou činností vykonávaných městem (zákon č. 359/1999 Sb.),
- b) rozhodují v 1. stupni správního řízení o výchovných opatřeních a sledují, zda jsou dodržována opatření, o nichž rozhodly,
- c) podávají návrh soudu na nařízení výchovného opatření dočasného odejmutí dítěte z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení (zákon č. 359/1999 Sb.),
- d) rozhodují v 1. stupni správního řízení o uložení povinnosti rodičům využít odbornou poradenskou pomoc (zákon č. 359/1999 Sb.),
- e) vydávají písemný souhlas s pobytem dítěte, u něhož byla nařízena ústavní nebo ochranná výchova, mimo ústavní zařízení (zákon č. 359/1999 Sb.),
- f) vykonávají funkci opatrovníka a poručníka dětí v případech, kdy byly ustanoveny soudem, s výjimkou dětí vhodných do náhradní rodinné péče, včetně správy jejich majetku (zákon č. 94/1963 Sb.), a vedou evidenci dětí, kterým byly ustanoveny opatrovníkem nebo poručníkem,

- g) vykonávají funkci opatrovníka dětí ve vztahu k cizině a spolupracují s Úřadem pro mezinárodně právní ochranu dětí při řešení sociálně-právní situace dětí ve vztahu k cizině (zákon č. 359/1999 Sb.),
- h) zajišťují neodkladnou péči dětem, které se ocitly bez přiměřené péče, a navrhují soudu vydání předběžného opatření (zákon č. 99/1963 Sb.),
- i) poskytují ve spolupráci s městem pomoc dětem vyžadujícím zvýšenou pozornost při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně začlenění pracovního,
- j) účastní se trestního a přestupkového řízení vedeného proti mladistvému,
- k) zabezpečují výkon sociální kurately pro děti a mládež (zákon č. 359/1999 Sb.),
- l) provádějí sociální depistáž (zákon č. 359/1999 Sb.; zákon č. 366/2011 Sb.),
- m) sledují dodržování práv dítěte v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy (zákon č. 359/1999 Sb.),
- n) zprostředkovávají sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- o) zabezpečují poskytování pečovatelské služby rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby (zákon č. 108/2006 Sb.).

oblast: Péče o seniory a osoby zdravotně postižené:

- a) zastupují osobu, která není schopna sama jednat a nemá zákonného zástupce při uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby (zákon č. 108/2006 Sb.),
- b) rozhodují v 1. stupni správního řízení o ustanovení zvláštního příjemce dávky důchodového pojištění v případech stanovených zákonem o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (zákon č. 582/1991 Sb.), dohlíží, jak zvláštní příjemce plní své povinnosti,
- c) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku sociální péče a na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (zákon č. 200/1990 Sb.) a související správní delikty,
- d) vykonávají funkci opatrovníka osob zbavených a omezených ve způsobilosti k právním úkonům v případech, kdy byly ustanoveny soudem (zákon č. 500/2004 Sb.).

úsek: Školství

- a) projednávají v 1. stupni správního řízení přestupky na úseku školství.

úsek: Požární ochrana

- a) zajišťují účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů městské části na jejich odborné přípravě,
- b) zajišťují úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu,
- c) vybrané městské části plní další úkoly dle zvláštního předpisu (zákon č. 133/1985 Sb.).

úsek: Ochrana a bezpečnost

v oblasti Integrovaného záchranného systému:

- a) organizují přípravu na mimořádné události (zákon č. 239/2000 Sb.),
- b) podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací s Integrovaným záchranným systémem (zákon č. 239/2000 Sb.),
- c) zajišťují varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím (zákon č. 239/2000 Sb.),
- d) hospodaří s materiálem civilní ochrany (zákon č. 239/2000 Sb.),
- e) poskytují Hasičskému záchrannému sboru Jihomoravského kraje podklady a informace potřebné ke zpracování Havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu (zákon č. 239/2000 Sb.),
- f) podílejí se na zajištění nouzového přežití obyvatel (zákon č. 239/2000 Sb.),
- g) vedou evidenci staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany (zákon č. 239/2000 Sb.),
- h) seznamují právnické a fyzické osoby a organizační složky na svém území s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva; za tímto účelem, ve spolupráci s HZS JmK, organizují jejich školení (zákon č. 239/2000 Sb.),
- i) jsou oprávněny v mezích své působnosti kontrolovat dodržování zákona o Integrovaném záchranném systému a předpisů vydaných k jeho provedení (zákon č. 239/2000 Sb.),
- j) jsou dotčenými orgány z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování o umístování a povolování staveb, změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení (zákon č. 239/2000 Sb.),

v oblasti krizového řízení:

- a) plní úkoly uvedené v Příloze č. 7 tohoto Statutu.

v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy:

- a) plní úkoly stanovené primátorem města Brna při přípravě na krizové situace a při jejich řešení.

v oblasti obrany státu:

- a) plní úkoly a poskytují údaje pro zabezpečení obrany státu podle pokynů magistrátu nebo krajského úřadu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- b) podílejí se na zabezpečení dodání určených věcných prostředků pro potřeby zajišťování obrany státu podle rozhodnutí magistrátu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- c) zabezpečují výběr a povolání fyzických osob k pracovním výpomocím nebo k pracovním povinnostem pro potřeby obrany státu podle rozhodnutí magistrátu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- d) plní úkoly spojené s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu podle rozhodnutí magistrátu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- e) poskytují potřebnou součinnost v případě výcviku ozbrojených sil mimo území vojenských újezdů; sepisují škody způsobené právníckým a fyzickým osobám a škody způsobené na majetku městských částí, došlo-li ke škodě v přímé souvislosti s výcvikem ozbrojených sil nebo s prověřením opatření pro zabezpečení obrany státu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- f) uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajského úřadu cestou magistrátu a organizují jejich přípravu (zákon č. 222/1999 Sb.),
- g) plní úkoly spojené s evakuací obyvatel podle rozhodnutí krajského úřadu nebo magistrátu a poskytují potřebnou součinnost při ochraně majetku evakuovaných osob (zákon č. 222/1999 Sb.).

úsek: Kontrola

- a) provádějí kontroly fyzických a právníckých osob v rozsahu daném nařízením města Brna,
- b) vyřizují dožádání orgánů státní správy.

(Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 10/2013, Statut města Brna. 2013, str. 24-59)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VÝZKUM

Cílem výzkumu je nalézt odpovědi na stanovené výzkumné problémy. K tomu bude použit výzkum kvantitativního charakteru založený na statistické proceduře s dominantní technikou dotazníku. Tento výzkum popisuje zkoumané skutečnosti, které lze vyjádřit čísly a kvantifikovat. Dotazník, který se skládá z uzavřených otázek, je pak vlastní výzkumnou technikou. Cílem výzkumu a otázek je získání názorů, znalostí a faktů od daných respondentů.

Výzkum byl realizován v březnu 2015 pomocí přiloženého dotazníku. Všichni respondenti byli osloveni pomocí skupiny „Starý Lískovec“ na Facebooku, v níž jsou v převážné většině obyvatelé Starého Lískovce. Při své žádosti o vyplnění dotazníku bylo apelováno na to, aby jej vyplňovali pouze občané s trvalým bydlištěm ve Starém Lískovci.

3.1 Cíle a stanovení výzkumných problémů

Hlavním cílem výzkumné části diplomové práce je zjistit a vyhodnotit znalost problematiky veřejné správy u občanů v dané městské části. Současně jde o zjištění problému, zda znalost jejich (místní) veřejné správy má vliv na „ohodnocení“ Úřadu městské části a její samosprávy. Součástí je i odhalení problému, nakolik občan tuší a ví, jaké pravomoci obec, případně městská část má, jaký je rozdíl mezi státní správou a samosprávou, jak se tyto navzájem ovlivňují, a jak toto rozdělení má vliv na jejich komunikaci s úřady a jejich život. Výzkum by měl prokázat, zda je nutná osvěta v tomto smyslu a občanovi více přiblížit složení a fungování veřejné správy. Současně by měl otevřít a vyhodnotit problém, zda občan zbytečně neztrácí čas obracením se na nesprávné složky veřejné správy při řešení svých trampot. Stejně tak odpovíme na otázku, zda občan mnohokrát neviní neoprávněně nesprávné pracovníky veřejné správy. Tzn., zda nehledá vinu svého problému v samosprávě, byť ta s jeho problémem nemůže nijak oprávněně nakládat.

Stanovení výzkumných problémů

Výzkumný problém č: 1:

Občan nemá všeobecný přehled o veřejné správě.

Výzkumný problém č: 2:

Občan nerozeznává rozdíl mezi státní správou a samosprávou.

Výzkumný problém č: 3:

Neznalost systému veřejné správy má vliv na to, že občan nemá rád veřejnou správu.

3.2 Výběr respondentů

Výběr respondentů jsem záměrně zvolil mezi obyvateli městské části starý Lískovec, jelikož zde řadu let vykonávám starostu a soubor otázek jsem volil též v návaznosti na veřejnou správu v této městské části. Pro oslovení jsem v převážné míře použil Facebookovou skupinu městské části. Tuto Facebookovou skupinu spravuji již asi 7 let a v současné chvíli má cca 1800 členů. Z toho 2/3 jsou obyvatelé Starého Lískovce. Tato skupina slouží pro informování občanů o různých akcích, ale též na různé otázky obyvatelů, na které se snažím pravidelně odpovídat. Právě díky této skupině a otázkám, které jsou v ní mnohokrát občany položeny vím, že řada z nich se nevyzná ve veřejné správě, má jen malé ponětí o pravomocech starosty, samosprávy a státní správy. Též se občané velmi těžko orientují v hierarchii veřejné správy, v tom, jak je úřad strukturován a který odbor vykonává jakou správu a komu je podřízen.

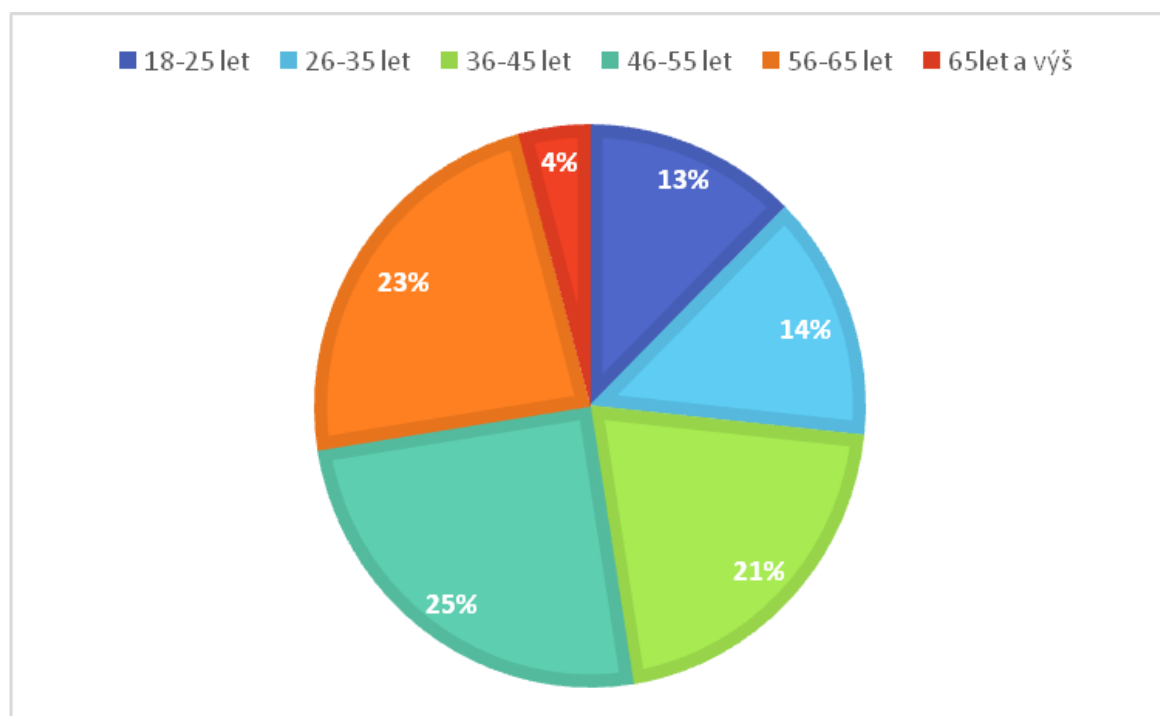
Dále byli požádáni i další občané ze Starého Lískovce. Vyvaroval jsme se toho, aby dotazník vyplňoval jakýkoliv úředník, či pracovník MČ Starý Lískovec, či statutárního města Brna. To by mohlo výsledek zkreslit, protože u takových respondentů je jasný předpoklad, že systém veřejné správy znají. Cílem výzkumu však bylo zjištění znalosti, či neznalosti veřejné správy občany, kteří nejsou ve veřejné správě zaměstnáni. Celkový počet respondentů dosáhl počtu 120.

3.3 Analýza a interpretace výsledků výzkumu

Počet respondentů tvoří vzorek 120 obyvatel Starého Lískovce ve věku od 18 do 65 let.

Tab. 1. Věkové rozdělení respondentů

18-25 let	26-35 let	36-45 let	46-55 let	56-65 let	65let a výš
15	17	25	30	28	5

Graf 1. Věkové rozdělení respondentů

V tabulce vidíme věkové rozdělení respondentů. Nejvíce respondentů je v kategoriích 36-65 let. První otázkou, která se logicky naskytla, bylo, zdali s přibývajícím věkem se znalost a správné odpovědi na otázky zvyšují. Není tomu tak. Znalost, či neznalost systému veřejné správy se v průběhu věku respondentu zásadně neliší, dokonce lze říct, že ve vyšším věku 65+ je o něco menší. Mezi respondenty byl i případ staré paní, která tvrdošíjně vyškrtala řadu odpovědí a jako správné odpovědi dopsala „národní výbor“. Z toho plyne, že ještě jsou i občané, kteří mají v sobě zafixovaný předrevoluční systém, či minimálně bývalé názvy institucí.

Dotazník je nestandardizovaný a má dvacet pět otázek. Všechny otázky jsou uzavřené a na každou otázku jsou na výběr 4 odpovědi, z nichž jen jedna je správná.

Dotazník je sestaven následovně:

1. Starostou městské části Brno – Starý Lískovec je:
2. MČ Brno – Starý Lískovec vykonává:
3. Rada městské části je:
4. Počet členů zastupitelstva městské části Brno – Starý Lískovec je:
5. Stavební úřad je:
6. Starosta do stavebního řízení, které provádí stavební úřad:
7. Starosta městské části v Brně Městské policii:
8. Starosta při rozhodování zastupitelstva městské části:
9. Zastupitelstvo rozhoduje hlasováním. Pro přijetí usnesení musí hlasovat:
10. Starosta v MČ, kde je zřízena funkce tajemníka:
11. Starosta má právo podepisovat smlouvy:
12. Starosta může být odvolán:
13. Zastupitelstvo městské části je voleno v komunálních volbách:
14. Starosta je volen:
15. Odvolacím orgánem proti rozhodnutí Orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) je:
16. V případě stavby na soukromém pozemku v souladu s územním plánem, má starosta právo:
17. Při výpadku elektrické energie v městské části je Úřad městské části povinen:
18. O pronájmu obecních bytů v městské části Brno – Starý Lískovec rozhoduje:
19. Finanční prostředky vybrané z nájmu obecních bytů může městská část v Brně použít:
20. Místostarosta zastupuje starostu:
21. Starosta se ze svého konání zodpovídá:
22. Rozpočet městské části schvaluje:
23. Zeleň kolem silnic v základním komunikačním systému v MČ Starý Lískovec spravuje:
24. Úklid na zastávkách městské veřejné dopravy má na starost:
25. Obecní domy jsou majetkem:

Vyhodnocení:**Otázka 1.: Starostou městské části Brno – Starý Lískovec je:**

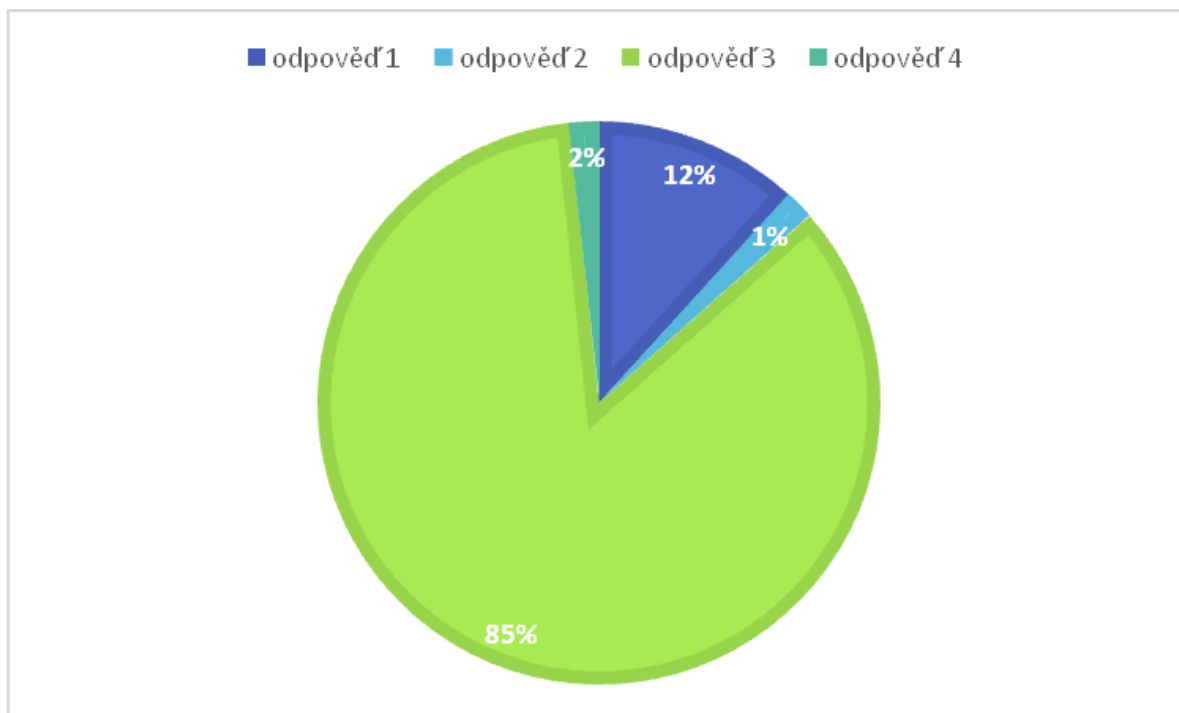
- Jiří Dvořáček
- Martin Novotný
- Vladan Krásný
- Jiřina Továrková

Správná odpověď je: Vladan Krásný, tedy odpověď 3. Ze 120 respondentů správně odpovědělo 101. 14 respondentů označilo jméno Jiří Dvořáček (současný místostarosta), 2 respondenti Martin Novotný (vymyšlené jméno) a 2 respondenti odpověděli Jiřina Továrková (současná radní městské části).

Lze tedy konstatovat, že velká většina občanů městské části zná „svého“ starostu. To, že někteří respondenti uvedli jméno Jiří Dvořáček, či Jiřina Továrková znamená, že se moc nezajímají o chod radnice, nicméně tato jména se jim vybavila v souvislosti s městskou částí. Což při jejich angažovanosti v samosprávě městské části je logické. Dá se předpokládat, že vzhledem k tomu, že na podzim minulého roku byly komunální volby, hodně občanů si i jména pamatuje, nebo se jim vybavují v souvislostech s předvolební kampaní.

Tab. 2. Kdo je starosta městské části

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
14	2	101	2

Graf 2. Kdo je starosta městské části

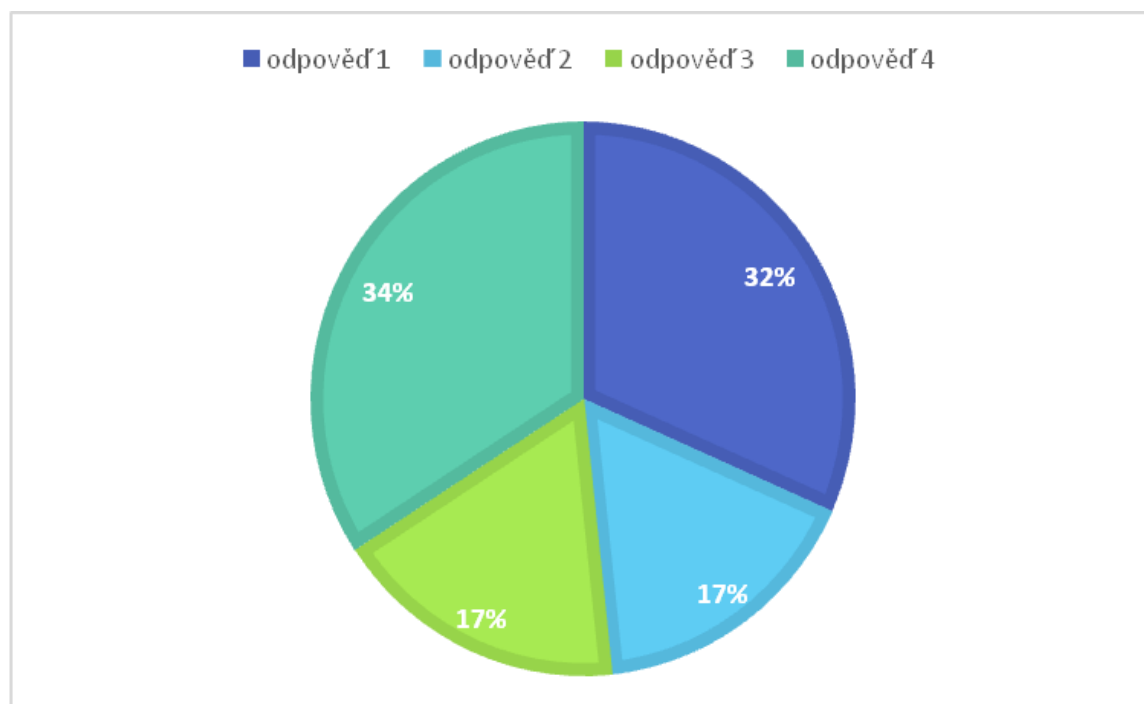
Otázka 2.: MČ Brno – Starý Lískovec vykonává:

- Státní správu a přenesenou působnost státní správy
- Samosprávu
- Státní správu
- Samosprávu i státní správu

Zde už se nám začíná projevovat v odpovědích základní neznalost systému veřejné správy. Správnou odpověď č. 4, tedy že MČ Brno – Starý Lískovec vykonává samosprávu i státní správu, správně určilo pouze 41 respondentů. 20 respondentů odpovědělo, že pouze samosprávu, státní správu a přenesenou působnost státní správy tipovalo 38 respondentů a 21 respondentů odpovědělo, že pouze státní správu. Je zde jasně vidět, že i přes to, že v první otázce valná většina zná svého starostu, v této otázce se projevuje, že daleko méně ví, že je představitelem samosprávy a že úřad městské části vykonává jak samosprávu, tak státní správu.

Tab. 3. Výkon státní správy v MČ Starý Lískovec

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
38	20	21	41

Graf 3. Výkon státní správy v MČ Starý Lískovec

Otázka č. 3.: Rada městské části je:

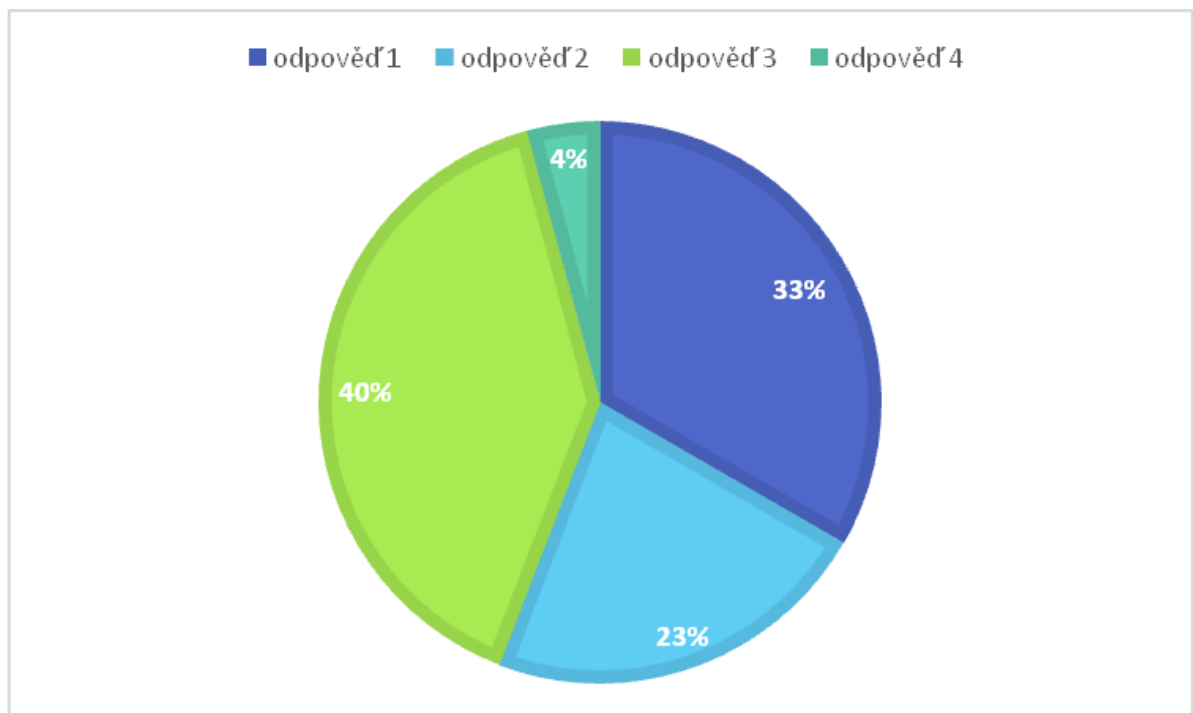
- Orgán samosprávy
- Orgán státní správy
- Orgán přenesené působnosti státní správy
- Rada městské části neexistuje

V této otázce je správná odpověď č. 1. Přesto nejvíce respondentů odpovědělo, že Rada městské části je orgánem přenesené působnosti státní správy – a to 48 respondentů. 40 respondentů odpovědělo správně, že Rada městské části je orgánem samosprávy. Odpověď 2, že je orgánem státní správy tipovalo 27 respondentů a zbytek, tedy 5 si myslí, že Rada městské části vůbec neexistuje. Odpovědi na tuto otázku jsou hodně překvapivé a lze velmi těžko určit, proč jsou občané přesvědčeni, že rada obce je zrovna přenesená

působnost státní správy. Jen to však dokladuje, že v systému veřejné správy panuje velká neznalost.

Tab. 4. Rada městské části

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
40	27	48	5

Graf 4. Rada městské části

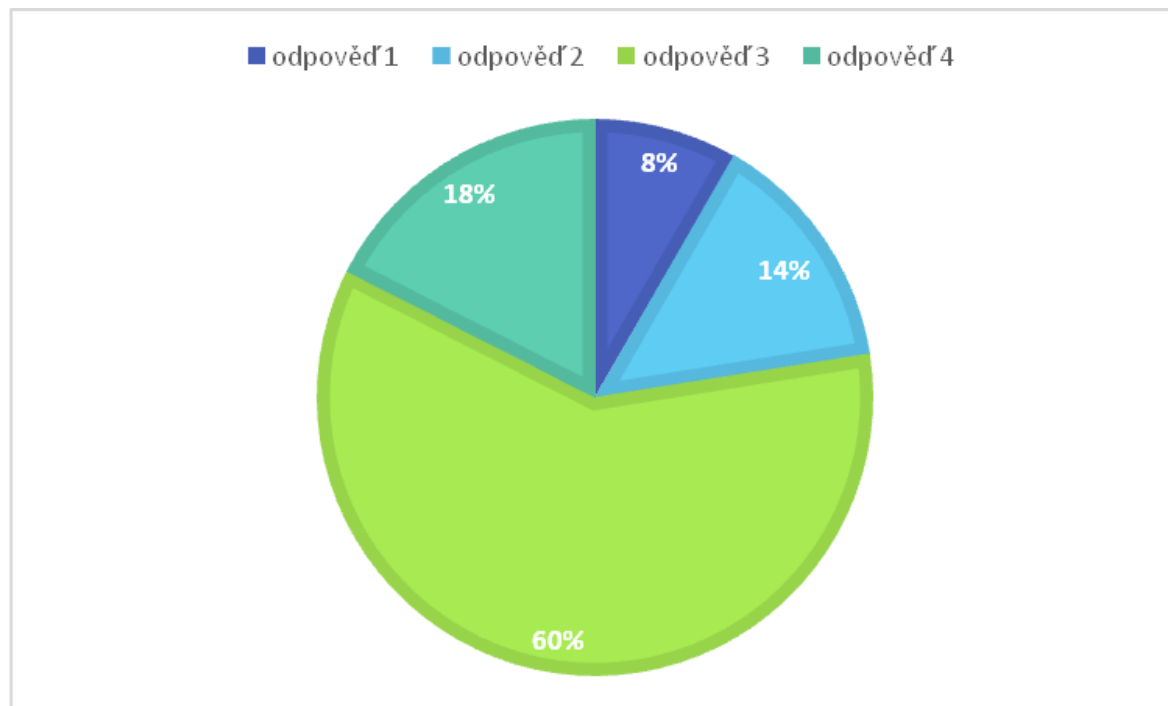
Otázka č. 4.: Počet členů zastupitelstva městské části Brno – Starý Lískovec je:

- 25
- 23
- 21
- 19

Správnou odpovědí na tuto otázku je odpověď 3, tedy 21. Respondenti výzkumu odpověděli následovně:

Tab. 5. Počet členů zastupitelstva MČ Brno - Starý Lískovec

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
10	17	72	21

Graf 5. Počet členů zastupitelstva MČ Brno - Starý Lískovec

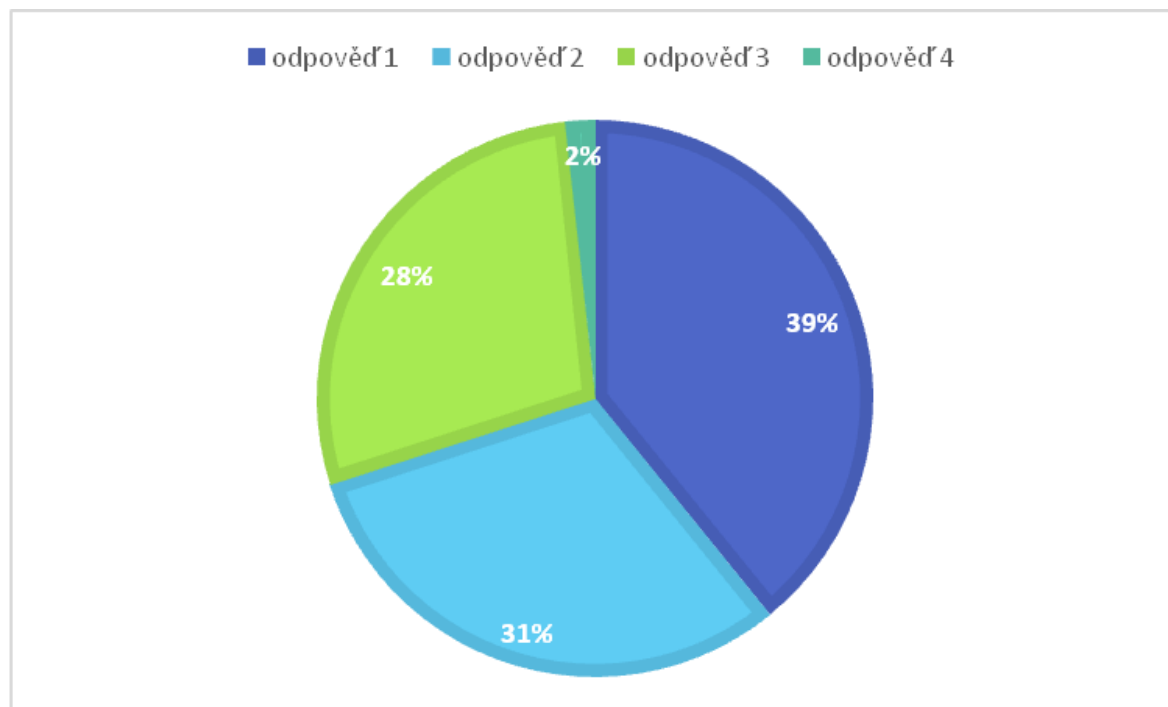
Z výsledků je patrné, že tentokrát většina respondentů odpověděla správně. Dá se předpokládat, že počet zastupitelů městské části je více méně známý. Zcela jistě v tom hraje i roli komunální volby na podzim roku 2014, kde všichni občané dostávali předvolební agitaci a volební lístky do schránek a všude bylo uveřejněno 21 kandidátů za každou kandidující politickou stranu.

Otázka č. 5: Stavební úřad je:

- Orgán státní správy
- Orgán samosprávy
- Orgán statutárního města Brna
- Orgán Ministerstva pro místní rozvoj

Tab. 6. Postavení stavebního úřadu

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
47	37	34	2

Graf 6. Postavení stavebního úřadu

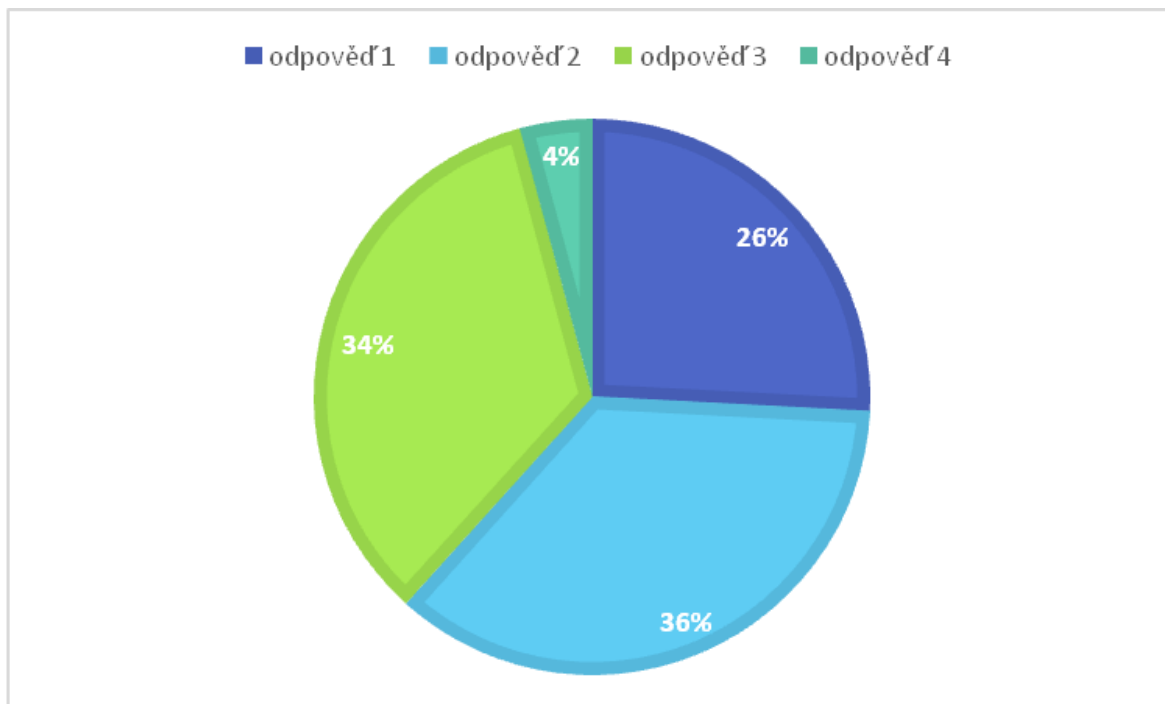
Velmi zajímavý výsledek celkem dost atraktivního problému, s kterým se každá obec potýká. Sice nejvíce respondentů – 47, odpovědělo správně, celkově však většina respondentů se ve svých odpovědích mýlí. Z odpovědi na tuto otázku jasně vyplývá, proč řada občanů se obrací se svým problémem při získání stavebního povolení na starostu, či jiné členy samosprávy. Sám se s tím setkávám tak často, že mne výsledek odpovědí na tuto otázku nikterak nepřekvapuje.

Otázka č. 6.: Starosta do stavebního řízení, které provádí stavební úřad:

- Smí zasahovat
- Nesmí zasahovat
- Smí zasahovat pouze v omezené míře
- Vede stavební řízení

Tab. 7. Zásah starosty do stavebního řízení

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
31	43	41	5

Graf 7. Zásah starosty do stavebního řízení

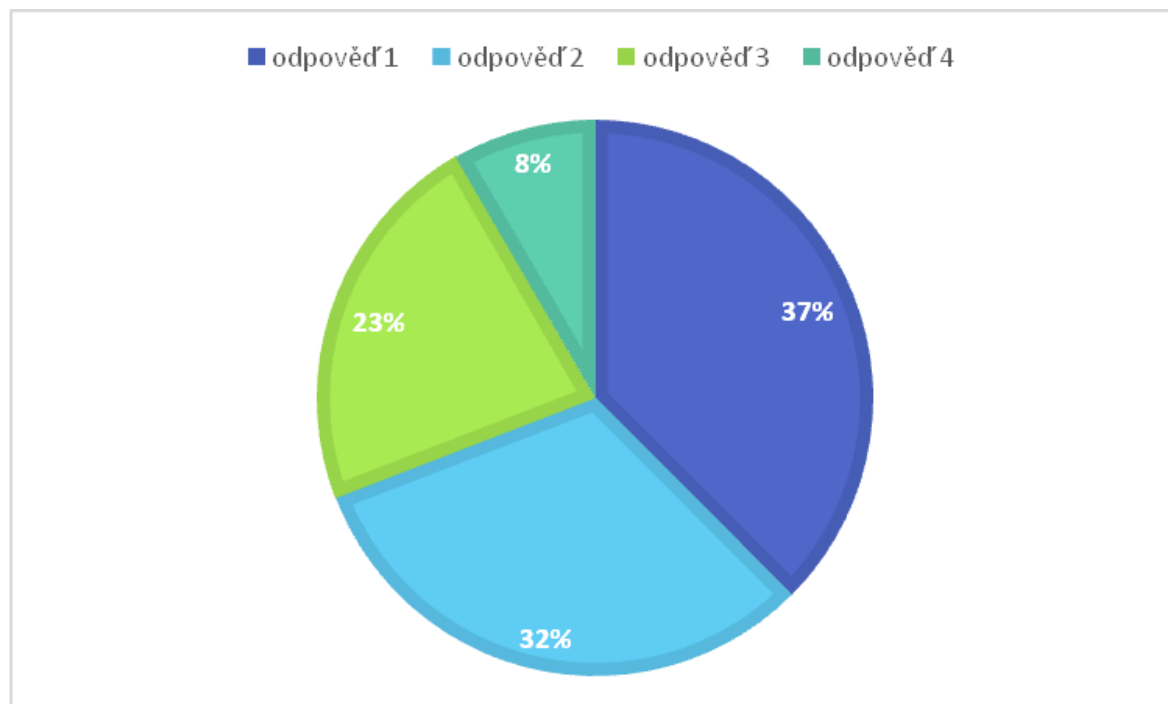
Odpoověď na tuto otázku velmi úzce navazuje a koresponduje s otázkou č. 5. Přesto, že správná odpověď je, že starosta do řízení stavebního úřadu nesmí nijak zasahovat, většina občanů to neví. Obě tyto otázky a odpovědi tedy zcela přesvědčivě ukazují, neznalost v této oblasti a nutnost osvěty, která je nezbytná. Vezmeme-li, že většině občanů je potřeba při vlastním chodu obce a požadavcích na samosprávu o zásah do stavebního řízení vysvětlovat, že to nelze, jde si lehce představit, kolik času starosty, či místostarosty to stojí.

Otázka č. 7: Starosta městské části v Brně Městské policii:

- Velí
- Nevelí
- Může žádat o spolupráci
- Velí pouze v určitých případech

Tab. 8. Právní moc starosty k Městské policii

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
45	38	27	10

Graf 8. Právní moc starosty k Městské policii

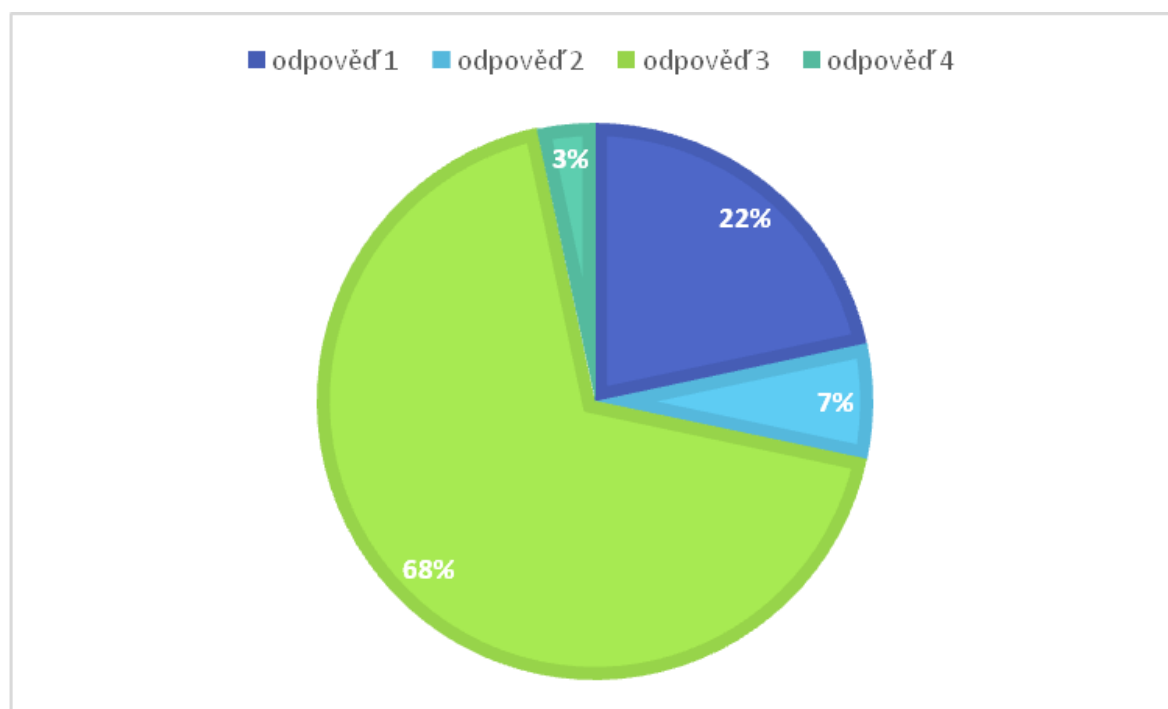
Správná odpověď je odpověď 2, tedy že starosta městské části v městě Brně Městské policii nevelí. V městě Brně spadá Městská policie přímo pod primátora statutárního města Brna. Převaha odpovědí, že starosta městské části velí Městské policii je velmi rozšířeným omylem. Není tedy divu, že řada občanů si stěžuje na chování Městské policie, či na bezpečnost starostů a velmi těžce přijímají myšlenku, že starosta Městské policii nevelí. Zákon o obcích sice říká, že starosta má právo požadovat po policii spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, ale to se týká pouze Policie České republiky, ne Městské policie, zřízené statutárním městem Brnem. Zde i vidíme rozdíl mezi městskou částí statutárního města a samostatnou obcí.

Otázka č.. 8: Starosta při rozhodování zastupitelstva městské části:

- Má právo veta
- Má dva hlasy
- Má jeden hlas jako každý zastupitel
- Nemá právo hlasovat

Tab. 9. Rozhodování starosty na zastupitelstvu

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
26	8	82	4

Graf 9. Rozhodování starosty na zastupitelstvu

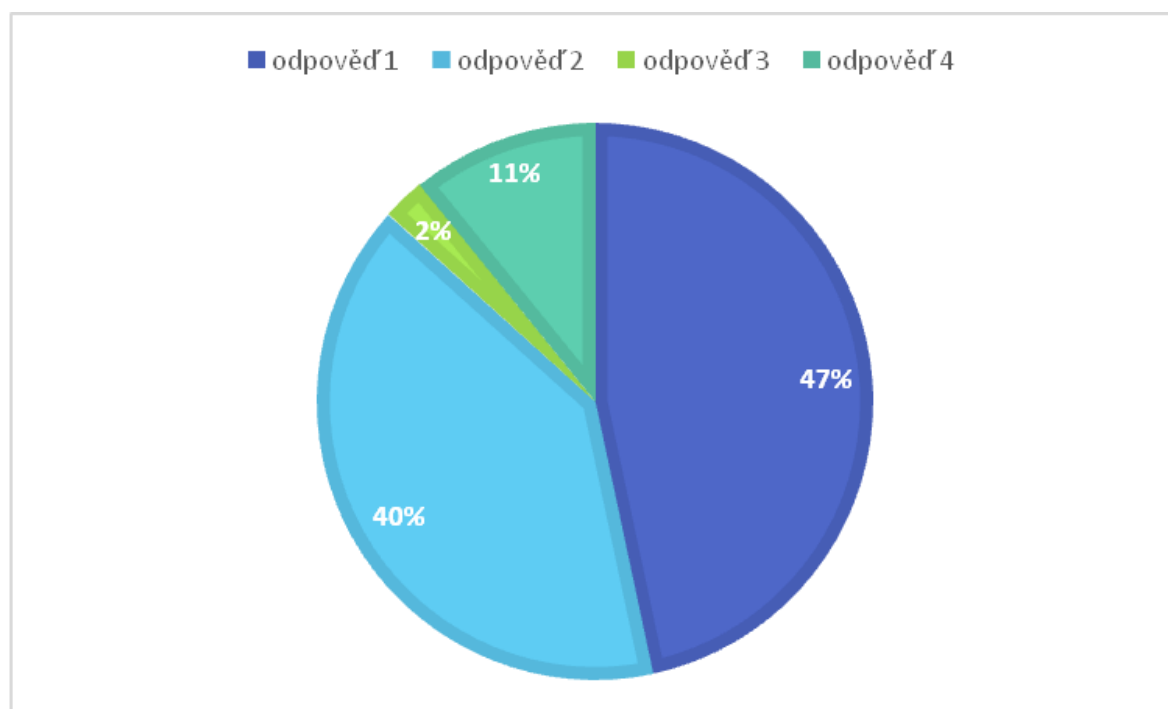
Zde je správná odpověď 3, tedy že starosta má při jednání zastupitelstva při hlasování jeden hlas, jako každý další zastupitel. Valná většina respondentů odpověděla správně. Trošku zarážející je poměrně dost vysoké množství respondentů, myslících se, že starosta má právo veta. Z čeho tento omyl vyplývá, je těžké odhadnout. Dle mého názoru se jedná o případ toho, že občan je přesvědčen, že starosta je něco jako neomezený vládce obce. A je pravda, že jsem se ve své praxi častokrát s těmito názory setkal.

Otázka č. 9.: Zastupitelstvo rozhoduje hlasováním. Pro přijetí usnesení musí hlasovat:

- Většina z přítomných zastupitelů na zasedání
- Většina z celkového počtu zvolených zastupitelů
- Většina členů Rady MČ
- 2/3 přítomných zvolených zastupitelů

Tab. 10. Způsob rozhodování zastupitelstva

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
56	48	3	13

Graf 10. Způsob rozhodování zastupitelstva

Správnou odpovědí na tuto otázku je odpověď 2, tedy že zastupitelstvo rozhoduje většinou zvolených zastupitelů, v případě Starého Lískovce tedy většinou z 21 zastupitelů. Že je v této otázce převaha špatných odpovědí a největší počet odpovědí má odpověď 1, není zas tak překvapivé. Většina občanů si plete způsob hlasování v Parlamentu České republiky, se způsobem hlasování v obcích. V Parlamentu České republiky se usnesení přijímá většinou přítomných, pokud neklesne počet přítomných pod tzv. **kvórum**. Což je minimální počet pro přijímání usnesení. Například v Poslanecké sněmovně je kvórum 101 poslanců, což je o jeden hlas více, než 50 % z celkem zvolených poslanců. V zastupitelstvech obcí a krajů,

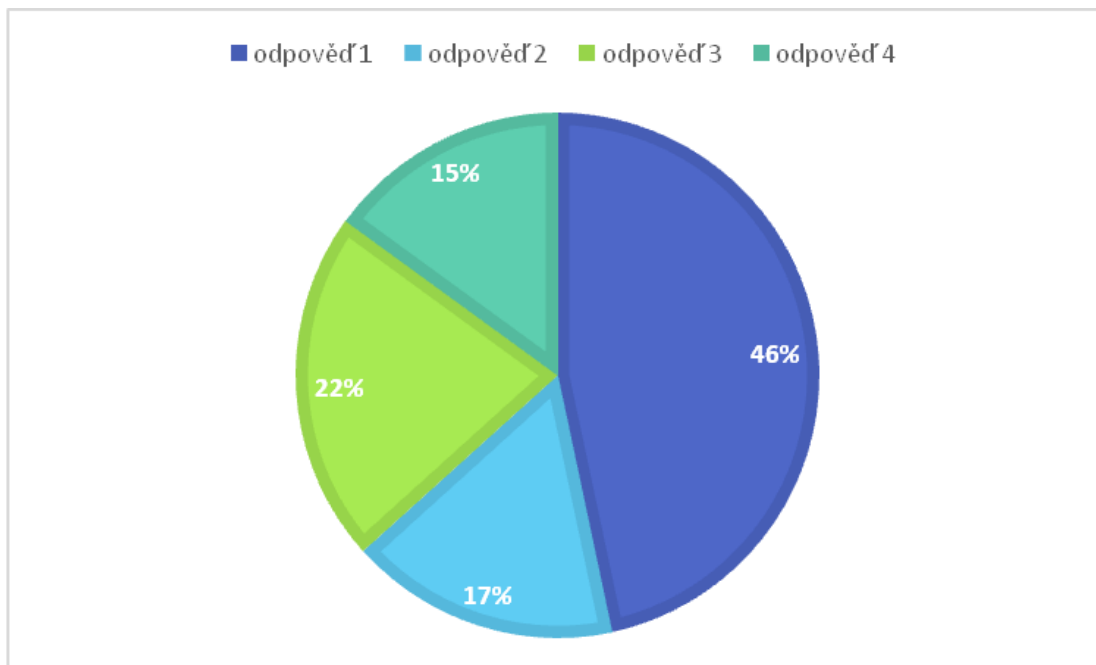
stejně jak v radách obcí a krajů to však neplatí a hlasování je platné pouze tehdy, když pro něj hlasuje většina z celkového počtu zvolených zastupitelů. 13 respondentů, kteří odpověděli, že je potřeba 2/3 počtu jsou evidentně ovlivněni též hlasováním v PČR, s tím, že zaměnili prostou většinu za tzv. ústavní většinu.

Otázka č. 10.: Starosta v MČ, kde je zřízena funkce tajemníka:

- Rozhoduje o personálních otázkách v případě zaměstnanců úřadu
- Nerozhoduje o personálních otázkách v případě zaměstnanců úřadu
- Ze strany personálních záležitostí na úřadě jmenuje pouze tajemníka úřadu
- Ze strany personálních záležitostí na úřadě jmenuje pouze vedoucí odborů

Tab. 11. Personální pravomoc starosty

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
56	20	26	18

Graf 11. Personální pravomoc starosty

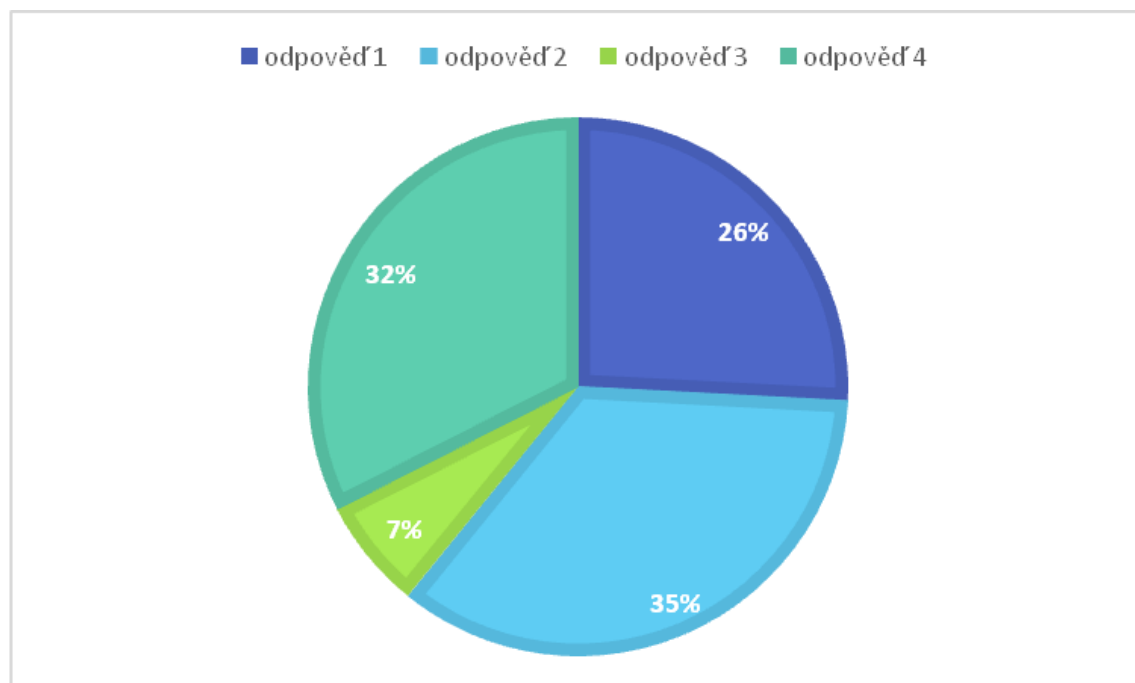
Starosta, v obcích, kde je zřízena funkce tajemníka, má v personálních záležitostech právo pouze jmenování tajemníka. Všechny ostatní personální záležitosti rozhoduje tajemník. Správná odpověď je tedy odpověď 3. Odpovědi respondentů pouze dokazují další mýtus o vedení veřejné správy, a to, že starosta může ovlivňovat personální politiku úřadu, nebo že on vybírá či případně odvolává úředníky a zaměstnance.

Otázka č. 11.: Starosta má právo podepisovat smlouvy:

- Pokud se k tomu sám rozhodne
- Pouze pokud jej pověří zastupitelstvo či rada městské části
- Nepodepisuje smlouvy vůbec
- Podepisuje pouze určité druhy smluv

Tab. 12. Právo starosty podepisování smluv

odpověď	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
31	42	8	39

Graf 12. Právo starosty podepisování smluv

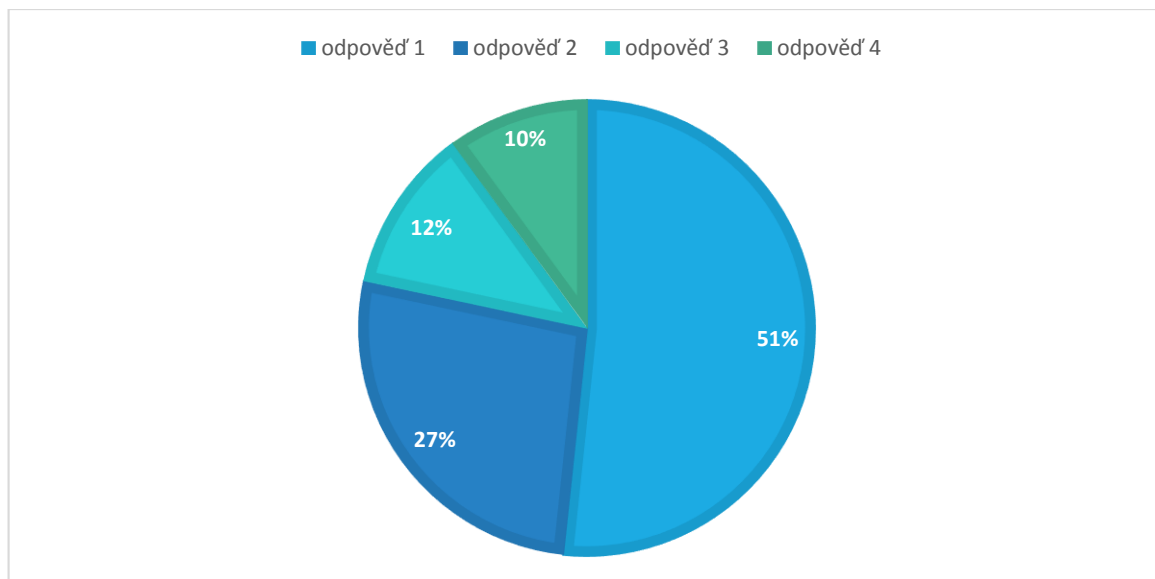
Starosta může podepisovat pouze smlouvy, které byly odsouhlaseny zastupitelstvem nebo radou městské části. Správnou odpovědí na tuto otázku je tedy možnost 2. Jak však z výsledků vyplývá, i zde je řada občanů přesvědčena, že starosta může podepisovat smlouvy samovolně. To opět ukazuje na fakt, že starosta je považován za jakéhosi oligarchu.

Otázka č. 12.: Starosta může být odvolán:

- Zastupitelstvem MČ
- Radou MČ
- Občany v referendu
- Primátorem města Brna

Tab. 13. Způsob odvolání starosty

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
62	32	14	12

Graf 13. Způsob odvolání starosty

Správná odpověď je samozřejmě možnost 1. Starosta může být výhradně odvolán ze své funkce pouze zastupitelstvem obce či městské části. Většina respondentů tedy odpověděla

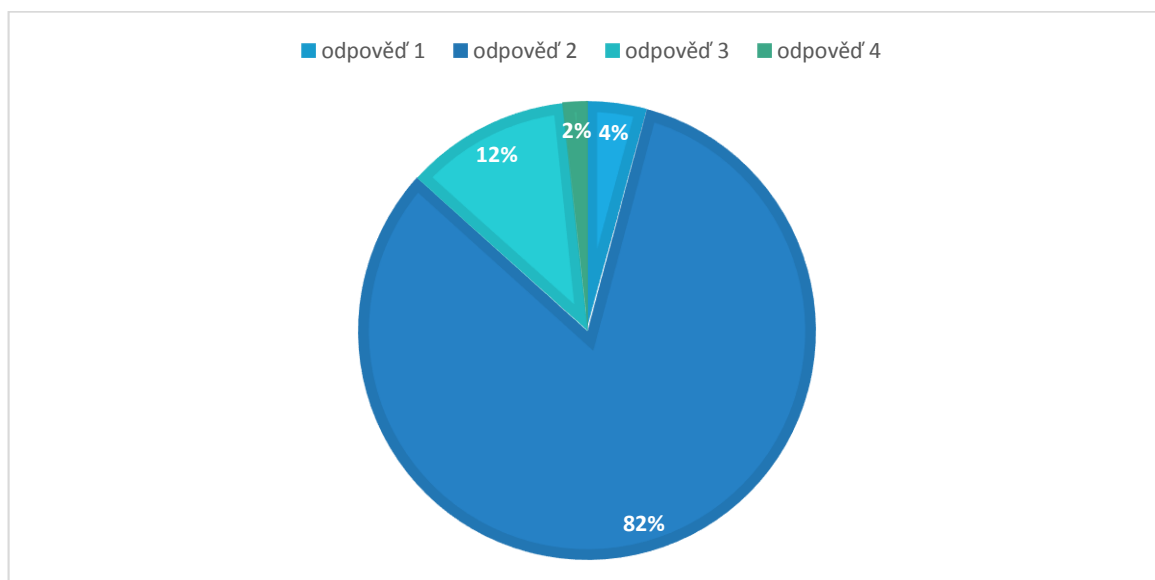
správně. Špatné odpovědi v ostatních možnostech opět dokazují neznalost některých respondentů v této oblasti.

Otázka č. 13.: Zastupitelstvo městské části je voleno v komunálních volbách:

- Na 2 roky
- Na 4 roky
- Na 6 let
- Na 8 let

Tab. 14. Délka volebního období zastupitelstva MČ

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
5	99	14	2

Graf 14. Délka volebního období zastupitelstva MČ

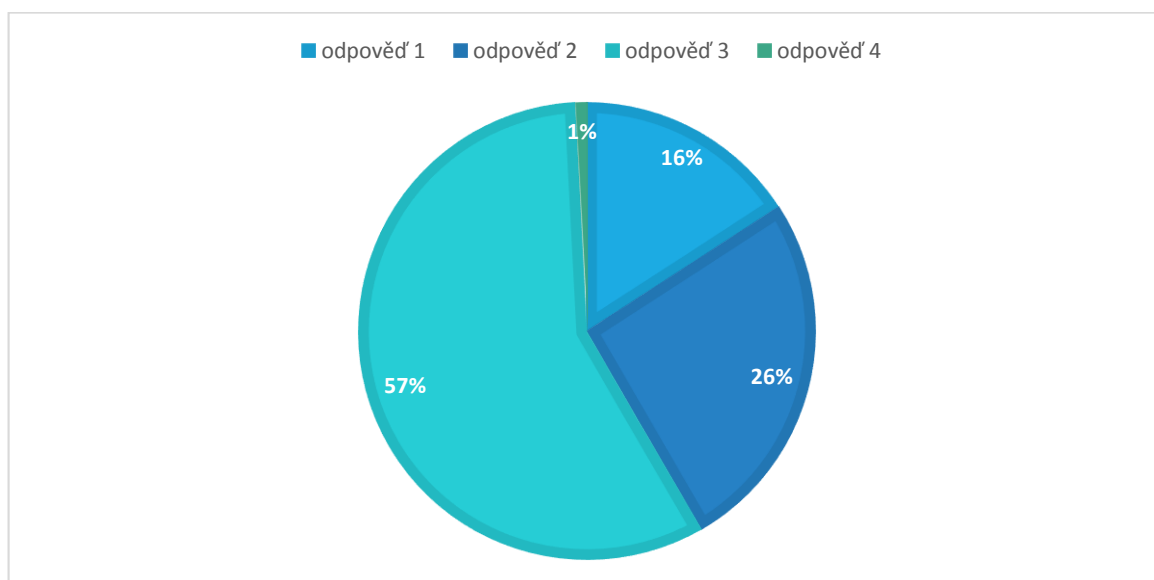
Na tuto celkem velmi jednoduchou otázku velká většina respondentů odpověděla správně. Lze předpokládat, že volební období 4 let, které je totožné i s volebním obdobím do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, mají občané zafixované v paměti. Lze předpokládat, že respondenti, kteří označili jinou odpověď, se mohli mýlit z důvodu toho, že zaměnili komunální volby s volbami do Senátu Parlamentu České republiky.

Otázka č. 14.: Starosta je volen:

- Radou městské části
- Občany v přímé volbě
- Zastupitelstvem MČ
- Úředníky úřadu MČ

Tab. 15. Způsob volby starosty

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
19	31	69	1

Graf 15. Způsob volby starosty

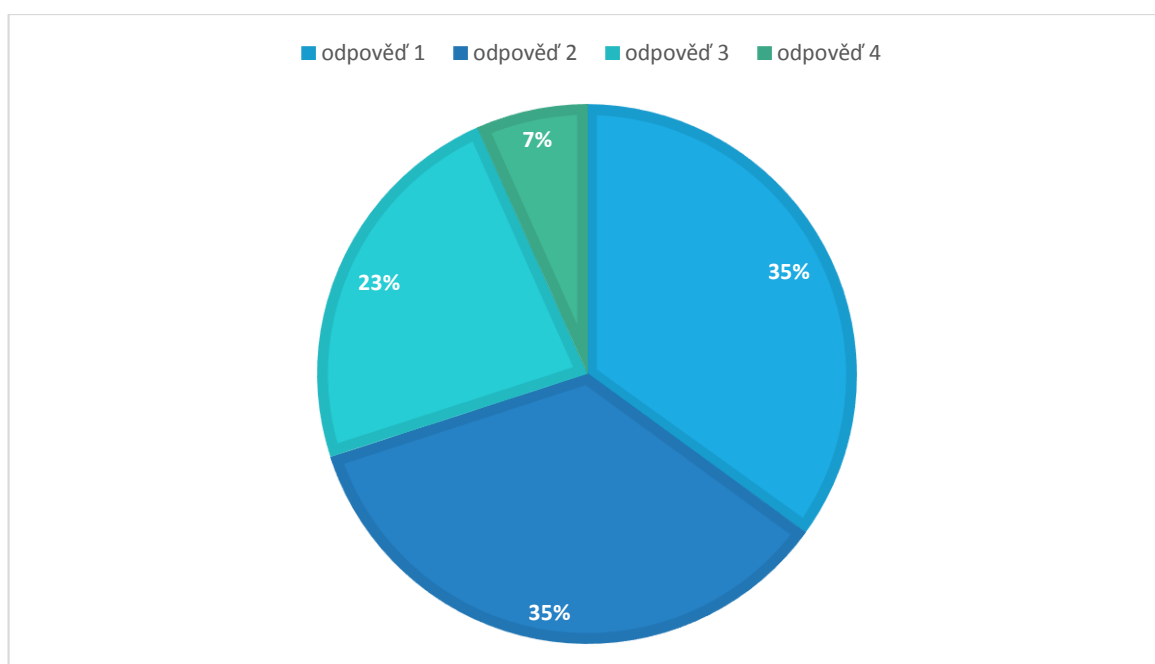
Správnou odpovědí je odpověď 3. Starosta je volen zastupitelstvem obce nebo městské části. Celkem velký počet respondentů pro odpověď 2 si vysvětlují tím, že díky výrazné složitosti systému komunálních voleb a vyplňování volebních lístků, mohou občané dojít k závěru, že když zakřížkují na kandidátní listině (plachtě) svého kandidáta, volí jej tak přímo. Z komunálních voleb mám již mnoho poznatků, že občané se v systému hlasování v komunálních volbách a vyplňování volební plachty nevyznají a označí pouze jednoho kandidáta a zbytek jejich hlasů tím propadá.

Otázka č. 15.: Odvolacím orgánem proti rozhodnutí Orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) je:

- Starosta, nebo místostarosta
- Odbor sociální péče MMB
- Tajemník úřadu
- Ministerstvo práce a sociálních věcí

Tab. 16. Odvolací orgán OSPOD

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
42	42	28	8

Graf 16. Odvolací orgán OSPOD

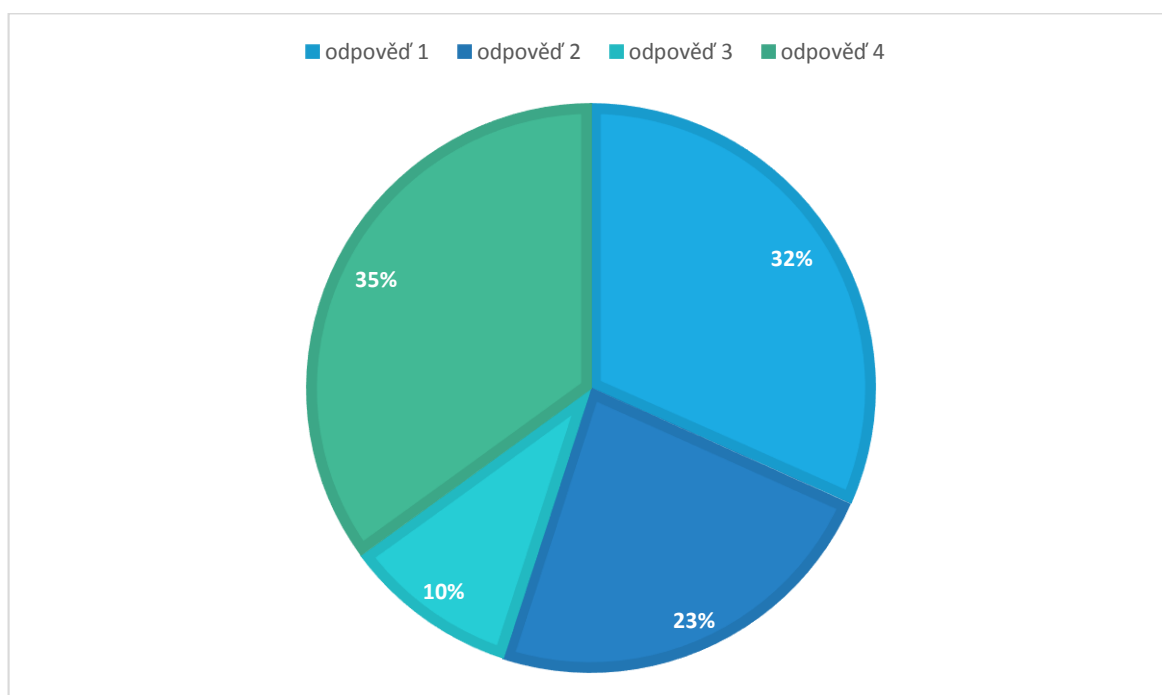
Tato otázka hledá odpověď, zda respondenti vědí, co je takzvaná přenesená působnost státní správy. Orgán sociálně právní ochrany dětí je typickým příkladem přenesené působnosti státní správy. Správná odpověď je tedy pod číslem 2, tedy, že odvolacím orgánem pro OSPOD je odbor sociální péče MMB. Samospráva do této působnosti nemůže a ani nesmí jakkoliv zasahovat. Jak jsem již uvedl v teoretické části, díky neznalosti tohoto faktu, dochází často k nepříjemným situacím, zvláště proto, že jde o velmi citlivou oblast týkající se dětí, kde dochází k mnohem větším emočním vypětím, než u jiné agendy. A jak je vidět z počtu nesprávných odpovědí, část respondentů je přesvědčena, že tato agenda spadá pod samosprávu.

Otázka č. 16.: V případě stavby na soukromém pozemku v souladu s územním plánem, má starosta právo:

- Stavbu nepovolit
- Stavbu povolit se svými požadavky
- Stavbu povolit
- Nemůže učinit nic, protože to není v jeho kompetenci

Tab. 17. Pravomoci starosty při stavbě na soukromém pozemku

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
38	28	12	42

Graf 17. Pravomoci starosty při stavbě na soukromém pozemku

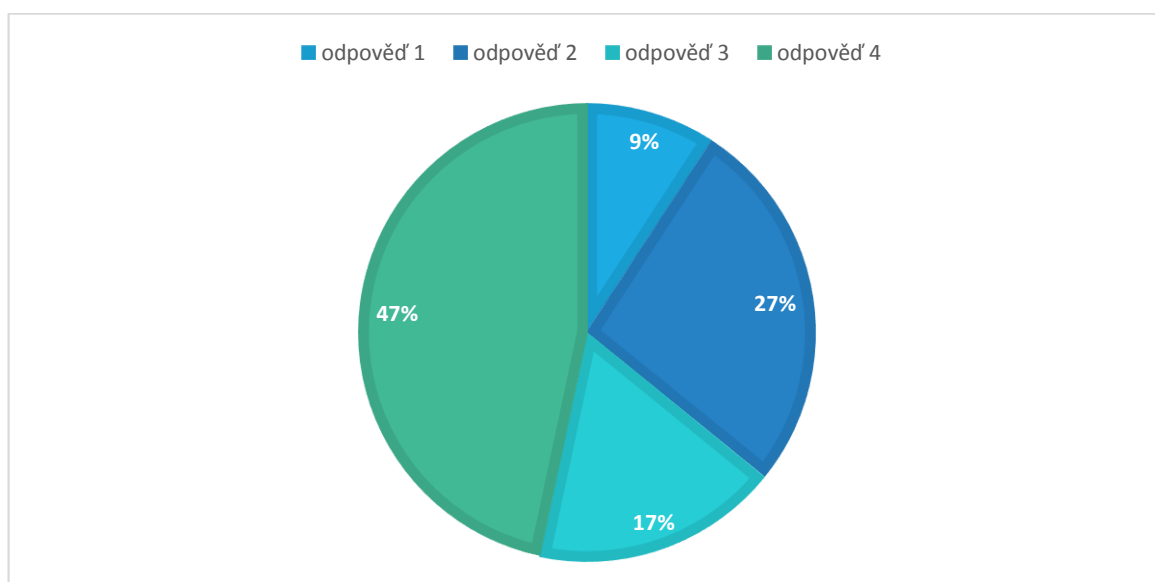
Tato otázka částečně koresponduje s otázkami 5 a 6. Stejně jako u těchto otázek se projevuje neznalost pravomocí samosprávy ve stavebním řízení. Správná odpověď je pochopitelně odpověď 4, tedy že starosta nemůže učinit nic, jelikož tato oblast nespadá do jeho kompetencí, tak jako nespadá do kompetencí celé samosprávy, ale pouze a výhradně jen do pravomocí státní správy - stavebního úřadu.

Otázka č. 17.: Při výpadku elektrické energie v městské části je Úřad městské části povinen:

- Okamžitě závadu odstranit
- Zajistit náhradní dodávku elektrické energie
- Není ničím povinen
- Upozornit dodavatele energie na výpadek

Tab. 18. Povinnost úřadu při výpadku elektrické energie

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
11	32	21	56

Graf 18. Povinnost úřadu při výpadku elektrické energie

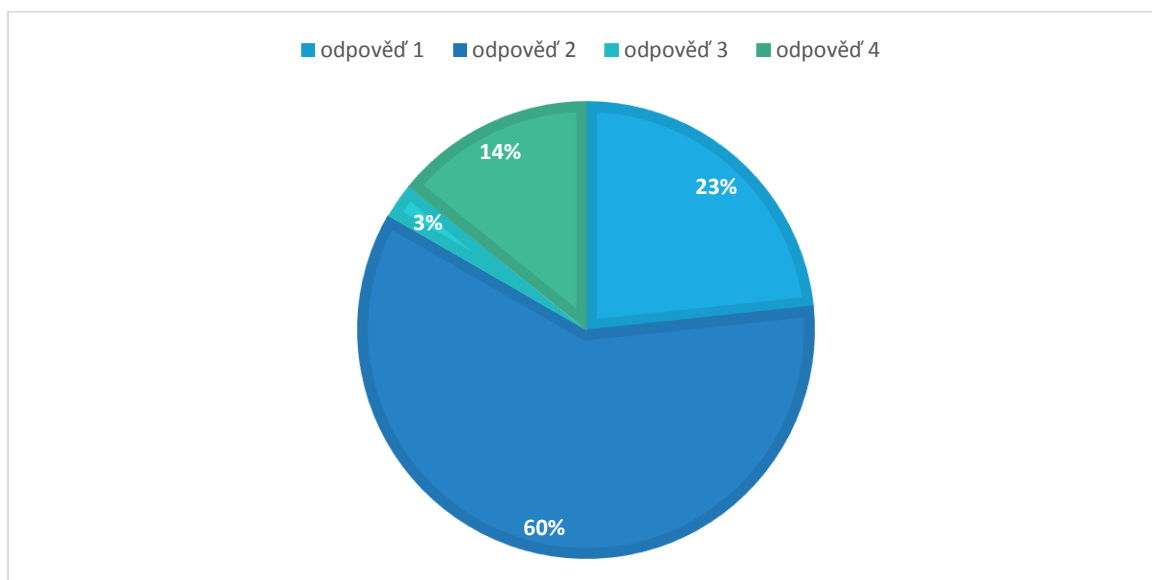
Tato otázka zjišťuje všeobecný přehled o povinnostech a pravomocích úřadu. Správnou odpovědí je odpověď č. 3. Úřad v případě výpadku elektrické energie není ničím povinen. Dodavatelem elektrické energie je většinou soukromá společnost a úřad není vůči této společnosti v žádné vazbě. Samozřejmě, že je možné, aby úřad v případě výpadku elektrické energie dodavatele upozornil, není to však jeho povinnost, tak jak je přesvědčeno 56 respondentů, kteří kladně odpověděli na odpověď číslo 4. Stejně tak není úřad nijak povinen zajišťovat náhradní zdroje energie.

Otázka č. 18.: O pronájmu obecních bytů v městské části Brno – Starý Lískovec rozhoduje:

- Rada městské části
- Bytová komise
- Tajemník úřadu městské části
- Starosta nebo místostarosta

Tab. 19. Rozhodování o pronájmu obecních bytů

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
28	72	3	17

Graf 19. Rozhodování o pronájmu obecních bytů

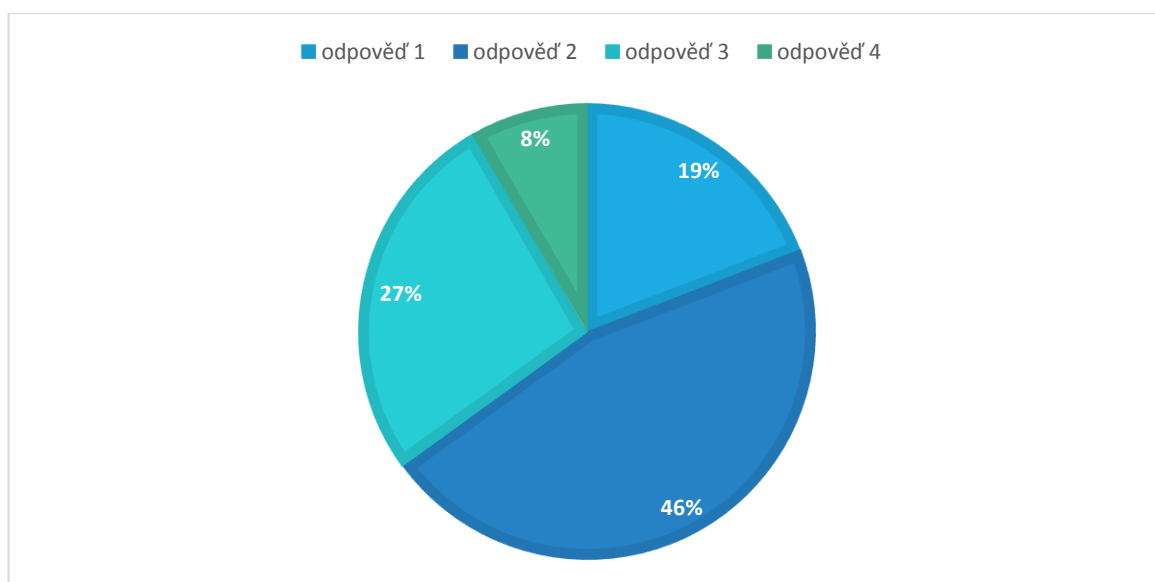
O pronájmu obecních bytů rozhoduje rada městské části. 72 respondentů je však přesvědčeno, že o přidělování bytů rozhoduje bytová komise. Dá se předpokládat, že respondenti nevědí, že komise rady městské části jsou pouze poradním orgánem rady a samy o ničem rozhodovat nemohou. Lze dovést, že řada respondentů se navíc pro špatnou odpověď č. 2 rozhodla podle názvu komise – bytová. Zajímavý je i údaj u odpovědi č. 4, kdy 17 respondentů uvedlo, že o pronájmu obecních bytů rozhoduje sám starosta či místostarosta.

Otázka č. 19.: Finanční prostředky vybrané z nájmu obecních bytů může městská část v Brně použít:

- Na jakékoliv projekty městské části
- Pouze na údržbu a modernizaci svého bytového fondu
- 10% může použít na jiné účely, zbytek pouze na údržbu a modernizaci svého bytového fondu
- Odvádí je Magistrátu města Brna

Tab. 20. Způsob využití financí z pronájmů bytů

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
23	55	32	10

Graf 20. Způsob využití financí z pronájmů bytů

Správná odpověď je odpověď č. 3. Je to tak dáno statutem statutárního města Brna. Každé statutární město má však toto upraveno jinak. Žádný zákon totiž neurčuje, jak vybrané nájemné může být začleněno do rozpočtu městské části a jak se s těmito prostředky v rozpočtu může nakládat. To znamená, na jaké akce či jiné výdaje obce mohou být tyto prostředky použity. Město Brno umožňuje městským částem, aby 10% ze zisku z vybraného nájmu použily jinak než zpět do oprav a rekonstrukce bytového fondu. Problém nastává ve chvíli, kdy bytový fond je kompletně revitalizován, nejsou nutné žádné zásadní investice a na fondu vedlejší hospodářské činnosti se hromadí finanční prostředky, které by městská

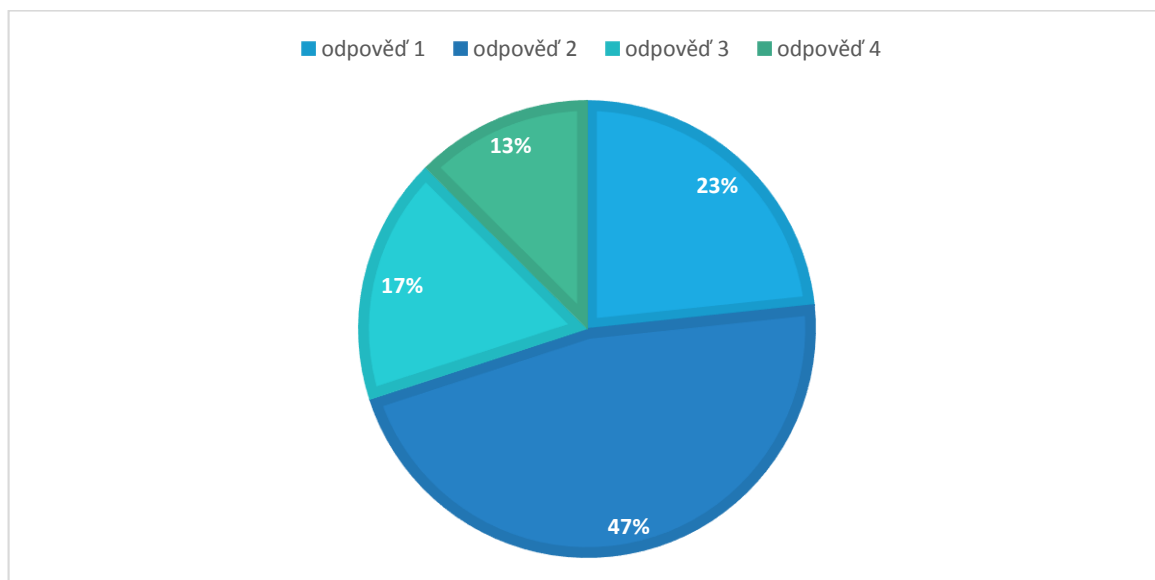
část velmi dobře využila například pro opravy škol, školek, veřejného prostranství, ale bohužel nemůže. Výjimku městské části k využití těchto prostředků na jiné účely může udělit pouze zastupitelstvo statutárního města Brna, které k tomu však přistoupí velmi zřídka.

Otázka č. 20.: Místostarosta zastupuje starostu:

- V době starostovi nepřítomnosti delší než 3 dny
- Při jakékoliv nepřítomnosti starosty
- Pouze se schválením rady městské části
- Pouze se schválením zastupitelstva městské části

Tab. 21. Způsob zastupování starosty místostarostou

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
28	56	21	15

Graf 21. Způsob zastupování starosty místostarostou

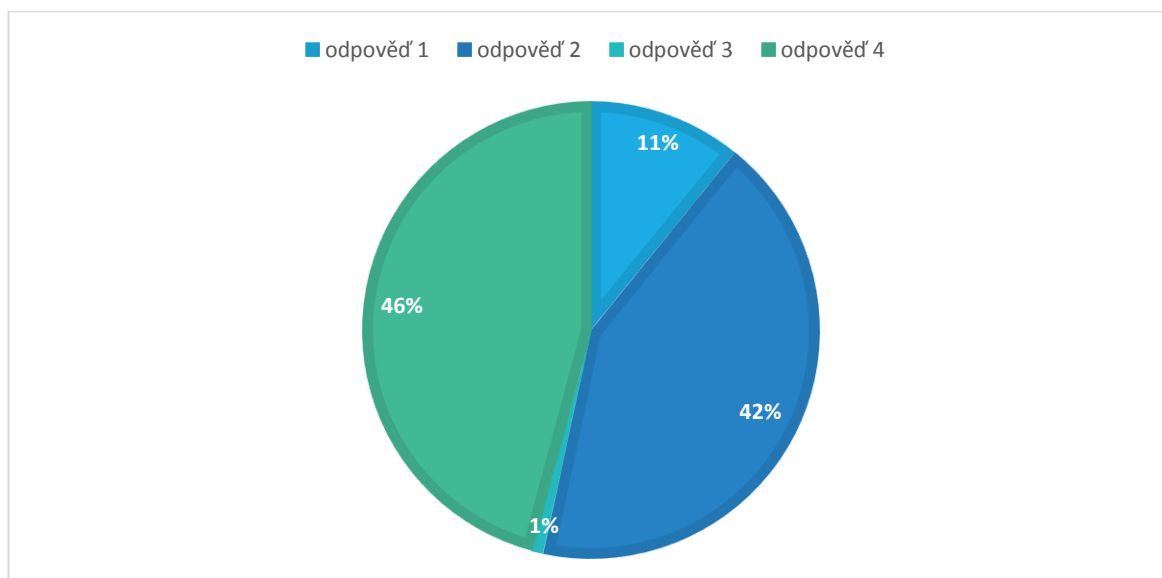
Místostarosta zastupuje starostu při jakékoliv nepřítomnosti starosty. Správná je tedy odpověď 2, kterou také označilo nejvíce respondentů. Ostatní respondenti odpověď evidentně neznali a tak dle mého názoru jen tipovali správnou odpověď.

Otázka č. 21.: Starosta se ze svého konání zodpovídá:

- Primátorovi, hejtmanovi
- Občanům
- Úředníkům
- Zastupitelstvu MČ

Tab. 22. Vůči komu se starosta zodpovídá

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
13	51	1	55

Graf 22. Vůči komu se starosta zodpovídá

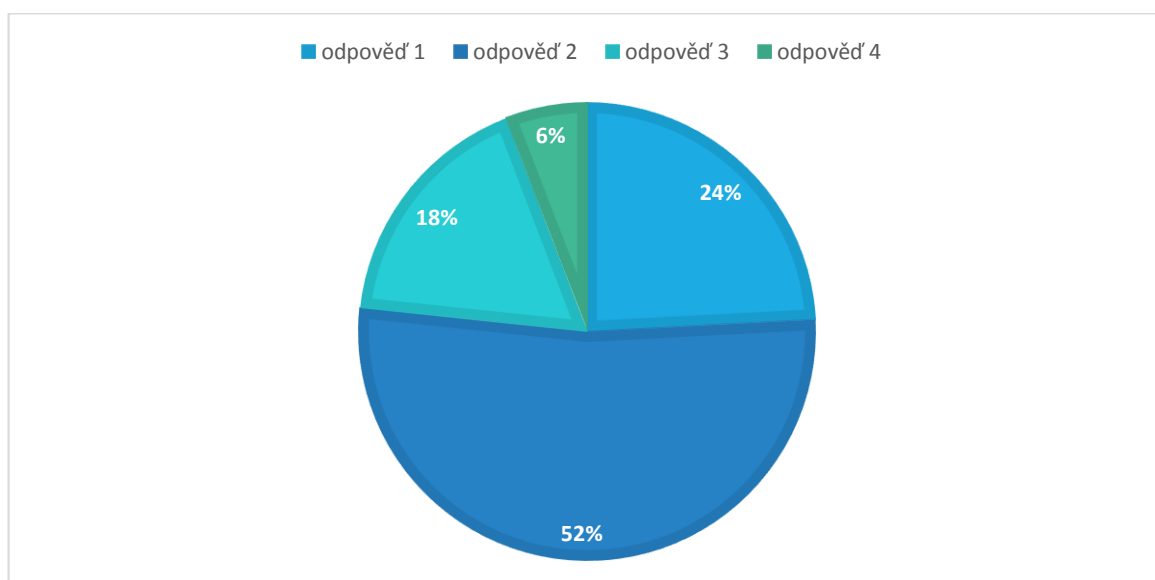
Zajímavý výsledek odpovědí na tuto otázku. Správná je samozřejmě odpověď 4, tedy že starosta se zodpovídá zastupitelstvu městské části nebo obce. Nicméně, skoro stejný počet respondentů, kteří označili odpověď, že starosta se zodpovídá občanům, je velmi zajímavý. Občané jsou evidentně přesvědčení, že starosta se zodpovídá jim, protože je jimi volen. Což však nekонтastuje s otázkou č. 12, kde daleko méně občanů uvedlo, že starosta může být odvolán přímo občany v referendu. Logicky by se dalo předpokládat, že pokud si občané myslí, že se starosta zodpovídá jim, přibližně stejný počet by měl být i pro jeho přímé odvolání starosty občany. Ale není tomu tak. Dalším vysvětlením je to, že respondenti touto odpovědí měli na mysli to, že se jim zodpovídá nepřímou, tedy tak, že pokud nesplní jejich očekávání, není jimi v následujících volbách zvolen.

Otázka č. 22.: Rozpočet městské části schvaluje:

- Zastupitelstvo statutárního města Brna
- Zastupitelstvo městské části
- Rada městské části
- Starosta a místostarosta

Tab. 23. Způsob schvalování rozpočtu MČ

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
29	63	21	7

Graf 23. Způsob schvalování rozpočtu MČ

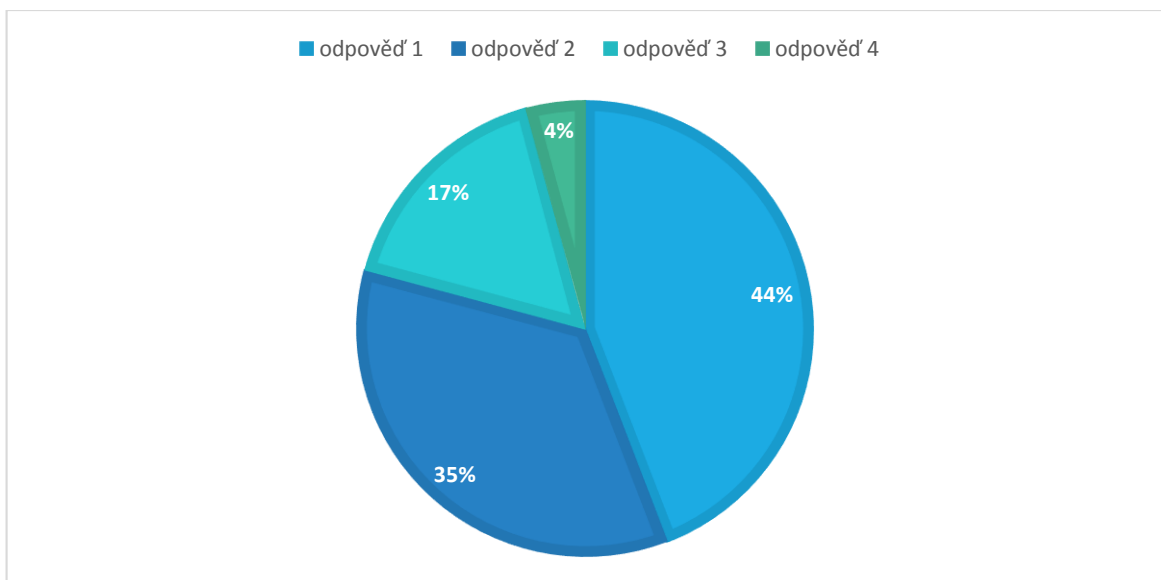
V této otázce, týkající se schvalování rozpočtu městské části uvedla těsně nadpoloviční většina respondentů správnou odpověď 2, tedy že jej schvaluje zastupitelstvo městské části. Ale i v této otázce panuje dost velká neznalost, jelikož 57 respondentů uvedla jinou možnost schvalování rozpočtu městské části. I zde tedy panuje skoro 50% neznalost této skutečnosti a pravidla veřejné správy při sestavování rozpočtů.

Otázka č. 23.: Zeleň kolem silnic v základním komunikačním systému v MČ Starý Lískovec spravuje:

- Městská část
- Brněnské komunikace a.s.
- Město Brno
- Kraj

Tab. 24. Správa zeleně v ZÁKOSu

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
53	42	20	5

Graf 24. Správa zeleně v ZÁKOSu

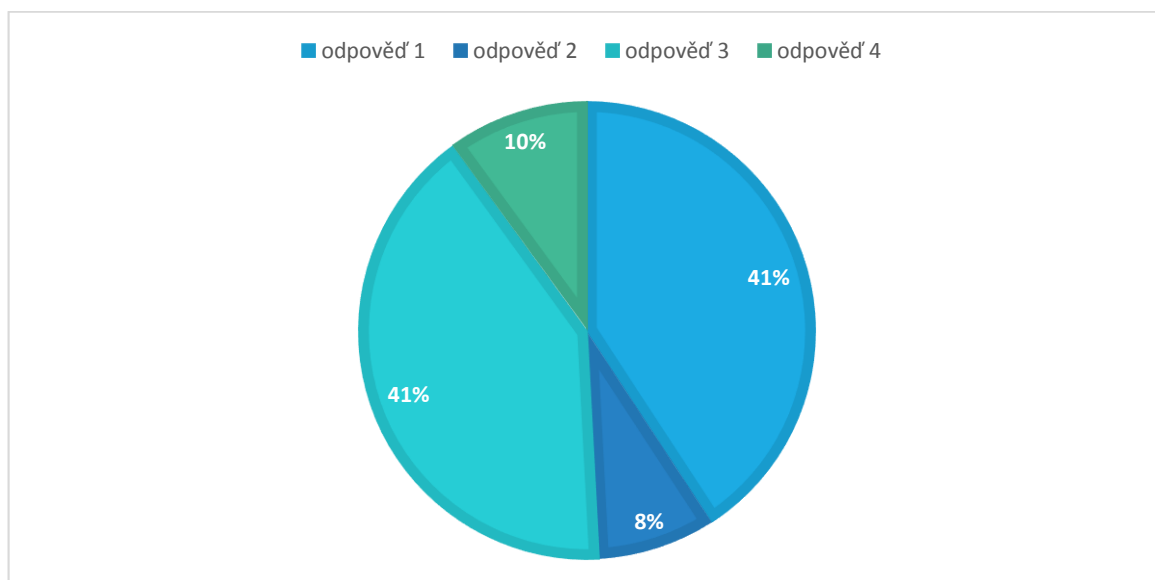
V teoretické části jsem uvedl, že v této oblasti vzniká mezi občany a úřadem mnoho zbytečných svárů. A odpovědi respondentů na tuto otázku to potvrzují. Správnou odpovědí je odpověď 2. Zeleň kolem silnic v základním komunikačním systému spravuje a udržuje společnost Brněnské komunikace a.s. Městská část udržuje pouze zeleň kolem komunikací, které v tomto základním komunikačním systému nejsou, a je jich značná menšina. Silnice a zeleň však logicky nejsou nijak označeny informací, kdo se o ně stará. Proto i z odpovědí na tuto otázku je vidět, že velká řada respondentů toto rozdělení nezná a předpokládá, že vše na území městské části udržuje městská část.

Otázka č. 24.: Úklid na zastávkách městské veřejné dopravy má na starost:

- Městská část
- Brněnské komunikace
- Dopravní podnik města Brna
- Město Brno

Tab. 25. Správa úklidu na zastávkách MHD

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
49	10	49	12

Graf 25. Správa úklidu na zastávkách MHD

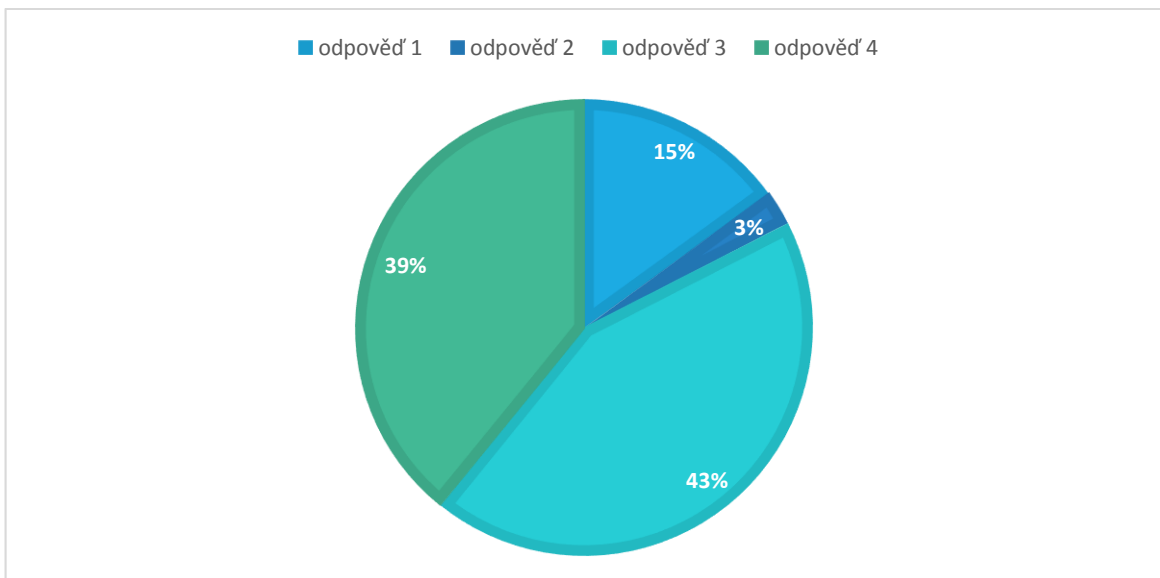
Tato otázka je ve své podstatě podobná, jako otázka předešlá. Snaží se zjistit, zdali občan rozeznává různé vlastníky a správce jednotlivých pozemků a staveb v městské části. Navíc, zle říci, že tato otázka je více „návodná“ než otázka č 24. Logicky by dle mého názoru měl respondent odpovědět, že o zastávky městské hromadné dopravy se stará Dopravní podnik města Brna. A to je také správná odpověď. Přesto však odpovědi respondentů svědčí o něčem jiném. Přesto, že je otázka návodná, stejný počet respondentů uvedlo, že o zastávky městské hromadné dopravy se stará městská část. A zde nastává další varianta zbytečných svárů mezi občanem a úřadem městské části, který nemá s úklidem a správou zastávek MHD nic společného, nicméně je většinou neoprávněně kritizován za jejich stav.

Otázka č. 25.: Obecní domy jsou majetkem:

- Státu
- Jihomoravského kraje
- Města Brna
- Městské části

Tab. 26. Vlastnictví obecních domů

odpověď 1	odpověď 2	odpověď 3	odpověď 4
18	3	52	47

Graf 26. Vlastnictví obecních domů

Správnou odpovědí je odpověď 3. Obecní domy jsou majetkem města Brna a jsou pouze městské části svěřeny do správy. Myslím, že výsledek je dán tím, že tento fakt ví zvláště ti respondenti, kteří odkoupili obecní domy v privatizaci města Brna. Ostatní respondenti, kteří bydlí v neodprodáných domech, v družstevních domech, v SVJ, či v rodinných domech tento fakt buď netuší, nebo předpokládají, že když se o obecní domy stará městská část, budou i jejím majetkem.

3.4 Shrnutí

Celkový počet respondentů výzkumu byl 120. V praktické části diplomové práce byly stanoveny tři výzkumné problémy, na něž se prostřednictvím dotazníku hledaly odpovědi:

Výzkumný problém č. 1:

Občan nemá všeobecný přehled o veřejné správě.

Výzkumný problém č. 2:

Občan nerozeznává rozdíl mezi státní správou a samosprávou.

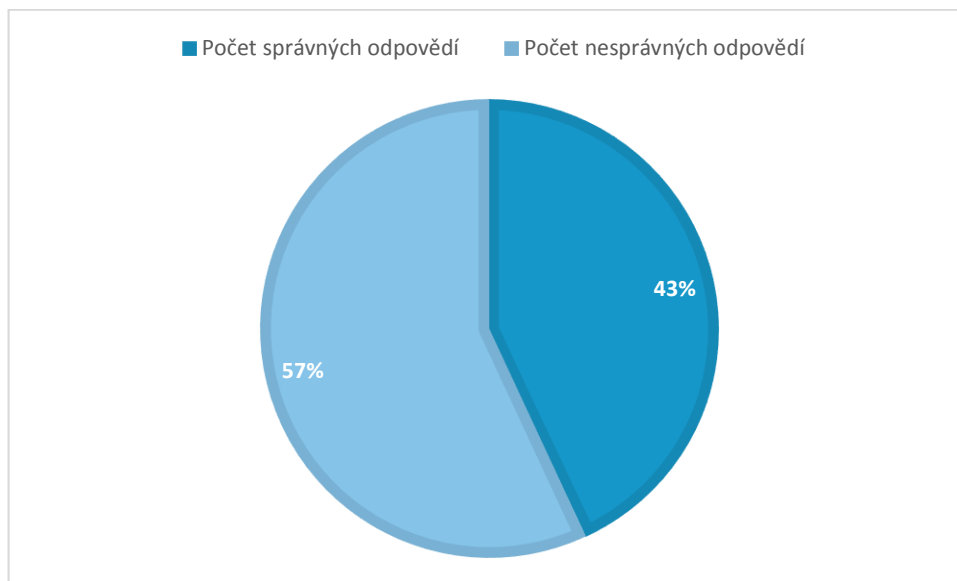
Výzkumný problém č. 3:

Neznalost systému veřejné správy má vliv na to, že občan nemá rád veřejnou správu?

Po sečtení všech správných a nesprávných odpovědí ve výzkumu z celkového počtu 3 tisíce možných odpovědí, vychází následující:

Tab. 27. Celkový výsledek odpovědí z výzkumu

Počet správných odpovědí	Počet nesprávných odpovědí
1292	1708

Graf 27. Celkový výsledek odpovědí z výzkumu

Z tohoto porovnání vyplývá, že počet správných odpovědí činil 43,06%. Naopak počet nesprávných odpovědí činí 56,94%. Po tomto výpočtu lze tedy konstatovat, že znalost problematiky veřejné správy je podprůměrná, tedy méně jak 50%. Můžeme tedy konstatovat:

1. Většina občanů nemá přehled o systému veřejné správy – výzkumný problém č. 1 se potvrdil.

Obdobně můžeme z výzkumu vyčíst, že valná většina občanů jen mlhavě rozeznává rozdíl mezi samosprávou a státní správou. Ať už pomocí přímých otázek na rozdělení státní správy a samosprávy, či nepřímých otázek na pravomoci starosty, samosprávy, či státní správy, převažují nesprávné odpovědi. Můžeme tedy i zde konstatovat:

2. Občané rozeznávají rozdíl mezi státní správou a samosprávou jen velmi mlhavě výzkumný problém č. 2 se potvrdil.

Pokud vezmeme v úvahu, že mnoho respondentů a občanů ve svých odpovědích přikládá obci – městské části a to státní správě, tak hlavně samosprávě a starostovi daleko více pravomoci, než skutečně mají, dá se předpokládat, že to má vliv i na jejich vnímání veřejné

správy. Občan tedy vnímá veřejnou zprávu jako přebujelý byrokratický prvek, který se však nedokáže poradit se všemi problémy, které občan má. To zákonitě vede k rozčarování a pocitu frustrace, nechuti k veřejné správě, úřadům a politice. A to od té nejnižší úrovně, až po tu úroveň nejvyšší. Přitom mnoho problému vychází z toho, že občan nemá dostatek vědomostí o veřejné správě a tak hledá zastání, či řešení svého problému jinde, než by měl. Okřídlená věta občana: “posílají mě od čerta k ďáblu“ je pak jen subjektivním výrazem jeho bezradnosti, která však částečně vychází právě z neznalosti postupů ve veřejné správě. Dospíváme tedy k přesvědčení, že i třetí výzkumný problém se potvrdil. Lze konstatovat, že:

3. Neznalost systému veřejné správy má vliv na to, že občan nemá rád veřejnou správu – výzkumný problém č. 3 se potvrdil.

ZÁVĚR

Profesor Blahoslav Kraus ve svých Základech sociální pedagogiky (2008) podává na stranách 68-72 rozsáhlou a přehlednou typologii prostředí, kterou rozlišuje podle a) velikosti prostoru, b) podle povahy realizované činnosti, c) z hlediska podílu člověka na podobě daného prostředí, d) podle charakteru, jímž je prostředí tvořeno, e) podle povahy daného teritoria, f) z pohledu frekvence, pestrosti a kvality působících podnětů. Dá se tvrdit, že prostředí městské části o počtu cca patnácti tisících obyvatel lze zařadit do lokálního prostředí spojeného s bydlštěm jedince, který však musí se svými problémy do prostředí kancelářského, člověkem uměle vytvořeného, přičemž však celé lokální prostředí je prostředím obytných budov, obchodů, institucí, škol, parků a hřišť, restaurací apod. Že se jedná o prostředí pestré, přírodní, společenské a kulturní, je nasnadě. Kromě toho se jedná o prostředí v kategorii mezzo-, prostředí městské. Všechny tyto symptomy nasvědčují spolu se socializačními prvky, tradicemi a folklorem, že se jedná o problematiku výrazně sociálně pedagogickou.

Diplomová práce uchopila téma natolik samozřejmé, až se ocitá poněkud stranou sociálně pedagogického zkoumání. Přitom však odhaluje řadu základních problémů a otázek, na něž je třeba najít odpověď. Problematika veřejné správy a samosprávy je, jak je popsáno v teoretické části práce, velmi stará. Zároveň je však, podle legislativních ukazatelů, trvale aktuální a velmi složitá. Proto se musí neustále opírat zákony, vyhlášky, nařízení, metodiky atd. Opět se jedná o problematiku sociálně pedagogickou, neboť každý občan instituce veřejné správy a samosprávy potřebuje. A to v průběhu celé své biodromální dráhy od matriky a vítání občánků, přidělení jeslí či mateřské školy, školní docházky, studia na dalších školách, po sezdvání manželů až do pobytu v domovech pro seniory. Mezi tím se jedinec vypořádává s běžnými denními a provozními problémy, na něž neustále naráží. A od toho jsou místní úřady, jejich komise a další místní orgány a instituce.

Cílem práce bylo odhalit problémy, na něž může průměrný obyvatel obce vždy narazit, není-li patřičně informován. Tyto problémy pak vyvolávají řadu dalších problémů, které mohou vyústit až v nevraživost a hostilitu nejen k veřejné správě a samosprávě, ale i vůči jednotlivcům starostou počínaje a úřednicí na matrice konče. Výsledky empirického šetření ukázaly v první řadě na špatnou a nedokonalou informovanost občanů zkoumané městské části v Brně, jež by mohla být, po důkladné analýze všech dvaceti devíti městských částí statutárního města Brna, obdobná. Všechny tři výzkumné problémy vyplývající z neznalosti

systemu veřejné správy a veřejné správy se prokázaly. Občané totiž nemají komplexní povědomí o všech možnostech, kam se v případě potřeby v místě obrátit, na jaký orgán.

K doporučením, jak celou situaci ve všeobecné vzdělanosti o veřejné správě a samosprávě proto doporučuji:

- Zvýšit osvětu mezi občany o systému a fungování veřejné správy.
- Využít komunikační kanály městské části – internetové stránky, Zpravodaj, sociální sítě, k větší informovanosti občanů o pravomoci samosprávy a státní správy.
- Pořádat pravidelné osvětové panelové diskuze s různými skupinami občanů. Na tom lze spolupracovat se základními, středními i vysokými školami, se zájmovými spolky a s kluby důchodců.

Pouze permanentním osvětovým působením na občany lze stávající situaci zlepšit. Je nutné mezi občany vyvolat zájem o tuto oblast a využít ho k jejich větší informovanosti a znalosti veřejné správy, zvláště pak na té základní – místní úrovni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BARTOŠ, Walter, 2010. *Veřejná správa a sport*. Brno: Masarykova univerzita. Prezentace.

ČMEJREK, Jaroslav, 2008. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav a Radek KOPŘIVA, 2014. *Základy veřejné správy*. Praha: Česká zemědělská univerzita. ISBN 978-80-213-1626-3.

GRÓNSKÝ, Ján a Jiří HŘEBEJK, 1999. *Dokument k ústavnímu vývoji Československa II (1945-1948)*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0878-2.

HEGER, Vladimír, 2012. *Komunikace ve veřejné správě*. Praha: Grada publishing a. s. ISBN 978-80-247-3779-9.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2008. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-096-3.

CHARBUSKÝ, Miloš, 2003. *Veřejná správa. Správa měst a obcí*. Pardubice: Univerzita Pardubice. ISBN 80-7194-457-2.

KOCOUREK, Jiří, 2007. *Odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-615-2.

LACINA, Karel a Vladimír ČECHÁK, 2001. *Vývoj systémů veřejné správy*. Praha: Professional publishing. ISBN 80-86419-13-4.

MACHIAVELLI, Niccolo, 2012. *Vladař*. Praha: Argo. ISBN: 978-80-257-0736-4

Nariadení statutárního města Brna č. 1/2002, kterým se vydává "Tržní řád", ve znění pozdějších nariadení. 2002. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlasky-narizeni-a-opatreni-obecne-povahy/>.

Nariadení vlády č. 165/1997 Sb., o vyplacení jednorázové náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem. 1997. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: www.mvcr.cz/sbirka-zakonu/.

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 10/2013, Statut města Brna. 2013. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www2.brno.cz/dokumenty/soubor.php?cislo=23553&typ=1>.

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna o místních poplatcích. 2011. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlasky-narizeni-a-opatreni-obecne-povahy/?cislo=2393&rok=2011&dokument=1>

Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 1/2013, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na území statutárního města Brna. 2013. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlasky-narizeni-a-opatreni-obecne-povahy/?rok=2013&dokument=1&platnost=1>.

OCHRANA, František a Milan PŮČEK, 2011. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-667-7.

OUTRATA, Edvard a Vlastimil RŮŽIČKA, 2011. *Destrukce české státní správy.* Praha: Vyšehrad. ISBN 978-80-7429-222-4.

POMAHAČ, Richard, 2011. *Teorie veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-330-8.

POMAHAČ, Richard a kolektiv, 2013. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-447-6.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ, 2002. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. ISBN 80-7179-748-0.

POMAHAČ, Richard, 2001. *Základy teorie veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk s. r. o. ISBN 978-80-7380-330-8.

Pravidla pro budování bytových a nebytových jednotek v půdních prostorách v domech v majetku města Brna. 2009. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/magistrat-mesta-brna/usek-hospodarsky/bytovy-odbor/>.

Pravidla prodeje domů, bytů a nebytových prostor v těchto domech z vlastnictví města do vlastnictví právnických a fyzických osob, v platném znění. 2007. [online]. Brno: Dokumenty města Brna. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/pravidla-a-postupy/pravidla-prodeje-domu-bytu-a-nebytovych-prostor-v-techto-domech-vcetne-pozemku-z-vlastnictvi-mesta-brna-do-vlastnictvi-pravnickyh-a-fyzickyh-osob-ucinna-od-1112007/>.

PRŮCHA, Petr a Karel SCHELLE, 1993. *Historie a současnost veřejné správy*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-0821-0.

SCHELLE, Karel, 1994. *Dokumenty z ústavních a správních dějin první Československé republiky II*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-0878-4.

SCHELLE, Karel, 2008. *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: Key publishing. ISBN 978-80-8707-192-2.

SCHELLE, Karel a kolektiv, 1996. *Obecné dějiny státu a práva 1. díl*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-0606-4.

SCHELLE, Karel, 1948. *Organizace veřejné správy na Moravě a ve Slezsku v letech 1848 – 1948*. Ostrava: Key publishing. ISBN 978-80-7418-195-5.

SCHELLE, Karel, 2009. *Praktikum z dějin organizace veřejné správy 1919 – 1938*. Ostrava: Key publishing. ISBN 978-80-8707-142-7.

SCHELLE, Karel, 1976. *Státoprávní postavení českých zemí*. Universitas, Brno: Univerzita J. E. Purkyně. roč. 9, č. 2, s. 52 - 57.

SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE, 2006. *Základy organizace veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing s. r. o. ISBN 80-239-8011-4.

Vnitřní předpis, Organizační řád ÚMČ Starý Lískovec, 2012. Brno: ÚMČ Brno – Starý Lískovec.

VOLEK, Petr a Jan PŘENOSIL, 2005. *Veřejná správa*. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno. ISBN 80-7157-847-9.

Vyhláška č. 364/2009 Sb., o seznamu obecních úřadů a zastupitelských úřadů, které jsou kontaktními místy veřejné správy (vyhláška o kontaktních místech veřejné správy), ve znění pozdějších předpisů. 2009. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. 2004. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Vyhláška města Brna č. 1/1992, kterou se ve městě Brně zřizuje městská policie, ve znění pozdějších vyhlášek. 1992. [online]. Brno: Statutární město Brno. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <https://www.brno.cz/sprava-mesta/dokumenty-mesta/vyhlasiky-narizeni-a-opatreni-obecne-povahy/>.

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí. 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. 1997. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů. 1991. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. 1963. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. 1963. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí). 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. 2006. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. 1992. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. 1995. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů. 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). 2000. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. 2000. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. 1985. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění pozdějších předpisů. 2002. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů. 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. 2012. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů. 1999. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů. 2000. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. 1992. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů. 1991. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů. 1993. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. 2008. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. 2001. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. 1999. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. 2000. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 366/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. 2011. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 403/1990 Sb., o zmírnění některých majetkových křivd, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. 2004. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 421/2004 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. 2004. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. 2004. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. 2004. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. 1990. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. 1991. [online]. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
EU	Evropská unie.
HZS	Hasičský záchranný systém.
HZSJmK	Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje.
ISMB	Informační systém města Brna.
ISMMB	Informační systém Magistrátu města Brna.
ISMČ	Informační systém městských částí.
MMB	Magistrát města Brna.
MŽP	Ministerstvo životního prostředí.
ObNV	Obvodní národní výbor.
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí.
PČR	Parlament České republiky.
ZKS	ZÁKOS – Základní komunikační systém.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. č. 1. Územní orgány veřejné správy do roku 1949</i>	<i>31</i>
<i>Obr. č. 2. Územní orgány veřejné správy po roku 1949</i>	<i>31</i>
<i>Obr. č. 3. Rozdělení veřejné správy (Bartoš, 2010)</i>	<i>36</i>
<i>Obr. č. 4. Rozdělení městských částí statutárního města Brna</i>	<i>46</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Věkové rozdělení respondentů</i>	79
<i>Tab. 2. Kdo je starosta městské části</i>	81
<i>Tab. 3. Výkon státní správy v MČ Starý Lískovec</i>	83
<i>Tab. 4. Rada městské části</i>	84
<i>Tab. 5. Počet členů zastupitelstva MČ Brno - Starý Lískovec</i>	85
<i>Tab. 6. Postavení stavebního úřadu</i>	86
<i>Tab. 7. Zásah starosty do stavebního řízení</i>	87
<i>Tab. 8. Pravomoc starosty k Městské policii</i>	88
<i>Tab. 9. Rozhodování starosty na zastupitelstvu</i>	89
<i>Tab. 10. Způsob rozhodování zastupitelstva</i>	90
<i>Tab. 11. Personální pravomoc starosty</i>	91
<i>Tab. 12. Právo starosty podepisování smluv</i>	92
<i>Tab. 13. Způsob odvolání starosty</i>	93
<i>Tab. 14. Délka volebního období zastupitelstva MČ</i>	94
<i>Tab. 15. Způsob volby starosty</i>	95
<i>Tab. 16. Odvolací orgán OSPOD</i>	96
<i>Tab. 17. Pravomoci starosty při stavbě na soukromém pozemku</i>	97
<i>Tab. 18. Povinnost úřadu při výpadku elektrické energie</i>	98
<i>Tab. 19. Rozhodování o pronájmu obecních bytů</i>	99
<i>Tab. 20. Způsob využití financí z pronájmů bytů</i>	100
<i>Tab. 21. Způsob zastupování starosty místostarostou</i>	101
<i>Tab. 22. Vůči komu se starosta zodpovídá</i>	102
<i>Tab. 23. Způsob schvalování rozpočtu MČ</i>	103
<i>Tab. 24. Správa zeleně v ZÁKOSu</i>	104
<i>Tab. 25. Správa úklidu na zastávkách MHD</i>	105
<i>Tab. 26. Vlastnictví obecních domů</i>	106
<i>Tab. 27. Celkový výsledek odpovědí z výzkumu</i>	107

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1. Věkové rozdělení respondentů</i>	79
<i>Graf 2. Kdo je starosta městské části</i>	82
<i>Graf 3. Výkon státní správy v MČ Starý Lískovec</i>	83
<i>Graf 4. Rada městské části</i>	84
<i>Graf 5. Počet členů zastupitelstva MČ Brno - Starý Lískovec</i>	85
<i>Graf 6. Postavení stavebního úřadu</i>	86
<i>Graf 7. Zásah starosty do stavebního řízení</i>	87
<i>Graf 8. Pravomoc starosty k Městské policii</i>	88
<i>Graf 9. Rozhodování starosty na zastupitelstvu</i>	89
<i>Graf 10. Způsob rozhodování zastupitelstva</i>	90
<i>Graf 11. Personální pravomoc starosty</i>	91
<i>Graf 12. Právo starosty podepisování smluv</i>	92
<i>Graf 13. Způsob odvolání starosty</i>	93
<i>Graf 14. Délka volebního období zastupitelstva MČ</i>	94
<i>Graf 15. Způsob volby starosty</i>	95
<i>Graf 16. Odvolací orgán OSPOD</i>	96
<i>Graf 17. Pravomoci starosty při stavbě na soukromém pozemku</i>	97
<i>Graf 18. Povinnost úřadu při výpadku elektrické energie</i>	98
<i>Graf 19. Rozhodování o pronájmu obecních bytů</i>	99
<i>Graf 20. Způsob využití financí z pronájmů bytů</i>	100
<i>Graf 21. Způsob zastupování starosty místostarostou</i>	101
<i>Graf 22. Vůči komu se starosta zodpovídá</i>	102
<i>Graf 23. Způsob schvalování rozpočtu MČ</i>	103
<i>Graf 24. Správa zeleně v ZÁKOSu</i>	104
<i>Graf 25. Správa úklidu na zastávkách MHD</i>	105
<i>Graf 26. Vlastnictví obecních domů</i>	106
<i>Graf 27. Celkový výsledek odpovědí z výzkumu</i>	108

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážení,

jako student posledního ročníku magisterského studia Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě humanitních studií, zpracovávám diplomovou práci na téma **"Úloha veřejné správy v sociální pedagogice"**

Součástí této diplomové práce je i praktická část, kde je potřeba získat jistá data pro diplomovou práci potřebná. Proto vás žádám o pomoc a vyplnění následujícího dotazníku a zaslání na mou e-mailovou adresu: vladan.krasny@staryliskovec.cz.

Získaná data budou určena výhradně k účelům výzkumného šetření pro diplomovou práci **"Úloha veřejné správy v sociální pedagogice"**

Dotazník je zcela anonymní, proto prosím nepřipisujte své jméno.

Děkuji vám.

Bc. Vladan Krásný

Otázky výzkumu

1. Starostou městské části Brno – Starý Lískovec je:

- Jiří Dvořáček
- Martin Novotný
- Vladan Krásný
- Jiřina Továrková

2. MČ Brno – Starý Lískovec vykonává:

- Státní správu a přenesenou působnost státní správy
- Samosprávu
- Státní správu
- Samosprávu i státní správu

3. Rada městské části je:

- Orgán samosprávy
- Orgán státní správy
- Orgán přenesené působnosti státní správy
- Rada městské části neexistuje

4. Počet členů zastupitelstva městské části Brno – Starý Lískovec je:
- 25
 - 23
 - 21
 - 19
5. Stavební úřad je:
- Orgán státní správy
 - Orgán samosprávy
 - Orgán statutárního města Brna
 - Orgán Ministerstva pro místní rozvoj
6. Starosta do stavebního řízení, které provádí stavební úřad:
- Smí zasahovat
 - Nesmí zasahovat
 - Smí zasahovat pouze v omezené míře
 - Vede stavební řízení
7. Starosta, v městské části v Brně, Městské policii:
- Velí
 - Nevelí
 - Může žádat o spolupráci
 - Velí pouze v určitých případech
8. Starosta při rozhodování zastupitelstva městské části:
- Má právo veta
 - Má dva hlasy
 - Má jeden hlas jako každý zastupitel
 - Nemá právo hlasovat
9. Zastupitelstvo rozhoduje hlasováním. Pro přijetí usnesení musí hlasovat:
- Většina z přítomných zastupitelů na zasedání
 - Většina z celkového počtu zvolených zastupitelů
 - Většina členů Rady MČ
 - 2/3 přítomných zvolených zastupitelů

10. Starosta v MČ, kde je zřízena funkce tajemníka:

- Rozhoduje o personálních otázkách v případě zaměstnanců úřadu
- Nerozhoduje o personálních otázkách v případě zaměstnanců úřadu
- Ze strany personálních záležitostí na úřadě jmenuje pouze tajemníka úřadu
- Ze strany personálních záležitostí na úřadě jmenuje pouze vedoucí odborů

11. Starosta má právo podepisovat smlouvy:

- Pokud se k tomu sám rozhodne
- Pouze pokud jej pověří zastupitelstvo či rada městské části
- Nepodepisuje smlouvy vůbec
- Podepisuje pouze určité druhy smluv

12. Starosta může být odvolán:

- Zastupitelstvem MČ
- Radou MČ
- Občany v referendu
- Primátorem města Brna

13. Zastupitelstvo městské části je voleno v komunálních volbách:

- Na 2 roky
- Na 4 roky
- Na 6 let
- Na 8 let

14. Starosta je volen:

- Radou městské části
- Občany v přímé volbě
- Zastupitelstvem MČ
- Úředníky úřadu MČ

15. Odvolacím orgánem proti rozhodnutí Orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) je:

- Starosta, nebo místostarosta
- Odbor sociální péče MMB
- Tajemník úřadu
- Ministerstvo práce a sociálních věcí

16. V případě stavby na soukromém pozemku, v souladu s územním plánem, má starosta právo:

- Stavbu nepovolit
- Stavbu povolit se svými požadavky
- Stavbu povolit
- Nemůže učinit nic, protože to není v jeho kompetenci

17. Při výpadku elektrické energie v městské části je Úřad městské části povinen:

- Okamžitě závadu odstranit
- Zajistit náhradní dodávku elektrické energie
- Není ničím povinen
- Upozornit dodavatele energie na výpadek

18. O pronájmu obecních bytů v městské části Brno – Starý Lískovec rozhoduje:

- Rada městské části
- Bytová komise
- Tajemník úřadu městské části
- Starosta nebo místostarosta

19. Finanční prostředky vybrané z nájmu obecních bytů může městská část v Brně použít:

- Na jakékoliv projekty městské části
- Pouze na údržbu a modernizaci svého bytového fondu
- 10% může použít na jiné účely, zbytek pouze na údržbu a modernizaci svého bytového fondu
- Odvádí je Magistrátu města Brna

20. Místostarosta zastupuje starostu:

- V době starostovi nepřítomnosti delší než 3 dny
- Při jakékoliv nepřítomnosti starosty
- Pouze se schválením rady městské části
- Pouze se schválením zastupitelstva městské části

21. Starosta se ze svého konání zodpovídá:

- Primátorovi, hejtmanovi
- Občanům
- Úředníkům
- Zastupitelstvu MČ

22. Rozpočet městské části schvaluje:

- Zastupitelstvo statutárního města Brna
- Zastupitelstvo městské části
- Rada městské části
- Starosta a místostarosta

23. Zeleň kolem silnic v základním komunikačním systému v MČ Starý Lískovec spravuje:

- Městská část
- Brněnské komunikace a.s.
- Město Brno
- Kraj

24. Úklid na zastávkách městské veřejné dopravy má na starost:

- Městská část
- Brněnské komunikace
- Dopravní podnik města Brna
- Město Brno

25. Obecní domy jsou majetkem:

- Státu
- Jihomoravského kraje
- Města Brna
- Městské části